

SREDNJA ZDRAVSTVENA ŠOLA CELJE

**PRILAGOJENOST OSNOVNIH IN
SREDNJIH ŠOL V MESTNI OBČINI
CELJE UČENCEM IN DIJAKOM S
PARAPLEGIJO**

raziskovalna naloga

Avtorica:

Maša ZAVOLOVŠEK, 3. c

Mentor:

Peter ČEPIN TOVORNIK, dipl. zn.

**Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, 2011**

PRILAGOJENOST OSNOVNIH IN SREDNJIH ŠOL V MESTNI OBČINI CELJE UČENCEM IN DIJAKOM S PARAPLEGIJO

Šifra: Extremitas inferior

Letnik: 3. letnik

**Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, 2011**

Raziskovalna naloga vsebuje:

- 264 strani in
- 632 slik

Vse slike so last avtorice Maše Zavolovšek, razen logotipov šol, ki so s šolskih spletnih strani in slik v študiji primera, ki so last družine Janežič.

ZAHVALA

Da je ta raziskovalna naloga lahko nastala, se moram zahvaliti ljudem, ki so mi pomagali pri izdelavi. Najprej bi se zahvalila svojemu mentorju gospodu profesorju Petru Čepinu Tovorniku, ker mi je med drugim tudi omogočil vzpostaviti stik z vodstvi vseh osnovnih in srednjih šol v mestni občini Celje. Zahvalila bi se tudi gospe profesor Cvetki Pangerl, ki je raziskovalno nalogo strokovno pregledala in podala svoje strokovno mnenje, gospe profesor Maji Antonič, ki je raziskovalno nalogo slovnično pregledala in popravila, ter gospe profesor Nini Lobe Selič in gospodu Mateju Korenu, ki sta poskrbela za tehnično izvedbo raziskovalne naloge. Zahvalila bi se tudi vsem ravnateljem in ravnateljicam osnovnih in srednjih šol v mestni občini Celje, ker so mi omogočili ogled in fotografiranje šolskih in obšolskih prostorov. Posebno bi se zahvalila tudi družini Janežič, ki mi je omogočila pridobiti vsaj malo vpogled v življenje človeka, ki je tetraplegik, ter vsem, ki so mi omogočili izvedbo intervjujev. Nazadnje pa bi se zahvalila tudi gospe ravnateljici Katji Pogelšek Žilavec, ki zelo podpira raziskovalno dejavnost na naši šoli.

KAZALO

KAZALO VSEBINE

ZAHVALA	3
KAZALO.....	4
KAZALO VSEBINE	4
KAZALO SLIK.....	7
POVZETEK	20
1 UVODNI DEL	21
1.1 UVOD.....	21
1.2 NAMEN IN CILJ RAZISKOVALNE NALOGE	23
1.3 HIPOTEZE RAZISKOVALNE NALOGE	23
1.4 METODE DELA.....	24
2 TEORETIČNI DEL	25
2.1 OHROMELOST, HROMOST ALI PLEGIJA	25
2.2 MOTNJE HOJE IN ŠEPANJE.....	25
2.3 BOLEZNI, KI LAHKO PRIVEDEJO DO PARAPLEGIJE	26
2.3.1 MIŠIČNA DISTROFIJA	26
2.3.1.1 MIŠIČNA DISTROFIJA TIP DUCHENNE.....	27
2.3.1.2 BECKERJEVA OBLIKA MIŠIČNE DISTROFIJE	27
2.3.2 PRIROJENA LOMLJIVOST KOSTI.....	27
2.3.3 OTROŠKA OHROMELOST	27
2.3.4 MULTIPLA SKLEROZA	28
2.4 POŠKODBE IN OKVARE HRBTENJAČE	28
2.4.1 POSLEDICE OKVARE HRBTENJAČE VIDNE NA KOŽI	29
2.4.1.1 PRELEŽANINE	29
2.5 PARAPLEGIKI IN SPOLNOST	30
2.6 SVETOVNI IN MEDNARODNI DNEVI, KI SO POVEZANI Z LJUDMI S PARAPLEGIJO.....	31
2.6.1 SVETOVNI DAN BOLNIKOV	31
2.6.2 SVETOVNI DAN REVMATSKIH BOLEZNI	31
2.6.3 SVETOVNI DAN HOJE	31
2.6.4 SVETOVNI DAN HRBTENIČNIH BOLEZNI IN OKVAR	31
2.6.5 MEDNARODNI DAN INVALIDOV	32
2.7 ŠPORT KOT REHABILITACIJA GIBALNO OVIRANIH, VKLJUČNO S PARAPLEGIKI.....	32
2.7.1 ŠPORTNE PANOGE SLOVENSКИH PARAPLEGIKOV	34
2.7.1.1 NAŠI PARAOLIMPIJCI.....	35
2.8 DRUŠTVA PARAPLEGIKOV SLOVENIJE	35
2.8.1 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV LJUBLJANSKE POKRAJINE	35
2.8.2 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV SEVERNE ŠTAJERSKE – MARIBOR.....	36
2.8.3 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV JUGOZHODNE ŠTAJERSKE.....	36
2.8.4 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV GORENJSKE.....	36
2.8.5 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV DOLENJSKE, BELE KRAJINE IN POSAVJA ...	37
2.8.6 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV PREKMURJA IN PRLEKIJE.....	37

2.8.7 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV SEVERNE PRIMORSKE NOVA GORICA.....	37
2.8.8 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV ISTRE IN KRASA	37
2.8.9 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV KOROŠKE	37
2.9 ZAKONODAJA.....	38
2.9.1 KONVENCIJA O PRAVICAH INVALIDOV	38
3 EMPIRIČNI DEL.....	41
3.1 VZOREC	41
3.2 ČAS RAZISKAVE	41
3.3 OBDELAVA PODATKOV	41
3.4 REZULTATI RAZISKAVE	43
3.5 OSNOVNE ŠOLE	44
3.5.1 I. OSNOVNA ŠOLA CELJE	44
3.5.1.1 PRILAGOJENOST I. OSNOVNE ŠOLE UČENCEM S PARAPLEGIJO.....	45
3.5.2 II. OSNOVNA ŠOLA CELJE	54
3.5.2.1 PRILAGOJENOST II. OSNOVNE ŠOLE UČENCEM S PARAPLEGIJO.....	55
3.5.3 III. OSNOVNA ŠOLA CELJE	63
3.5.3.1 PRILAGOJENOST III. OSNOVNE ŠOLE UČENCEM S PARAPLEGIJO...	64
3.5.4 IV. OSNOVNA ŠOLA CELJE	75
3.5.4.1 PRILAGOJENOST IV. OSNOVNE ŠOLE POTREBAM PARAPLEGIKOV...	76
3.5.5 OSNOVNA ŠOLA FRANA KRANJCA	84
3.5.5.1 PRILAGOJENOST OSNOVNE ŠOLE FRANA KRANJCA UČENCEM IN UČENKAM S PARAPLEGIJO	85
3.5.6 OSNOVNA ŠOLA FRANA ROŠA	94
3.5.6.1 PRILAGOJENOST OSNOVNE ŠOLE FRANA ROŠA UČENCEM S PARAPLEGIJO.....	95
3.5.7 OSNOVNA ŠOLA GLAZIJA	105
3.5.7.1 PRILAGOJENOST OSNOVNE ŠOLE GLAZIJA UČENCEM S PARAPLEGIJO.....	106
3.5.8 OSNOVNA ŠOLA HUDINJA	121
3.5.8.1 PRILAGOJENOST OSNOVNE ŠOLE HUDINJA UČENCEM S PARAPLEGIJO.....	122
3.5.9 OSNOVNA ŠOLA LAVA CELJE	131
3.5.9.1 PRILAGOJENOST OSNOVNE ŠOLE LAVA UČENCEM S PARAPLEGIJO	132
3.5.10 OSNOVNA ŠOLA LJUBEČNA	141
3.5.10.1 PRILAGOJENOST OSNOVNE ŠOLE LJUBEČNA UČENCEM S PARAPLEGIJO.....	142
3.6 SREDNJE ŠOLE	150
3.6.1 I. GIMNAZIJA V CELJU.....	150
3.6.1.1 PRILAGOJENOST I. GIMNAZIJE V CELJU DIJAKOM S PARAPLEGIJO	151
3.6.2 GIMNAZIJA CELJE – CENTER	161
3.6.2.1 PRILAGOJENOST GIMNAZIJE CELJE – CENTER DIJAKOM S PARAPLEGIJO.....	162
3.6.3 POSLOVNO – KOMERCIJALNA ŠOLA CELJE	171
3.6.3.1 PRILAGOJENOST POSLOVNO – KOMERCIJALNE ŠOLE DIJAKOM S PARAPLEGIJO.....	172
3.6.4 SREDNJA EKONOMSKA ŠOLA CELJE	180
3.6.4.1 PRILAGOJENOST SREDNJE EKONOMSKE ŠOLE DIJAKOM S PARAPLEGIJO.....	181

3.6.5 SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM	190
3.6.5.1 PRILAGOJENOST SREDNJE ŠOLE ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM DIJAKOM S PARAPLEGIJO	191
3.6.6 ŠOLA ZA HORTIKULTURO IN VIZUALNE UMETNOSTI CELJE	199
3.6.6.1 PRILAGOJENOST ŠOLE ZA HORTIKULTURO IN VIZUALNE UMETNOSTI DIJAKOM S PARAPLEGIJO	200
3.6.7 ŠOLSKI CENTER CELJE	206
3.6.7.1 PRILAGOJENOST ŠOLSKEGA CENTRA CELJE DIJAKOM S PARAPLEGIJO.....	207
ŠOLA NA NASLOVU POT NA LAVO 22	207
ŠOLA NA NASLOVU LJUBLJANSKA 17	216
3.6.7.1.1 ŠOLA NA NASLOVU KOSOVELOVA 14	222
3.6.8 SREDNJA ZDRAVSTVENA ŠOLA CELJE.....	228
3.7 GLASBENA ŠOLA	240
3.7.1 GLASBENA ŠOLA CELJE	240
3.7.1.1 PRILAGOJENOT GLASBENE ŠOLE CELJE UČENCEM IN DIJAKOM S PARAPLEGIJO.....	241
3.8 INTERVJUJI	247
3.8.1 INTERVJU S PRIMOŽEM JERALČIČEM	247
3.8.2 INTERVJUJI S SPREMLJEVALCI UČENCEV NA INVALIDSKEM VOZIČKU.....	250
3.8.2.1 SPREMLJEVALKA IZ OSNOVNE ŠOLE LJUBEČNA.....	250
3.8.2.2 SPREMLJEVALKA IZ POSLOVNO – KOMERCIALNE ŠOLE CELJE	252
3.8.2.3 SPREMLJEVALEC IZ OSNOVNE ŠOLE HUDINJA.....	253
3.8.3 INTERVJU Z ORGANIZATORICO PRAKTIČNEGA POUKA	254
3.9 ŠTUDIJA PRIMERA	256
3.10 RAZPRAVA.....	258
4 ZAKLJUČNI DEL.....	260
4.1 UGOTOVITVE.....	260
4.2 ZAKLJUČEK	261
5 VIRI IN LITERATURA.....	262

KAZALO SLIK

Slika 1: Logotip I. Osnovne šole Celje	44
Slika 2: Pogled na I. Osnovno šolo Celje	44
Slika 3: Vhod v šolo	45
Slika 4: Vhod v dislocirano enoto	45
Slika 5: Stopnišče	46
Slika 6: Stopnice ob vhodu	46
Slika 7: Stopnišče v dislocirani enoti	46
Slika 8: Vrata v učilnico	47
Slika 9: Prag med vrati v učilnico	47
Slika 10: Notranjost dislocirane enote	47
Slika 11: Notranjost dislocirane enote	47
Slika 12: Vhod v knjižnico	48
Slika 13: Prag ob vhodu v knjižnico	48
Slika 14: Notranjost knjižnice	48
Slika 15: Notranjost knjižnice	48
Slika 16: Garderobne omarice	49
Slika 17: Garderobne omarice	49
Slika 18: Vrata jedilnice	49
Slika 19: Jedilnica	49
Slika 20: Vrata sanitarij	50
Slika 21: Umivalniki	50
Slika 22: Sanitarije	50
Slika 23: Notranjost sanitarij	50
Slika 24: Možen vhod v telovadnico	51
Slika 25: Vrata pred telovadnico	51
Slika 26: Vrata v telovadnico	51
Slika 27: Telovadnica	51
Slika 28: Umivalnik v sanitarijah	52
Slika 29: Sanitarije	52
Slika 30: Garderobe	52
Slika 31: Garderobe	52
Slika 32: Logotip II. Osnovne šole Celje	54
Slika 33: Pogled na II. Osnovno šolo Celje	54
Slika 34: Dostop do šole	55
Slika 35: Stopnišče do šole	55
Slika 36: Vhodna vrata	55
Slika 37: Prag med vhodnimi vrati	55
Slika 38: Stopnišče	56
Slika 39: Pritličje in prvo nadstropje	56
Slika 40: Vrata učilnice	57
Slika 41: Vrata učilnice	57
Slika 42: Vrata knjižnice	57
Slika 43: Knjižnica	57
Slika 44: Jedilnica	58
Slika 45: Jedilnica	58
Slika 46: Stopnice do jedilnice	58

Slika 47: »Šolski« kameleon	58
Slika 48: Vhod v sanitarije	59
Slika 49: Vhod v sanitarije	59
Slika 50: Umivalniki	59
Slika 51: Notranjost sanitarij	59
Slika 52: Stopnice do telovadnice	60
Slika 53: Telovadnica	60
Slika 54: Vrata v garderobe	60
Slika 55: Garderobe	60
Slika 56: Sanitarije	61
Slika 57: Sanitarije	61
Slika 58: Dostop do zunanjega igrišča	61
Slika 59: Zunanje igrišče	61
Slika 60: Logotip III. Osnovne šole Celje	63
Slika 61: Pogled na enega izmed vhodov v III. Osnovno šolo Celje	63
Slika 62: Dostop do šole	64
Slika 63: Vhod za učence	64
Slika 64: Stopnišče	65
Slika 65: Stopnišče	65
Slika 66: (Poslikana) vrata	66
Slika 67: (Poslikana) vrata	66
Slika 68: (Poslikana) vrata	66
Slika 69: Širina vrata	66
Slika 70: Prostor za dograditev dvigala	67
Slika 71: Dostop do knjižnice	67
Slika 72: Vhod v knjižnico	67
Slika 73: Vhod v knjižnico	67
Slika 74: Notranjost knjižnice	68
Slika 75: Notranjost knjižnice	68
Slika 76: Vrata v jedilnico	68
Slika 77: Jedilnica	68
Slika 78: Stopnice, ki vodijo do garderob	69
Slika 79: Hodnik v katerem so	69
Slika 80: Vhod v garderobo	69
Slika 81: Prag ob vhodu v garderobo	69
Slika 82: Vhod v sanitarije	70
Slika 83: Notranjost sanitarij	70
Slika 84: Sanitarije	70
Slika 85: Dostop do telovadnice	71
Slika 86: Hodnik, ki vodi do	71
Slika 87: Vhod v telovadnico	71
Slika 88: Telovadnica	71
Slika 89: Vrata garderobe	72
Slika 90: Garderoba	72
Slika 91: Umivalniki	72
Slika 92: Sanitarije	72
Slika 93: Stopnice, ki vodijo na zunanje igrišče	73
Slika 94: Stopnice, ki vodijo na	73
Slika 95: Zunanje igrišče	73

Slika 96: Zunanje igrišče	73
Slika 97: Logotip IV. Osnovne šole Celje	75
Slika 98: Pogled na IV. Osnovno šolo Celje	75
Slika 99: Dostop do šole	76
Slika 100: Dostop do šole	76
Slika 101: Vhod v šolo	76
Slika 102: Prag ob vstopu	76
Slika 103: Dvigalo	77
Slika 104: Dvigalo	77
Slika 105: Dvigalo	77
Slika 106: Šolsko stopnišče	77
Slika 107: Vrata učilnice	78
Slika 108: Vrata knjižnice	78
Slika 109: Notranjost knjižnice	78
Slika 110: Notranjost knjižnice	78
Slika 111: Jedilnica	79
Slika 112: Jedilnica	79
Slika 113: Garderobne omarice	79
Slika 114: Garderobne omarice	79
Slika 115: Prilagojen umivalnik	80
Slika 116: Sanitarije	80
Slika 117: Sanitarije	80
Slika 118: Vrata na poti do telovadnice	81
Slika 119: Telovadnica	81
Slika 120: Vrata garderobe	81
Slika 121: Garderoba	81
Slika 122: Sanitarije	82
Slika 123: Sanitarije	82
Slika 124: Vhod v šolo in izhod iz nje	82
Slika 125: Logotip Osnovne šole Frana Kranjca Celje	84
Slika 126: Pogled na Osnovno šolo Frana Kranjca	84
Slika 127: Vhod v šolo	85
Slika 128: Vhod v šolo	85
Slika 129: Dostop do dvigala	86
Slika 130: Dvigalo	86
Slika 131: Stopnišče	86
Slika 132: Stopnišče	86
Slika 133: Vrata učilnice	87
Slika 134: Prilagojena učilnica	87
Slika 135: Vrata, ki vodijo v knjižnico	87
Slika 136: Knjižnica	87
Slika 137: Hodnik	88
Slika 138: Učilnica defektologinje	88
Slika 139: Zunanje učilnica	88
Slika 140: Garderobne omarice	88
Slika 141: Vrata, ki vodijo do šolske jedilnice	89
Slika 142: Vrata v šolsko jedilnico	89
Slika 143: Sanitarije	90
Slika 144: Sanitarije	90

Slika 145: Umivalnik	90
Slika 146: Pitnik vode	90
Slika 147: Vrata, ki vodijo do telovadnice	91
Slika 148: Hodnik, ki vodi do.....	91
Slika 149: Telovadnica	91
Slika 150: Sanitarije	91
Slika 151: Vrata v garderobo	92
Slika 152: Garderoba.....	92
Slika 153: Stopnice, ki vodijo do zunanjega igrišča	92
Slika 154: Zunanje igrišče	92
Slika 155: Logotip Osnovne šole Frana Roša.....	94
Slika 156: Pogled na Osnovno šolo Frana Roša	94
Slika 157: Dovoz do šole	95
Slika 158: Klančina	95
Slika 159: Dostop do šole	95
Slika 160: Dostop do šole	95
Slika 161: Robnik na poti do šole	96
Slika 162: Vhod	96
Slika 163: Vhodna vrata	96
Slika 164: Prag preg vhodnimi vrati	96
Slika 165: Vhod za nižjo stopnjo.....	97
Slika 166: Prag med vrati	97
Slika 167: Klančina	97
Slika 168: Robnik.....	97
Slika 169: Stopnišče	98
Slika 170: Stopnišče	98
Slika 171: Vrata učilnice	99
Slika 172: Prehod med vrati.....	99
Slika 173: Stopnice do knjižnice	99
Slika 174: Notranjost knjižnice	99
Slika 175: Mize v jedilnici.....	100
Slika 176: Jedilnica	100
Slika 177: Garderobne omarice	100
Slika 178: Dostop do garderobnih	100
Slika 179: Vhod v sanitarije	101
Slika 180: Notranjost sanitarij	101
Slika 181: Sanitarije	101
Slika 182: Umivalniki	101
Slika 183: Stopnice do telovadnice	102
Slika 184: Vhod v telovadnico.....	102
Slika 185: Prag med vrati v telovadnico	102
Slika 186: Garderoba.....	102
Slika 187: Sanitarije	103
Slika 188: Dostop do zunanjega	103
Slika 189: Dostop do zunanjega igrišča.....	103
Slika 190: Del zunanjega igrišča.....	103
Slika 191: Logotip Osnovne šole Glazija	105
Slika 192: Pogled na Osnovno šolo Glazija	105
Slika 193: Vhod, ki vodi do uprave	106

Slika 194: Vhod, ki vodi do uprave	106
Slika 195: Drugi vhod	106
Slika 196: Prag pri drugem vhodu	106
Slika 197: Tretji vhod v šolo	107
Slika 198: Prag pri tretjem vhodu	107
Slika 199: Vrata	108
Slika 200: Vrata brez pragu	108
Slika 201: Prehod v jedilnico	108
Slika 202: Majhen prag med vrati	108
Slika 203: Vrata knjižnice	109
Slika 204: Notranjost knjižnice	109
Slika 205: Jedilnica	109
Slika 206: Garderobe	109
Slika 207: Prilagojen stol	110
Slika 208: Prilagojen stol	110
Slika 209: Učilnica	110
Slika 210: Prilagojena miza	110
Slika 211: Stojka	111
Slika 212: Stojka	111
Slika 213: Stojka	111
Slika 214: Stojka	111
Slika 215: Prilagojena računalniška miška	112
Slika 216: Wivik program	112
Slika 217: Wivik program	112
Slika 218: Invalidski voziček	113
Slika 219: Invalidski voziček	113
Slika 220: Invalidski voziček	113
Slika 221: Invalidski voziček	113
Slika 222: Opornici za nogi	114
Slika 223: Pripomoček za razgibavanje	114
Slika 224: Prilagojene škarje	114
Slika 225: Prilagojen stol	114
Slika 226: Prilagoditev za mizo in prilagojeni pripomočki za hranjenje	115
Slika 227: Prilagojen pribor za	115
Slika 228: Sproščujoče luči v sobi za pomiritev	115
Slika 229: Soba za pomiritev	115
Slika 230: Vhod v bazen	116
Slika 231: Bazena	116
Slika 232: Bazena	116
Slika 233: Klančina, ki vodi v bazen	116
Slika 234: Vrata sanitarij	117
Slika 235: Notranjost sanitarij	117
Slika 236: Sanitarije	117
Slika 237: Prha	117
Slika 238: Prilagojena vrata	118
Slika 239: Dostop do telovadnice	118
Slika 240: Dostop do telovadnice	118
Slika 241: Telovadnica	118
Slika 242: Vhod v sanitarije	119

Slika 243: Sanitarije	119
Slika 244: Prilagojen stol za pod prho	119
Slika 245: Prha	119
Slika 246: Logotip Osnovne šole Hudinja	121
Slika 247: Pogled na Osnovno šolo Hudinja	121
Slika 248: Dostop do glavnega vhoda	122
Slika 249: Glavni vhod	122
Slika 250: Stopnišče	123
Slika 251: Klančina	123
Slika 252: Dvigalo	123
Slika 253: Vstop v dvigalo	123
Slika 254: Vrata učilnice	124
Slika 255: Šolski hodnik	124
Slika 256: Dostop do garderobnih omaric	124
Slika 257: Računalniki pred knjižnico	125
Slika 258: Prag na poti do knjižnice	125
Slika 259: Knjižnica	125
Slika 260: Bralni kotiček v knjižnici	125
Slika 261: Dostop do jedilnice	126
Slika 262: Jedilnica	126
Slika 263: Slika, ki krasi jedilnico	126
Slika 264: Vrata sanitarij	127
Slika 265: Umivalnik v sanitarijah	127
Slika 266: Sanitarije	127
Slika 267: Dostop do telovadnice	128
Slika 268: Telovadnica	128
Slika 269: Garderoba	128
Slika 270: Sanitarije	128
Slika 271: Vhod in izhod iz šole	129
Slika 272: Vhod na zunanje igrišče	129
Slika 273: Klančina ki vodi do zunanjega igrišča	129
Slika 274: Ravnina, ki vodi do	129
Slika 275: Logotip Osnovne šole Lava	131
Slika 276: Pogled na Osnovno šolo Lava	131
Slika 277: Dostop do šole	132
Slika 278: Vhod v šolo	132
Slika 279: Vhod v šolo	132
Slika 280: Merjenje širine vrat	132
Slika 281: Vhodna vrata nižje stopnje	133
Slika 282: Prag pred vhodnimi vrati	133
Slika 283: Stranski vhod	133
Slika 284: Vhodna vrata	133
Slika 285: Stopnišče	134
Slika 286: Stopnišče	134
Slika 287: Vrata učilnice	135
Slika 288: Vrata učilnice	135
Slika 289: Vrata jedilnice	135
Slika 290: Jedilnica	135
Slika 291: Vhod v knjižnico	136

Slika 292: Prag med vrati v knjižnico	136
Slika 293: Knjižnica	136
Slika 294: Garderobne omarice	136
Slika 295: Vhod v sanitarije	137
Slika 296: Notranjost sanitarij	137
Slika 297: Vrata do telovadnice	138
Slika 298: Vrata do telovadnice	138
Slika 299: Prag med vrati telovadnice	138
Slika 300: Telovadnica	138
Slika 301: Umivalniki	139
Slika 302: Sanitarije	139
Slika 303: Garderoba	139
Slika 304: Logotip Osnovne šole Ljubečna	141
Slika 305: Pogled na Osnovno šolo Ljubečna	141
Slika 306: Klančina, ki vodi do glavnega	142
Slika 307: Vhodna vrata	142
Slika 308: Stopnice	143
Slika 309: Klančina	143
Slika 310: Dvigalo	143
Slika 311: Vstop v dvigalo	143
Slika 312: Šolski hodnik	144
Slika 313: Vrata	144
Slika 314: Prilagojena miza in stol	144
Slika 315: Prilagojena miza in stol	144
Slika 316: Knjižnica	145
Slika 317: Bralni kotiček v knjižnici	145
Slika 318: Jedilnica	145
Slika 319: Gospodinjska učilnica	145
Slika 320: Vrata sanitarij	146
Slika 321: Umivalnik	146
Slika 322: Sanitarije	146
Slika 323: Klančina	147
Slika 324: Vhod v telovadnico	147
Slika 325: Telovadnica	147
Slika 326: Garderoba	147
Slika 327: Prehod med garderobo in prho	148
Slika 328: Sanitarije	148
Slika 329: Vhod in izhod iz šole	148
Slika 330: Zunanje igrišče	148
Slika 331: Logotip I. Gimnazije v Celju	150
Slika 332: Pogled na I. Gimnazijo v Celju	150
Slika 333: Glavni vhod v šolo	151
Slika 334: Glavni vhod iz notranje strani	151
Slika 335: Zadnji vhod	151
Slika 336: Zadnji vhod iz notranje strani	151
Slika 337: Prehod med vrati zadnjega vhoda	152
Slika 338: Stopnice, ki vodijo do	152
Slika 339: Stopnišče	153
Slika 340: Stopnišče	153

Slika 341: Vrata učilnice	154
Slika 342: Prag med vrati učilnice.....	154
Slika 343: Prag med vrati knjižnice	154
Slika 344: Knjižnica	154
Slika 345: Vhodna vrata dijaškega doma	155
Slika 346: Hodnik, ki vodi do jedilnice.....	155
Slika 347: Vrata v jedilnico.....	155
Slika 348: Jedilnica.....	155
Slika 349: Klančina do jedilnice Parne Pekarne Kuder	156
Slika 350: Vhod v jedilnico.....	156
Slika 351: Prag med vhodnimi vrati	156
Slika 352: Jedilnica.....	156
Slika 353: Vrata sanitarij	157
Slika 354: Vrata sanitarij	157
Slika 355: Notranjost sanitarij	157
Slika 356: Notranjost sanitarij	157
Slika 357: Zadnji vhod/izhod.....	158
Slika 358: Vrata, ki vodijo do	158
Slika 359: Telovadnica	158
Slika 360: Telovadnica	158
Slika 361: Stena pred garderobami	159
Slika 362: Vrata garderob.....	159
Slika 363: Vrata garderob.....	159
Slika 364: Garderobe.....	159
Slika 365: Logotip Gimnazije Celje - center.....	161
Slika 366: Pogled na Gimnazijo Celje-center.....	161
Slika 367: Dostop do šole	162
Slika 368: Vhod v šolo	162
Slika 369: Stopnišče	163
Slika 370: Stopnice, ki vodijo do vhoda/izhoda.....	163
Slika 371: Vrata učilnice s pragom	164
Slika 372: Vhod v knjižnico	164
Slika 373: Knjižnica	164
Slika 374: Knjižnica	164
Slika 375: Stopnice, ki vodijo do garderobnih omaric in jedilnice.....	165
Slika 376: Jedilnica.....	165
Slika 377: Garderobne omarice	165
Slika 378: Garderobne omarice	165
Slika 379: Vhod v sanitarije	166
Slika 380: Notranjost sanitarij	166
Slika 381: Stopnice do stare telovadnice	167
Slika 382: Vhod v staro telovadnico.....	167
Slika 383: Telovadnica	167
Slika 384: Garderoba pri stari	167
Slika 385: Stopnice do sanitarij pri stari telovadnici	168
Slika 386: Sanitarije pri stari telovadnici	168
Slika 387: Hodnik, ki vodi do nove telovadnice.....	168
Slika 388: Nova telovadnica	168
Slika 389: Stopnice, ki vodijo do sanitarij v novi telovadnici	169

Slika 390: Sanitarije v bližini nove	169
Slika 391: Vrata nove telovadnice, ki so brez pragov	169
Slika 392: Garderoba v novi telovadnici	169
Slika 393: Logotip Poslovno – komercialne šole Celje	171
Slika 394: Pogled na vhod Poslovno-komercialne šole Celje	171
Slika 395: Klančina do vhoda	172
Slika 396: Vhod v šolo	172
Slika 397: Vhod v šolo	172
Slika 398: Vhod iz notranje strani	172
Slika 399: Stopnišče	173
Slika 400: Dvigalo	173
Slika 401: Vrata učilnice	174
Slika 402: Vrata učilnice	174
Slika 403: Vrata knjižnice	174
Slika 404: Knjižnica	174
Slika 405: Vrata na poti do jedilnice.....	175
Slika 406: Jedilnica	175
Slika 407: Garderobne omarice	175
Slika 408: Garderobne omarice	175
Slika 409: Vhod v sanitarije	176
Slika 410: Vhodna vrata sanitarij iz.....	176
Slika 411: Sanitarije	176
Slika 412: Držala	176
Slika 413: Stopnice do telovadnice	177
Slika 414: Zunanja vrata v telovadnico	177
Slika 415: Prag med zunanjimi vrati	177
Slika 416: Vrata v telovadnico	177
Slika 417: Vrata v sanitarije in garderobe	178
Slika 418: Vrata v sanitarije in	178
Slika 419: Vrata, ki vodijo v fitnes	178
Slika 420: Fitnes	178
Slika 422: Pogled na Srednjo ekonomsko šolo.....	180
Slika 421: Logotip Srednje ekonomske šole Celje	180
Slika 423: Glavni vhod v šolo	181
Slika 424: Stopnice, ki vodijo do	181
Slika 425: Vhodna vrata	181
Slika 426: Prag med vhodnimi vrati	181
Slika 427: Drugi vhod v šolo	182
Slika 428: Vhodna vrata drugega	182
Slika 429: Vhodna vrata drugega vhoda.....	182
Slika 430: Stopnice do drugega vhoda	182
Slika 431: Stopnišče	183
Slika 432: Stopnišče	183
Slika 433: Vrata učilnice	184
Slika 434: Jedilnica	184
Slika 435: Vrata, ki vodijo v jedilnico.....	184
Slika 436: Vhod v knjižnico	185
Slika 437: Stopnici ob vhodu v.....	185
Slika 438: Knjižnica	185

Slika 439: Knjižnica	185
Slika 440: Vhod v sanitarije	186
Slika 441: Vrata sanitarij	186
Slika 442: Notranjost sanitarij	186
Slika 443: Sanitarije	186
Slika 444: Vrata, ki vodijo do telovadnice	187
Slika 445: Stopnice do telovadnice	187
Slika 446: Možen vhod za dijake na invalidskem vozičku	187
Slika 447: Vrata v telovadnico	187
Slika 448: Vrata v sanitarije	188
Slika 449: Notranjost sanitarij	188
Slika 450: Vrata v sanitarije	188
Slika 451: Telovadnica	188
Slika 452: Logotip Srednje šole za gostinstvo in turizem Celje	190
Slika 453: Pogled na Srednjo šolo za gostinstvo in turizem Celje	190
Slika 454: Klančina, ki vodi do vhoda	191
Slika 455: Vhodna vrata vhoda, ki je prilagojen dijakom na invalidskem vozičku ...	191
Slika 456: Dvigalo	192
Slika 457: Vstop v dvigalo	192
Slika 458: Vrata učilnice iz notranje strani	193
Slika 459: Vrata učilnice iz notranje	193
Slika 460: Vrata v knjižnico	193
Slika 461: Knjižnica	193
Slika 462: Vrata v jedilnico	194
Slika 463: Jedilnica	194
Slika 464: Garderobne omarice	194
Slika 465: Garderobne omarice	194
Slika 466: Vhod v sanitarije	195
Slika 467: Notranjost sanitarij	195
Slika 468: Hodnik do telovadnice	196
Slika 469: Vhod v telovadnico	196
Slika 470: Stranski vhod	196
Slika 471: Telovadnica	196
Slika 472: Sanitarije	197
Slika 473: Sanitarije	197
Slika 474: Vrata v garderobo	197
Slika 475: Garderoba	197
Slika 476: Logotip Šole za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje	199
Slika 477: Logotip, ki stoji pred šolo	199
Slika 478: Pogled na vhod Šole za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje	199
Slika 479: Vhod v šolo	200
Slika 480: Stopnice ob vhodu	200
Slika 481: Vhodna vrata	200
Slika 482: Vhodna vrata	200
Slika 483: Stopnišče	201
Slika 484: Stopnice, ki vodijo do drugega dela šole	201
Slika 485: Vrata učilnice	202
Slika 486: Vrata učilnice	202
Slika 487: Vrata učilnice	202

Slika 488: Vrata učilnice	202
Slika 489: Vrata knjižnice	203
Slika 490: Vrata knjižnice od znotraj	203
Slika 491: Knjižnica	203
Slika 492: Jedilnica	203
Slika 493: Vrata sanitarij	204
Slika 494: Vrata sanitarij	204
Slika 495: Notranjost sanitarij	204
Slika 496: Notranjost sanitarij	204
Slika 497: Logotip Šolskega centra Celje	206
Slika 498: Logotip šolskega centra Celje na šoli na naslovu Pot na Lavo 22	206
Slika 499: Dostop do šole	207
Slika 500: Šola na naslovu Pot na	207
Slika 501: Glavni vhod v šolo	207
Slika 502: Glavni vhod v šolo	207
Slika 503: Vrata glavnega vhoda	208
Slika 504: Glavni vhod iz notranje	208
Slika 505: Stranski vhod	208
Slika 506: Vrata stranskega vhoda	208
Slika 507: Vstop v eno od dvigal	209
Slika 508: Klančina	209
Slika 509: Dvigalo, ki sta na voljo v šoli	209
Slika 510: Vrata učilnice	210
Slika 511: Vrata učilnice	210
Slika 512: Vrata jedilnice	210
Slika 513: Jedilnica	210
Slika 514: Vhod v knjižnico	211
Slika 515: Električna čitalca	211
Slika 516: Knjižnica	211
Slika 517: Bralni kotiček v knjižnici	211
Slika 518: Vhodna vrata v sanitarije	212
Slika 519: Vhodna vrata v sanitarije	212
Slika 520: Notranja vrata sanitarij	212
Slika 521: Notranja vrata sanitarij	212
Slika 522: Vrata do telovadnice	213
Slika 523: Hodnik do telovadnice	213
Slika 524: Vrata v telovadnico	213
Slika 525: Telovadnica	213
Slika 526: Vrata sanitarij	214
Slika 527: Notranjost sanitarij	214
Slika 528: Vrata garderobe	214
Slika 529: Garderoba	214
Slika 530: Vrata, ki vodijo do zunanjega igrišča	215
Slika 531: Dostop do zunanjega	215
Slika 532: Dostop do zunanjega igrišča	215
Slika 533: Zunanje igrišče	215
Slika 534: Klančina na poti do šole	216
Slika 535: Vhod v šolo	216
Slika 536: Vhodna vrata	216

Slika 537: Vhod iz notranje strani	216
Slika 538: Stopnišče	217
Slika 539: Šolski hodnik	217
Slika 540: Vrata učilnice	218
Slika 541: Stopnice in vrata do	218
Slika 542: Knjižnica	218
Slika 543: Knjižnica	218
Slika 544: Vrata, ki vodijo v fitnes	219
Slika 545: Fitnes	219
Slika 546: Vhod v sanitarije	220
Slika 547: Vrata v notranjosti sanitarij	220
Slika 548: Notranjost sanitarij	220
Slika 549: Umivalnik	220
Slika 550: Vhod v telovadnico	221
Slika 551: Garderoba in sanitarije	221
Slika 552: Notranjost sanitarij	221
Slika 553: Dostop do zunanjega	221
Slika 554: Vhod v šolo	222
Slika 555: Stopnica ob vhodu	222
Slika 556: Prag med vrati vhoda v šolo	222
Slika 557: Vhod iz notranje strani	222
Slika 558: Stopnice namesto katerih bi lahko uvedli klančino	223
Slika 559: Stopnišče	223
Slika 560: Vrata v prvem nadstropju, ki vodijo do garderobnih omaric	224
Slika 561: Garderobne omare	224
Slika 562: Vrata učilnice	224
Slika 563: Prag med vrati	224
Slika 564: Vrata do multimedijskih prostorov	225
Slika 565: Vrata, ki vodijo v šolski	225
Slika 566: Šolski studio	225
Slika 567: Vrhunska računalniška	225
Slika 568: Vhod v sanitarije	226
Slika 569: Umivalniki	226
Slika 570: Notranjost sanitarij	226
Slika 571: Notranjost sanitarij	226
Slika 572: Logotip Srednje zdravstvene šole Celje	228
Slika 573: Pogled na Srednjo zdravstveno šolo Celje	228
Slika 574: Vhod v šolo	229
Slika 575: Hodnik Srednje zdravstvene šole Celje	229
Slika 576: Izstop iz dvigala	230
Slika 577: Vstop v dvigalo	230
Slika 578: Dvigalo	230
Slika 579: Dvigalo	230
Slika 580: Vrata učilnice	231
Slika 581: Učilnica	231
Slika 582: Učilnica praktičnega pouka	231
Slika 583: Sodelovanje pri praktičnem	231
Slika 584: Sodelovanje pri praktičnem pouku	232
Slika 585: Sodelovanje pri praktičnem	232

Slika 586: Šolski hodnik.....	232
Slika 587: Šolski hodnik.....	232
Slika 588: Vstop v knjižnico	233
Slika 589: Prehod med knjižnicami.....	233
Slika 590: Prehod do računalnikov	233
Slika 591: Šolski računalniki	233
Slika 592: Dostop do miz v jedilnici	234
Slika 593: Jedilnica.....	234
Slika 594: Dostop do miz v jedilnici	234
Slika 595: Garderobne omarice	234
Slika 596: Sanitarije, ki niso prilagojene invalidom	235
Slika 597: Sanitarije, ki niso.....	235
Slika 598: Sanitarije prilagojene invalidom	235
Slika 599: Sanitarije prilagojene	235
Slika 600: Vrata do telovadnice	236
Slika 601: Vrata in hodnik do	236
Slika 602: Vhod v telovadnico.....	236
Slika 603: Vhod v telovadnico.....	236
Slika 604: Vstop v garderobo.....	237
Slika 605: Vrata garderobe	237
Slika 606: Vrata garderobe od znotraj	237
Slika 607: Garderoba.....	237
Slika 608: Vhod v sanitarije namenjene invalidom.....	238
Slika 609: Sanitarije, ki so namenjene	238
Slika 610: Uporaba držal	238
Slika 611: Uporaba sanitarij.....	238
Slika 612: Logotip Glasbene šole Celje	240
Slika 613: Dostop do šole	241
Slika 614: Dostop do šole	241
Slika 615: Glavni vhod v šolo.....	241
Slika 616: Stopnica ob vhodu	241
Slika 617: Dostop do stranskega vhoda	242
Slika 618: Stranski vhod	242
Slika 619: Stopnišče	243
Slika 620: Stopnišče	243
Slika 621: Vrata učilnice	244
Slika 622: Ena izmed učilnic.....	244
Slika 623: Vrata knjižnice	244
Slika 624: Prilagojena knjižnica	244
Slika 625: Vrata sanitarij	245
Slika 626: Sanitarije	245
Slika 627: Gregor v otroštvu	256
Slika 628: Gregor kot vratar celjskega Publikuma	256
Slika 629: Gregor v rehabilitacijskem centru Soča	256
Slika 630: Gregor Janežič.....	257
Slika 631: Avto, ki je prilagojen Gregorjevim potrebam	257
Slika 632: Jaz in moj mentor z Gregorjem	257

POVZETEK

Raziskovalna naloga z naslovom Prilagojenost osnovnih in srednjih šol v mestni občini Celje učencem in dijakom s paraplegijo je nastala zaradi težnje po ugotovitvah prilagojenosti šol in javni predstavitvi teh ugotovitev.

Cilj raziskovalne naloge pa je (bil) informiranost prebivalcev Celja o tem, kako dobro so osnovne in srednje šole v mestni občini Celje opremljene, pa tudi v kakšni meri so zmožne nuditi pomoč in potrebne pripomočke učencem/dijakom s paraplegijo.

V teoretičnem delu so predstavljene teme o ohromelosti, o boleznih, poškodbah in okvarah hrbtenjače ter športu kot rehabilitaciji paraplegikov, športne panoge paraplegikov in nekaj naših paraolimpijcev, društva paraplegikov Slovenije ter nekaj pomembnejših členov iz Konvencije o pravicah invalidov.

Osnova za empirični del je slikovno gradivo vseh 19 šol v mestni občini Celje, katere sem sama poslikala. Pri ocenjevanju šol sem si pomagala s tabelo, ki sem si jo sama zastavila in izdelala ter vsebuje pet kriterijev ocenjevanja. Če vzamemo kriterij prisotnost dvigala, ki zagotovi skoraj popolno prilagoditev, je takšnih šol 8, izjema je osnovna šola Glazija, ki sicer dvigala nima, je pa prilagojenost zagotovljena na druge načine. Ker šole znotraj aktiva ravnateljev zelo dobro sodelujejo, bi tiste šole, ki so prilagojene, lahko sprejele osebo s paraplegijo iz šole, ki ni prilagojena.

1 UVODNI DEL

1.1 UVOD

*Človek sem:
nič človeškega mi ni tuje.
(Publij Terencij Afer) (2)*

To je raziskovalna naloga o mojih vrstnikih. O otrocih in mladostnikih, ki ne morejo brez težav preko pločnikov, po stopnicah, na avtobus ali vlak, ne morejo na kakršnokoli zabavo, v kino, na smučanje ali na obalo, ki imajo težave pri izobraževanju in oblikovanju uglednega družbenega položaja. Raziskovalna naloga je izdelana kot vzpodbuda vsem tistim, ki vse to zmorejo, in tistim, ki jim lahko kakorkoli pomagajo.

Ne vem natančnega števila gibalno oviranih otrok v Sloveniji, poznam pa podatek, ki ga navaja Statistični urad Republike Slovenije, da je bilo v Sloveniji leta 2008 v le dva obstoječa domova za gibalno ovirane otroke sprejetih kar 213 otrok (4), ne smemo pa pozabiti na otroke, ki ne stanujejo v domovih, ampak se izobražujejo tako kot vsi ostali.

Po mnenju Svetovne zdravstvene organizacije se bo število invalidov z rastjo prebivalstva – kljub napredku medicine – v prihodnjih desetletjih še povečalo. (5) Kar pomeni, da se bo število takšnih otrok še povečalo in vse izobraževalne institucije bi morale biti pripravljene na nanje, kajti to so resnični otroci, kot je resnično življenje. To so otroci z zmanjšanimi sposobnostmi, vendar ni nujno, da bi zaradi tega morali imeti težave v življenju. Pa vendar jih sodobna družba še vedno ovira, da bi živeli polno in dejavno. A ker je tako, so tudi njihovi vrstniki ovirani pri oblikovanju takih odnosov med ljudmi, ki jih odlikujejo pristnost, bližina, sprejemanje, pomoč, razumevanje in sodelovanje.

Naša dežela naj bi bila prilagojena potreba vsakogar, vendar menim, da temu ni tako. Na prvi pogled se mogoče ne bi strinjali z mano, pa vendar razmislimo... Sedemnajst centimetrov visoke stopnice lahko povsem zaustavijo človeka s paraplegijo na poti v šolo, trgovino, službo, mogoče celo na pregled v bolnišnico. Nema lokrat morajo uporabljati stranske vhode in klančine, po katerih dovažajo blago in odvažajo smeti. Velikokrat morajo namesto njih v trgovino njihovi sorodniki, pa ne zato, ker sami tega ne bi zmogli, temveč zato, ker okolica ni njim prilagojena, saj je naša dežela prilagojena večini, ne pa tudi manjšini. Zaradi tega je neodvisno življenje paraplegikov skoraj nemogoče.

Neprilagojenost okolja pa ni edini problem paraplegikov. Velik problem ljudi s paraplegijo, predvsem pa otrok, je v stereotipni podobi invalida, ki si jo je človeštvo ustvarilo. Naš vid ter možgani najprej zaznajo prizadetost, ne pa osebe, ki se skriva za njo. Pravilno bi bilo, da bi vid zaznal prizadetost, možgani pa bi za le to videli

osebo, polno življenja. Vendar menim, da je takšnih ljudi, ki bi to zmogli, zelo malo. Seveda v nikakršnem primeru nočem obsojati ljudi, ampak navajam podatke le iz lastnih izkušenj. V psihologiji bi temu rekli neeksperimentalna ali opisna metoda dela, kajti do takšnih spoznanj sem prišla le z ekstrospekcijo, opazovanjem.

Večina odraslih nikoli ne bo slišala pogovora med vrstniki, ko zagledajo duševno prizadetega ali gibalno oviranega otroka, žaljivk in neprimernih besed, zato lahko odrasli še naprej pobožno verjamejo v vljudnost in prijaznost njihovih lepo vzgojenih otrok, jaz pa bom to vztrajno zanikala, pa tudi, če mi ne bo nihče verjel. Seveda spet ni vedno tako, poznam pa veliko primerov.

Če v resnici spoštujemo človekove pravice, ne moremo in ne smemo obravnavati invalidnosti kot vprašanja, s katerim naj se ukvarjajo samo invalidi in strokovnjaki. Invalidnost je stvar vseh. Invalidnost moramo obravnavati v sklopu naše pripravljenosti oblikovati svet po meri vseh in vsakogar, oblikovati svet, ki bo vsakomur omogočil, da bo uresničil svoje sposobnosti. Zavzemati se za pravice invalidov pomeni hkrati zavzemati se za demokratično družbo, ki ne bo temeljila na segregaciji (ločevanje, zapostavljanje rase, sloja, skupine prebivalstva) (33) in ne bo vrednotila ljudi po barvi kože, po spolu, po ekonomski in politični moči, verovanju ali invalidnosti. Tudi zato slovenski invalidi zahtevajo, da se spremeni ustava in se vanjo jasno napiše, da so v Sloveniji vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, katerokoli drugo osebno okoliščino ali invalidnost. (1)

1.2 NAMEN IN CILJ RAZISKOVALNE NALOGE

Sama raziskovalna naloga je nastala zgolj zaradi moje radovednosti, radovednosti mojega mentorja ter tudi nekaj ostalih profesorjev iz naše šole o tem, kako dobro so celjske osnovne in srednje šole prilagojene otrokom s paraplegijo. Namen raziskovalne naloge je bila težnja po ugotovitvah in javna predstavitev teh ugotovitev.

Cilj raziskovalne naloge pa je (bil) informiranost prebivalcev Celja o tem, kako dobro so osnovne in srednje šole v mestni občini Celje opremljene, pa tudi v kakšni meri so zmožne nuditi pomoč in potrebne pripomočke učencem/dijakom s paraplegijo.

Nikakor pa nočem v nobenem primeru pokvariti ugleda katerekoli šole, verjamem namreč, da se vsi zavedamo tega, da nobena šola pač ne more biti do potankosti opremljena, lahko pa se potrudijo po svojih najboljših močeh. Menim, da dobro sodelovanje s starši učenca/dijaka s paraplegijo in z učencem/dijakom samim namreč situacijo že izboljša.

1.3 HIPOTEZE RAZISKOVALNE NALOGE

Preden sem začela raziskovati, sem si postavila 5 hipotez, ki so ključne za uspešnost naloge.

Predpostavila sem naslednje trditve:

- 1. hipoteza:** Večina celjskih osnovnih in srednjih šol bo pripravljena v raziskavi sodelovati.
- 2. hipoteza:** Večina šol, ki bodo sodelovale v raziskavi, bo imela prilagojen vhod za učence in dijake s paraplegijo.
- 3. hipoteza:** Več kot polovica sodelujočih šol bo imelo na voljo dvigala za učence in dijake s paraplegijo.
- 4. hipoteza:** Več kot polovica sodelujočih osnovnih in srednjih šol je že izobraževalo oz. še izobražuje učence/učenke ali dijake/dijakinje s paraplegijo.

1.4 METODE DELA

Za raziskavo sem uporabila:

- a) metodo fotografiranja,
- b) intervjuje in
- c) študijo primera.

Moje delo je potekalo po naslednjem vrstnem redu:

- a) najprej sem izbrala šole, ki si jih želim ogledati in jih oceniti,
- b) nato sem vzpostavila stik z ljudmi, ki so mi omogočili ogled šol,
- c) medtem sem preučila različno literaturo iz različnih virov, za izdelavo teoretičnega dela,
- d) izvedla sem intervjuje,
- e) po ogledu vseh šol sem slike analizirala in interpretirala,
- f) na koncu pa sem analizirala še hipoteze ter naredila primerjavo med posameznimi šolami.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 OHROMELOST, HROMOST ALI PLEGIJA

Ohromelost, hromost ali plegija je popolna izguba občutkov ali zmožnosti krčenja mišic v posameznih organih ali po vsem telesu. Navadno je posledica:

- bolezni,
- poškodbe možganov,
- poškodbe hrbtenjače,
- poškodbe živcev,
- bolezni mišičja.

Kadar je izguba zmožnosti gibanja delna, govorimo o parezi (omrtvelosti). (8)
Dostikrat ohromelost nastopi zaradi poškodbe hrbtenice in hrbtenjače. Čeprav hrbtenica normalno zadosti varuje hrbtenjačo, pa je pred močnimi udarci (npr. v prometnih nesrečah ali vojni) ne more zavarovati, zato se le-ta poškoduje. (8)

Vrste ohromelosti so različne, odvisno od tega, katero mesto in v kakšnem obsegu prizadenejo. Znale so sledeče vrste ohromelosti:

- **paraplegija** je obojestranska ohromelost, posebno nog,
- **paraliza** ima več pomenov, in sicer:
 - popolna ohromelost,
 - Paralysis agitans pomeni ohromelost s krči, trepetanjem,
 - progresivna paraliza je vnetna možganska bolezen,
- **monoplegija**, ohromelost ene same okončine ali ene same skupine mišic,
- **hemiplegija**, ohromelost polovice telesa, npr. po kapi, pri možganskem tumorju itd,
- **diplegija**, ohromelost skladno določenih delov na obeh straneh telesa (obojestranska ohromelost),
- **tetraplegija**, popolna ohromelost vseh udov,
- **obporodna ohromelost**, ohromelost novorojenčka, posledica poškodbe živcev zaradi natega ali pritiska ob porodu, (4)
- **otroška ohromelost**, otroška paraliza (akutni poliomyelitis). (8)

2.2 MOTNJE HOJE IN ŠEPANJE

Pri normalni hoji ločimo dve fazi:

- fazo obremenitve obeh nog in
- fazo obremenitve samo ene noge.

Fazi se izmenjujeta, časi obremenitve posamezne noge so enaki. Za normalno hojo so potrebne normalne anatomske strukture gibal ter normalna živčna in mišična dejavnosti.

Nenormalna hoja je posledica:

- biomehaničnih motenj,
- nevroloških motenj ali
- drugih bolezni gibal.

Nenormalna oz. motena hoja je lahko:

- simetrična, če je prizadetost obojestranska in
- asimetrična pri enostranskih prizadetostih; pri asimetrični hoji ponavadi govorimo o šepanju (3).

Osnovni vzroki za moteno hojo so:

- **biomehanični:**
 - razlika v dolžini okončine,
 - okvara kolkov,
 - okvara kolena,
 - okvara gležnja ali stopala;
- **nevrološki:**
 - ohromelost mišic (poškodbe živcev),
 - mišično neravnotežje s spastičnostjo (spastične pareze),
 - mišično neravnotežje zaradi motene povrhnje in globoke senzibilitete (senzibilnost pomeni občutljivost, dovzetnost za dražljaje, posebno pritiska, toplote, mraza in bolečine) (4);
- **bolezni gibal:**
 - vnetne bolezni kolka, kolena, sklepov,
 - draženje živčnih korenin (3).

2.3 BOLEZNI, KI LAHKO PRIVEDEJO DO PARAPLEGIJE

2.3.1 MIŠIČNA DISTROFIJA

Mišične distrofije so skupina dednih, napredujočih, degenerativnih miopatij. Osnovna značilnost je postopno propadanje mišičnih vlaken. Propadlo mišično tkivo v mišici nadomešča vezivo in maščobno tkivo. Glede na način dedovanja in porazdeljenost mišične oslabelosti razlikujemo več oblik mišičnih distrofij.

2.3.1.1 MIŠIČNA DISTROFIJA TIP DUCHENNE

Najpogostejša oblika je mišična distrofija tipa Duchenne. Bolezen se ponavadi pojavi že v otroštvu, navadno v obdobju, ko otrok shodi, lahko pa šele v 4. ali 5. letu starosti, izjemoma v puberteti. Obolevajo moški, ženske pa so prenašalke bolezenskega gena. Otrok je videti nespreten in pogosto pada. Kasneje se pojavi negotovost pri hoji in stoji, pri hoji po stopnicah se mora oprijemati, iz počepa se dvigne le z oprijemanjem. Zaradi neenakomernega slabenja mišic se pojavijo deformacije z vedno hujšo mišično slabostjo in pomanjkanjem refleksov (arefleksijo).

Vzorčnega zdravljenja ni. S fizioterapijo, ortopedskimi pripomočki ter operacijami poskušamo vzdrževati mišično ravnotežje in bolniku čim dlje omogočiti hojo.

2.3.1.2 BECKERJEVA OBLIKA MIŠIČNE DISTROFIJE

Pogostejša je tudi Beckerjeva oblika mišične distrofije, pri kateri je razporeditev mišične oslabeledosti in način dedovanja enak kot pri Duchennovi obliki, prizadetost mišic pa je blažja in potek obolenja počasnejši. Prve težave opazijo oboleli med petim in petnajstim letom, lahko pa tudi kasneje. (3)

2.3.2 PRIROJENA LOMLJIVOST KOSTI

Bolezen je dedna. Zanj so značilne lomljive kosti, tanka koža, modre beločnice in ohlapnosti sklepnih vezi. Bolezenska slika je posledica motnje tvorbe kolagenskih vlaken v kostni osnovi. Take kosti niso utrjene s kolagenskimi vlakni in so zato lomljive. Lomljivost kosti se kaže z različnimi stopnjami. Poleg deformacij zaradi nepravilno zaraslih prelomov se pojavijo še deformacije hrbtenice. (3)

2.3.3 OTROŠKA OHROMELOST

Otroška ohromelost (poliomyelitis) je virusna bolezen, ki prizadene živčevje. Je posledica okužbe s poliovirusom. Poteka zelo različno, lahko z blagimi simptomi ali pa kot zelo huda bolezen. Pri devetdesetih odstotkih bolnikov poteka bolezen le z gripi podobnimi simptomi, lahko se razvije tudi vnetje žrela in blaga driska. Ta neparalitična oblika bolezni se umiri sama od sebe in bolniki popolnoma okrevajo. Pri desetih odstotkih vseh bolnikov z otroško ohromelostjo pa se razvije paralitični poliomyelitis. Značilni simptomi tega so:

- vnetju možganskih ovojnic sledijo hude bolečine v mišicah, krči in ohromelost,
- največkrat so prizadeti spodnji udi; telesna aktivnost v obdobju pred ohromelostjo še pospeši razvoj paralize,
- prizadete so lahko tudi mišice, ki sodelujejo pri govoru, požiranju in dihanju (bulbarna paraliza). (5)

Okrevanje po paralitičnem poliomielitisu je običajno najpočasnejše pri odraslih in najhitrejše pri malih otrocih. Večina mišične moči se povrne v prvih dvanajstih mesecih, če pa se mišična moč ne začne vračati v mišice v prvih šestih mesecih, je verjetnost izboljšanja zelo majhna.

Danes je cepljenje proti poliovirusu del obveznega cepilnega programa v Sloveniji. Otroke cepimo pri 3., 6. in 9. mesecih starosti. Leto po zadnjem cepljenju pa prejmejo še poživitveni odmere. (5)

2.3.4 MULTIPLA SKLEROZA

Multipla skleroza je bolezen osrednjega živčnega sistema, kamor spadajo možgani in hrbtenjača. Možgani nadzorujejo delovanje našega telesa tako, da po živčnih vlaknih pošiljajo električne signale. Živčna vlakna so ovita z maščobnim tkivom, ki se imenuje mielin. Mielinska ovojnica tako ščiti živčna vlakna, hkrati pa sodeluje pri natančnem in hitrem prevajanju signalov. Kakšna je vloga mielinskih ovojnic, se vidi pri novorojenčkih, ki le-teh še nimajo dovolj razvitih, zato do njihovi gibi grobi, trzajoči in neusklajeni.

Pri multipli sklerozi se deli mielina vnamejo. Začne se vnetni proces, pri katerem sodelujejo številne celice. V burnem imunskem odzivu so v ospredju predvsem makrofagi, ki želijo omiliti vnetje, vendar posledično razkrajajo mielin. Zaradi poškodb na mielinski ovojnici prihaja do upočasnjene prevajanja električnih signalov ali pa se ne prevajajo pravilno, to pa povzroči različne simptome multiple skleroze.

Bolezen ponavadi prizadene ljudi v njihovi aktivni dobi med 20. in 40. letom starosti. Pogostejše obolevajo ženske. Obolelih je približno dva milijona ljudi po svetu, v Sloveniji približno 2000.

Multipla skleroza danes še ni ozdravljiva. Obstajajo pa postopki, s katerimi se pogostost in resnost napadov zmanjšata. Le-ti vključujejo zdravljenje z zdravili ter psihosocialno pomoč. Cilj je zmanjšati število in moč zagonov bolezni, upočasniti napredovanje invalidnosti in ohraniti kakovost bolnikovega življenja. (17)

2.4 POŠKODBE IN OKVARE HRBTENJAČE

Najpogostejši vzrok za spinalno (hrbtenjačno) paraplegijo je akutna poškodba hrbtenice. Okvara hrbtenjače pa lahko nastane zaradi tumorja, zaradi vnetja enega ali več vretenc (spondilitisa) ali zaradi nevrološke bolezni hrbtenjače.

Pri poškodbah nastane nenadna popolna paraplegija. Pod nivojem poškodbe so hrome vse mišice in izguba občutljivosti je popolna.

Pri poškodbah hrbtenice je izjemno pomembna prva pomoč in pravilen prevoz. Med bivanjem v bolnišnici je potrebno povečano skrb posvečati preprečevanju preležanim, saj ima bolnik okvarjeno senzibiliteto. Fizioterapija preprečuje nastanek

kontrakturni, potrebna je skrb za normalno dihanje in izkašljevanje. Kasneje se mora bolnika napotiti v posebno središče za paraplegike na nadaljnjo rehabilitacijo. (3)

2.4.1 POSLEDICE OKVARE HRBTENJAČE VIDNE NA KOŽI

Okvara hrbtenjače lahko privede tudi do okvar na koži. Najpogostejše se pojavijo razjede zaradi pritiska.

2.4.1.1 PRELEŽANINE

Najpogostejši in najbolj obremenjujoč zaplet pri bolniku z motnjo v delovanju hrbtenjače je preležanina (dekubitus), le-ta bolj onemogoča normalno življenje kot katerakoli druga bolezen. Zaradi nje je morda treba ostati v bolnišnici ali pa več tednov ležati.

Najpomembneje je, da se zaplete na koži lahko prepreči, če poznamo vzroke, ki privedejo do preležanin, in kožo redno pregledujemo. To pomeni, da smo sami odgovorni za skrb za kožo. Poznati moramo njeno stanje in zgodnje opozorilne znake preležanin. Nege kože ne smemo zanemariti, ker je poglobljenega pomena za normalno življenje. Pregledovanje kože naj postane vsakdanja navada, ki se opravi vsako jutro in večer, kjer se iščejo spremembe barve kože, kot so:

- pordelost,
- odrgnine,
- mehurčke,
- kraste.

Otipajo se tudi vsa ogrožena mesta, ali so otrdela ali otekla.

Preležanine nastanejo pri bolnikih z okvaro hrbtenjače zaradi:

- manj gibanja,
- zmanjšane občutljivosti in
- slabega pretoka krvi.

Po okvari hrbtenjače je pretok krvi upočasnen in zato celjenje zavirano, zmanjšano. Tkiva ne prenesejo več toliko pritiska kot prej. Koža prenese daljši čas le malo pritiska, večjega pa le kratek čas, sicer pride do zmanjšanja ali prekinitve pretoka krvi in okvare (mrtvine, preležanine). Zaradi zmanjšane pretoka krvi tkiva dobijo manj kisika, tkivni upor prehodu krvi se zmanjša. Telo se pred pomanjkanjem kisika brani s povečanim pretokom krvi na ogroženo mesto. Tekočina iz žil prestopi v okolico ter povzroča oteklino, ki še bolj stiska žile in zmanjšuje ali ustavi pretok krvi. Zmanjšan pretok in zmanjšano odpornost na pritisk še poslabša zmanjšano občutljivost. Bolečina na mestu pritiska opozori, da pritisk traja predolgo in da se moramo premakniti (npr. presesti). (28)

Glavni vzroki preležanin so:

- podaljšan pritisk,
- strižna slila,
- odrgnine ali praske,
- daljša vlažnost kože,
- opekline,
- sedenje ali ležanje na trdih predmetih, izboklinah in
- ozeblina. (28)

Da preprečimo preležanine, moramo:

- stalno popravljati in spreminjati lego telesa, ko sedimo (tako kot zdravi, ki pa to počno podzavestno),
- stalno pregledovati stanje blazine, na kateri sedimo, ležimo,
- spreminjati lego, ko ležimo,
- nositi udobno zračno obleko,
- izogibati se skrajni vročini in hladu,
- skrbeti za čisto in suho kožo ter obleko in
- skrbeti za pravilno in dobro podporo ter podlogo telesa, ko ležimo. (28)

2.5 PARAPLEGIKI IN SPOLNOST

Znano je, da so po okvari hrbtenjače prizadete tudi spolne funkcije. Seveda obstajajo razlike med spoloma. Medtem ko veliko moških po okvari hrbtenjače zaradi oslabiljene ali popolnoma odsotne erekcije ni sposoben imeti spolnih odnosov, jih ženske z okvaro hrbtenjače lahko imajo.

Težave z otrdelostjo spolnega uda (erekcijo) in plodnostjo imajo lahko bolniki z okvaro hrbtenjače po poškodbi ali drugi bolezni (tumorji na hrbtenjači, vnetje hrbtenjače, vnetje hrbtne mozga in podobno). Desetletja je veljalo, da so bolniki z okvaro hrbtenjače trajno in povsem impotentni in sterilni. Sčasoma se je s spoznavanjem dogodkov v telesu po poškodbi in drugih boleznih hrbtenjače, hrbtenjačnih živcev, po boleznih in poškodbi možganov ugotovilo, da spolno življenje teh bolnikov ni tako in toliko okrnjeno. To morajo vedeti, zato je pomembno svetovanje, obveščanje in poučevanje. Tudi javnost moramo seznaniti, da je bolnik s kakšno obliko nevrološke bolezni sposoben spolnega odzivanja in delovanja. Še več: tisti, ki so spolno nemočni, imajo težave pri družabnih stikih in se čutijo odrinjene. Največji učinek rehabilitacije se je pokazal pri bolnikih, ki so ohranili spolno moč. Čeprav je lahko po okvari hrbtenjače naravni odgovor spremenjen, sta spolna želja in odgovor ohranjena pri večjem številu prizadetih.

Številni dejavniki, ki lahko vplivajo na spolnost:

- starost,
- spremljajoče bolezni,
- zdravila,
- odnos s partnerjem in
- priložnost za spolno življenje.

Pomembno je vedeti, da spolna vzburjenost pri tistih, ki ne dosežejo odgovora spolovila (otrdelost spolnega uda, povečanje ščegetavčka in vlažna nožnica), ni nič manjša kot pri tistih, pri katerih se odziv spolovila pojavi, ali pri tistih brez okvare hrbtenjače. Zato trditev, da so bolniki z okvaro hrbtenjače z ohranjenim odgovorom spolovila bolj »potentni« od tistih, ki tega ne dosežejo, ni pravilna.

Spolni nagon in vzburjenost sta odvisna od psiholoških dejavnikov in zdravih možganskih centrov. Zdrava hrbtenjača in živci, ki vodijo do spolnih organov, izzovejo spolni odgovor ali odziv. Hormoni (testosteron, dihidrotestosteron in estrogen) lahko pomembno vplivajo na možganske centre. Ukazi in podatki se prenašajo prek nam že znanega parasimpatičnega, simpatičnega in hotnega živčevja k spolovilu in od spolovila, da se odziva hote ali nehoti (neodvisno). (28)

2.6 SVETOVNI IN MEDNARODNI DNEVI, KI SO POVEZANI Z LJUDMI S PARAPLEGIJO

Preko leta obeležujemo različne svetovne in mednarodne dneve, med katerimi so tudi takšni, ki se nanašajo na ljudi s paraplegijo.

2.6.1 SVETOVNI DAN BOLNIKOV

Svetovni dan bolnikov obeležujemo vsako leto 11. februarja. Leta 1982 ga je razglasil pokojni papež Janez Pavel II. Obhaja se na praznik Lurške Matere božje, na obletnico njenega prvega prikazanja pastirici Bernardki Soubirous v Lurdu 11. februarja leta 1858. (12)

2.6.2 SVETOVNI DAN REVMATSKIH BOLEZNI

Ob svetovnem dnevu revmatskih bolezni, ki ga obeležujemo vsako leto 12. oktobra Svetovna zdravstvena organizacija vsako leto znova opozarja na globalno naraščanje revmatskih bolezni. (16)

2.6.3 SVETOVNI DAN HOJE

Svetovni dan hoje obeležujemo vsako leto 15. oktobra (14). Hoja igra eno izmed glavnih vlog pri ohranjanju zdravja in preprečevanju obolenja. Ker je paraplegikom ravno hoja onemogočena, pa obstajajo različne panoge športa, prilagojene njim, to pa ravno zato, da so tudi paraplegiki gibalno dejavni.

2.6.4 SVETOVNI DAN HRBTENIČNIH BOLEZNI IN OKVAR

Svetovni dan hrbteničnih bolezni in okvar obeležujemo vsako leto 16. oktobra (14). Cilj tega dneva je spoznanje ljudi, kako pomembna je pravilna drža telesa med delom, športom, učenjem in kakršnokoli drugo dejavnostjo. Opozarja se na daljšo odsotnost od dela zaradi bolečin v hrbtenici pri odraslih, na slabo telesno držo pri

osnovnošolcih in srednješolcih ter na povečanje števila poškodb skeleta, kosti in sklepov. (15)

2.6.5 MEDNARODNI DAN INVALIDOV

Generalna skupščina Združenih narodov je 3. december razglasila za mednarodni dan invalidov 14. oktobra 1992. Spodbuditi je želela razumevanje problematike, povezane z invalidnostjo, in spodbudila podporo javnosti pri zavzemanju za dostojanstvo, pravice in blaginjo invalidov. (10)

V letu 2008 sta začela veljati Konvencija o pravicah invalidov in izbirni protokol h konvenciji, ki ju je med prvimi državami ratificirala Slovenija. H konvenciji je 26. novembra 2009 pristopila tudi Evropska Unija (v nadaljevanju se uporablja tudi kratica EU). Konvencija je prvi pravno zavezujoči instrument Organizacije združenih narodov (v nadaljevanju se uporablja tudi kratica OZN) s področja invalidskega varstva. Slovenija ima v Odboru za pravice invalidov, ki deluje kot nadzorni mehanizem za izvajanje konvencije, tudi svojega predstavnika.

Mednarodni dan invalidov v letu 2009 je potekal v znamenju dveh gesel s podobnim sporočilom: "Usposobimo invalidne osebe in njihove skupnosti po svetu" (geslo OZN) in "Ustvarjajmo pogoje za neodvisno življenje invalidov" (geslo EU). (9)

Neodvisno življenje in spoštovanje osebne samostojnosti ostaja ena izmed temeljnih človekovih pravic invalidov in zaveza države, da sledi temu načelu, je v poslanici ob lanskem mednarodnem dnevu invalidov zapisal minister za delo g. Ivan Svetlik. Po njegovem je ustvarjati pogoje za neodvisno življenje invalidov civilizacijska vrednota, ki govori o kulturi družbe. (10)

Geslo lanskega mednarodnega dneva je bilo: "Držati obljubo: vključevanje invalidov v razvojne cilje tisočletja do leta 2015 in naprej". (31)

2.7 ŠPORT KOT REHABILITACIJA GIBALNO OVIRANIH, VKLJUČNO S PARAPLEGIKI

Marsikdo misli, da sta šport in gibalna oviranost dva pojma, ki ne gresta dobro skupaj in se med seboj celo izključujeta. Šport namreč od človeka zahteva prav to, za kar je paraplegik prikrajšan, to je gibanje. Razširjen je tudi stereotip, da invalidi niso fizično zdravi in se zaradi tega, da si ne poslabšajo zdravstvenega stanja, ne bi smeli izpostavljati telesnim obremenitvam, ampak bi morali večino časa mirovati in počivati. Vendar, ko govorimo o pozitivnih ali negativnih vplivih športnih dejavnosti na človeka, mislimo na vse ljudi brez razlike. Tako na odrasle, kot tudi na otroke. Tako na »zdrave«, kot tudi tiste, ki imajo že v osnovi take ali drugačne težave z zdravjem ali fizičnim delovanjem. Mislimo tudi na »otroke s posebnimi potrebami«, otroke z duševno manjrazvitostjo, otroke z okvaro sluha, okvaro vida, otroke z dolgotrajno boleznijo in otroke z gibalno oviranostjo. Prav za vse velja, da imajo popolnoma

običajne in normalne življenjske potrebe. Tudi potrebe po zdravju, gibanju, zabavi, sprostitvi, druženju in tekmovanju.

Neizpodbitno dejstvo je, da doživijo otroci z gibalno oviranostjo v življenju veliko negativnih izkušenj, poleg tega pa so za marsikaj pozitivnega prikrajšani. Zaradi telesa, ki jim ne služi tako kot ostalim otrokom, doživijo prenekatero bolečino, prebedijo marsikatero noč in so pogosto utrujeni. Strokovne obravnave jim prinašajo boleče medicinske preiskave, odhajanje iz varnega doma, spreminjanje okolja, bivanje v bolnišnicah, operacije. Ravno zaradi tega je šport tako pomemben, saj šport ostaja samo igra. To predstavlja vir številnih možnosti za otroka z gibalno oviranostjo, od sprostitve pa do rekreacije in rehabilitacije. Čeprav šport ne more biti nadomestilo za fizioterapijo, delovno terapijo in druge strokovne obravnave, pa športna vadba, ki je primerno izbrana in ustrezno vodena, predstavlja pomemben dejavnik pri okrevanju in razvijanju prizadetih motoričnih funkcij. Še posebej zato, ker se običajno otroci vključujejo v šport z velikim veseljem, do strokovnih obravnav pa večkrat izražajo odpor.

Pomen ukvarjanja invalidov s športom potrjujejo tudi raziskave. Te kažejo, da so invalidi športniki, v primerjavi s tistimi, ki se v šport ne vključujejo, s kvaliteto svojega življenja bolj zadovoljni. V odnosu do sebe in svojega okolja so bolj samozavestni, imajo boljšo samopodobo in višjo stopnjo samospoštovanja. Tveganje, da bodo razvili negativne in neučinkovite mehanizme reševanja problemov, postali zavrti depresivni, zaprti vase in čustveno labilni, je ob ukvarjanju s športom manjše kot sicer.

Vključevanje otroka z gibalno oviranostjo v športne dejavnosti ne poteka vedno enostavno, ampak je preprečeno s številnimi ovirami, zahteva skrbno načrtovanje, na kakšen način in v katero smer se bo otrok vključil v tovrstno aktivnost. Strokovni delavci, ki sodelujejo pri vključevanju otroka v šport, si morajo najprej pridobiti ustrezna znanja z različnih področij:

- medicinskega,
- specialno-pedagoškega,
- psihološkega in
- športnega.

Pri svojem delu morajo tesno sodelovati s starši, po potrebi pa se morajo povezati tudi s strokovnimi delavci različnih profilov:

- z zdravnikom,
- s fizioterapevtom,
- z delovnim terapevtom,
- s specialnim pedagogom,
- s psihologom, idr.

Otroku pa morajo posvečati veliko več pozornosti, odnos z njim mora temeljiti na spoštovanju, empatiji (zmožnost posameznika, da zazna in razume občutja in razmišljanja druge osebe, vendar se z njo ne poistoveti (33) in strokovnosti.

Ena od možnosti je tudi tako imenovani »invalidski šport«, ki ima razvite posebne športne discipline, ki so prilagojene funkcionalnim zmožnostim sodelujočih. Nekatere so razdeljene po kategorijah, v katere se združujejo športniki z enako stopnjo telesne okvare. Tovrstni šport, v katerem sodelujejo izključno invalidi, lahko presega rekreativno raven in je razvit do vrhunškega športa. Tekmovanja se odvijajo tudi na nivoju olimpijskih iger vsake štiri leta.

Seveda pa je tu še vidik varnosti. Pri športnih dejavnostih, v katerih sodeluje otrok z gibalno oviranostjo, je tveganje, da pride do nesreč, padcev, udarcev in poškodb veliko večje. To ne pomeni, da otroka v aktivnost ne bomo vključili, le več je potrebno vnaprejšnjega načrtovanja in priprav, da bo otroku zagotovljena varnost. (12)

2.7.1 ŠPORTNE PANOGE SLOVENSКИH PARAPLEGIKOV

Na športnem področju niso dejavni le naši najbolj znani športniki, temveč tudi paraplegiki. Le-ti se uveljavljajo v naslednjih športnih panogah:

- atletika (met diska, kopja, kija, suvanje krogle; vožnje z vozički na 100, 200, 400, 800, 1.500, 3.000, 5.000, 10.000 metrov),
- maraton - mali (21 kilometrov) in veliki (42 kilometrov),
- košarka,
- kegljanje,
- namizni tenis,
- tenis,
- streljanje z zračnim orožjem,
- smučanje,
- plavanje (rekreativno),
- biljard,
- spretnostna vožnja z avtomobili,
- spretnostna vožnja z motorji štirikolesniki,
- športni ribolov,
- šah. (29)

Za posamične športne panoge so potrebni posebej prilagojeni vozički, tekmovanje se izvaja po mednarodnih pravilih, vodijo pa ga usposobljeni sodniki in drugi strokovnjaki. (29)

2.7.1.1 NAŠI PARAOLIMPIJCI

Tudi slovenski paraolimpijci so veliko dosegli na različnih tekmovanjih, saj so med drugimi osvojili tudi različne kolajne.

- **Jože FLERE** (2008 PEKING, SREBRNA KOLAJNA - met diska),
- **Mateja PINTAR** (2008 PEKING, BRONASTA KOLAJNA - namizni tenis; 2004 ATENE, ZLATA KOLAJNA - namizni tenis),
- **Tatjana MAJCEN** (2004 ATENE, SREBRNA KOLAJNA – kopje, BRONASTA KOLAJNA – krogla),
- **Franci PINTER** (2008 PEKING, BRONASTA KOLAJNA – streljanje; 2004 ATENE, SREBRNA KOLAJNA – streljanje; 2000 SYDNEY, SREBRNA KOLAJNA – streljanje; 1996 ATLANTA, SREBRNA KOLAJNA – streljanje),
- **Draga LAPORNIK** (2000 SYDNEY, BRONASTA KOLAJNA – krogla; 1992: BARCELONA, BRONASTA KOLAJNA – krogla),
- **Janez ROŠKAR** (2000 SYDNEY, BRONASTA KOLAJNA – kopje; 1996: ATLANTA, BRONASTA KOLAJNA – kopje). (29)

2.8 DRUŠTVA PARAPLEGIKOV SLOVENIJE

Organiziranost slovenskih paraplegikov sega v leto 1969, ko je bila ustanovljena Sekcija paraplegikov in tetraplegikov Slovenije. Mlada organizacija, ki je delovala pod okriljem Društva invalidov Slovenije, se je hitro razvijala in že leta 1973 prerasla v samostojno Društvo paraplegikov Slovenije.

Toda nadaljnji še hitrejši, razvoj in želja po organiziranosti po pokrajinah je narekovala ustanovitev Zveze paraplegikov Slovenije (v nadaljevanju ZPS) s pokrajinskimi društvi. Ustanovljena je bila 20. novembra 1979. ZPS ima devet društev s sedeži v pokrajinskih središčih.

Trenutno je v deželna društva včlanjenih 1.028 članov. Vsako leto se v društva včlani okrog 50 novih članov. Članstvo sestavlja dve tretjini paraplegikov in ena tretjina tetraplegikov. Podobno razmerje je tudi med moškimi in ženskami. Povprečna starost članov je 46 let.

Najpogostejši vzroki paraplegije in tetraplegije so:

- prometne nesreče,
- razni padci z višine (z dreves, stavb, z zmajem, s padalom),
- skoki v vodo,
- operacije hrbtenjače in drugo (18).

2.8.1 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV LJUBLJANSKE POKRAJINE

Društvo deluje v pritličju poslovno stanovanjskega objekta na Dunajski 188 za Bežigradom v Ljubljani. Trenutno ima društvo 310 članov in članic, kar predstavlja

eno tretjino članstva Zveze paraplegikov Slovenije. Od tega je dve tretjini moških in ena tretjina žensk. Podobno je tudi razmerje med tetraplegiki in paraplegiki.

Društvo deluje na območju osrednje Slovenije in pokriva 38 občin: Borovnica, Brezovica, Bloke, Cerknica, Dobropolje, Dobrova – Polhov Gradec, Dol pri Ljubljani, Domžale, Grosuplje, Hrastnik, Horjul, Ig, Ivančna Gorica, Kočevje, Kamnik, Komenda, Kostel, Ljubljana, Litija, Logatec, Log-Dragomer, Loška Dolina, Loški Potok, Lukovica, Medvode, Mengeš, Moravče, Osilnica, Ribnica, Sodražica, Škofljica, Šmartno pri Litiji, Trbovlje, Trzin, Velike Lašče, Vodice, Vrhnika in Zagorje ob Savi. (19).

2.8.2 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV SEVERNE ŠTAJERSKE – MARIBOR

Društvo najdemo na Lackovi cesti 43 v Mariboru. Društvo trenutno združuje 135 članic in članov. 49 % članov je paraplegikov ostali pa so ljudje s tetraplegijo, paraparezo in tetraparazo.

Društvo pokriva 35 občin: Benedikt, Cerkenjak, Cirkulane, Destnik, Dornava, Duplek, Gorišnica, Hajdina, Hoče-Slivnica, Juršinci, Kidričevo, Kungota, Lenart, Lovrenc na Pohorju, Majšperk, Markovci, Makole, Mestna občina Maribor, Mestna občina Ptuj, Miklavž na Dravskem polju, Oplotnica, Pesnica, Podlehnik, Poljčane, Rače-Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Slovenska Bistrica, Starše, Sveta trojica v Slov. goricah, Sveti Andraž, Sveta Ana, Sveti Jurij v Slovenskih goricah, Šentilj, Trnovska vas, Videm, Zavrč, Žetale. (20)

2.8.3 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV JUGOZHODNE ŠTAJERSKE

Društvo najdemo na Opekarniški cesti 15 a v Celju. Vključenih je 136 članov in članic, od tega je 47 % paraplegikov, ostali pa so ljudje s tetraplegijo, paraparezo in tetraparazo.

Društvo deluje na območju 33 občin : Celje, Gornji Grad, Kozje, Laško, Ljubno, Luče, Mozirje, Nazarje, Podčetrtek, Radeče, Rečica ob Savinji, Rogaška Slatina, Rogatec, Slovenske Konjice, Šmarje pri Jelšah, Šentjur, Štore, Šoštanj, Šmartno ob Paki, Velenje, Vojnik, Vitanje, Zalec, Zreče, Bistrica ob Sotli, Braslovče, Dobje, Dobrna, Polzela, Prebold, Solčava, Tabor in Vransko. (21)

2.8.4 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV GORENJSKE

Sedež društva je na cesti Lojzeta Hrovata 4 c v Kranju. Društvo šteje 94 članov in članic. (22)

Društvo deluje na območju 18 občin: Bled, Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Gorenja vas – Poljane, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranj, Kranjska Gora, Naklo, Preddvor, Radovljica, Šenčur, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žiri, Žirovnica

2.8.5 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV DOLENJSKE, BELE KRAJINE IN POSAVJA

Sedež društva je na Šegovi ulici 119 v Novem mestu. (23) Društvo šteje 105 članov.

Društvo deluje na območju 18 občin: Brežice, Črnomelj, Dolenjske Toplice, Kostanjevica na Krki, Krško, Metlika, Mirna Peč, Mokronog – Trebelno, Novo mesto, Semič, Sevnica, Straža, Šentjernej, Šentrupert, Škocjan, Šmarješke Toplice, Trebnje, Žužemberk.

2.8.6 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV PREKMURJA IN PRLEKIJE

Društvo najdemo na Noršinski ulici 14 v Murski Soboti. Trenutno je v Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije vključenih 77 oseb, od tega je ponovno največ ljudi s paraplegijo.

Društvo pokriva 30 občin: Murska Sobota, Lendava, Ljutomer, Gornja Radgona, Ormož, Beltinci, Tišina, Cankova, Rogašovci, Kuzma, Grad, Gornji Petrovci, Šalovci, Hodoš, Puconci, Moravske Toplice, Dobrovnik, Kobilje, Velika Polana, Turnišče, Črenšovci, Odranci, Veržej, Križevci, Radenci, Sveti Jurij ob Ščavnici, Razkrižje, Apače, Sv. Tomaž, Središče ob Dravi. (24)

2.8.7 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV SEVERNE PRIMORSKE NOVA GORICA

Društvo ima svoj sedež na Ledinah 101 b v Novi gorici. V društvo je vključenih 100 članov in članic, od tega jih je 40 % paraplegikov, ostali pa so ljudje s tetraplegijo, paraparezo in tetraparezo.

Društvo pokriva 12 občin: Ajdovščina, Bovec, Brda – Dobrovo, Cerklje, Idrija, Kanal, Kobarid, Miren-Kostanjevica, Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba, Tolmin in Vipavo. (25)

2.8.8 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV ISTRE IN KRASA

Društvo najdemo na naslovu Fornače 37 v Piranu. V društvo je vključenih 60 članov.

Pokriva 11 občin: Divača, Hrpelje-Kozina, Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Piran, Pivka, Postojna, Sežana, Komen. (26)

2.8.9 DRUŠTVO PARAPLEGIKOV KOROŠKE

Društvo ima sedež na Rankovi 6 v Slovenj Gradcu.

Društvo pokriva 11 občin: Črna na Koroškem, Dravograd, Mežica, Mislinja, Muta, Podvelka, Prevalje, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Ribnica na Pohorju in Vuzenica . (27)

2.9 ZAKONODAJA

Invalidi so v Sloveniji zaščiteni z različnimi zakoni.

2.9.1 KONVENCIJA O PRAVICAH INVALIDOV

V nadaljevanju so navedeni pomembnejši členi iz Konvencije o pravicah invalidov, ki se nanašajo na mojo raziskovalno nalogo.

7. člen

Invalidni otroci

1. Države pogodbenice sprejmejo vse potrebne ukrepe, s katerimi invalidnim otrokom zagotovijo, da enako kot drugi otroci uživajo vse človekove pravice in temeljne svoboščine.

2. Pri vseh dejavnostih v zvezi z invalidnimi otroki mora biti poglavitna skrb otrokova korist.

3. Države pogodbenice zagotovijo, da imajo invalidni otroci enako kot drugi pravico svobodno izraziti svoje mnenje o vsem, kar jih zadeva, pri čemer se njihova mnenja upoštevajo glede na njihovo starost in zrelost, prav tako jim glede na njihovo invalidnost in starost priskrbijo primerno pomoč za uresničevanje teh pravic. (11)

9. člen

Dostopnost

1. Da države pogodbenice invalidom omogočijo neodvisno življenje in polno sodelovanje na vseh področjih življenja, sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi invalidom zagotovijo, da imajo enako kot drugi dostop do fizičnega okolja, prevoza, informacij in komunikacij, vključno z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami in sistemi, ter do drugih objektov, naprav in storitev, ki so namenjene javnosti ali se zanjo opravljajo v mestu in na podeželju. Ti ukrepi, ki zajemajo prepoznavanje in odpravljanje ovir pri dostopnosti, se med drugim nanašajo na:

a) stavbe, ceste, prevozna sredstva ter druge notranje in zunanje prilagoditve ter opremo, tudi v šolah, stanovanjskih zgradbah, zdravstvenih ustanovah in na delovnih mestih;

b) informacijske, komunikacijske in druge storitve, tudi elektronske storitve in pomoč v nujnih primerih.

2. Države pogodbenice sprejmejo tudi ustrezne ukrepe, s katerimi:

- a) razvijajo, širijo in spremljajo uveljavljanje minimalnih standardov in smernic za dostopnost objektov, naprav in storitev, ki so namenjeni javnosti ali se zanjo opravljajo;
- b) zagotovijo, da zasebni subjekti, ki ponujajo objekte, naprave in storitve, ki so namenjeni javnosti ali se zanjo opravljajo, upoštevajo vse vidike njihove dostopnosti za invalide;
- c) omogočijo izobraževanje vseh, ki jih zadeva urejanje dostopnosti, s katero se srečujejo invalidi;
- d) v javnih zgradbah in drugje zagotovijo oznake v Brailovi pisavi ter v lahko čitljivi in razumljivi obliki;
- e) zagotovijo pomoč človeka ali živali in posrednike, tudi vodnike, bralce in poklicne tolmače za znakovni jezik, s čimer olajšajo dostop do zgradb in drugih javnih objektov, površin in naprav;
- f) spodbujajo druge primerne oblike pomoči in podpore, ki invalidom zagotavljajo dostop do informacij;
- g) spodbujajo dostop invalidov do novih informacijskih in komunikacijskih tehnologij ter sistemov, vključno z internetom;
- h) spodbujajo oblikovanje, razvoj, proizvodnjo in razširjanje dostopnih informacijskih in komunikacijskih tehnologij in sistemov v zgodnji razvojni fazi, da so stroški tehnologij in sistemov čim nižji. (11)

24. člen

Izobraževanje

1. Države pogodbenice priznavajo invalidom pravico do izobraževanja. Za uresničevanje te pravice brez diskriminacije in na podlagi enakih možnosti države pogodbenice zagotavljajo vključujoč izobraževalni sistem na vseh ravneh in vseživljenjsko učenje, usmerjeno v:

- a) polni razvoj človekovih zmožnosti, občutka dostojanstva in lastne vrednosti ter krepitev spoštovanja človekovih pravic, temeljnih svoboščin in človeške raznolikosti;
- b) največji mogoči razvoj osebnosti, nadarjenosti in ustvarjalnosti ter duševnih in telesnih sposobnosti invalidov;
- c) omogočanje učinkovitega sodelovanja invalidov v svobodni družbi.

2. Pri uresničevanju te pravice države pogodbenice zagotavljajo:

- a) da invalidi zaradi invalidnosti niso izključeni iz splošnega izobraževalnega sistema in da invalidni otroci zaradi invalidnosti niso izključeni iz brezplačnega in obveznega

osnovnošolskega ter srednješolskega izobraževanja;

b) da imajo invalidi enako kot drugi dostop do vključujočega, kakovostnega, brezplačnega osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja v skupnostih, v katerih živijo;

c) primerne prilagoditve glede na posameznikove potrebe;

d) invalidom v splošnem izobraževalnem sistemu potrebno pomoč in jim omogočajo učinkovito izobraževanje;

e) učinkovito, posamezniku prilagojeno pomoč v okolju, ki invalidom zagotavlja največji mogoči akademski in socialni razvoj, da se doseže popolna vključenost.

3. Države pogodbenice invalidom omogočajo pridobivanje življenjskega in socialnega znanja in veščin, ki jim olajšajo polno in enakopravno sodelovanje v izobraževanju in skupnosti. Zato države pogodbenice sprejmejo ustrezne ukrepe, ki vključujejo:

a) omogočanje učenja Brailove pisave, alternativnih pisav, povečevalnih in alternativnih načinov in oblik zapisa sporočila, veščin za mobilnost in orientacijo ter omogočanje pomoči in mentorstva sebi enakih;

b) omogočanje učenja znakovnega jezika in spodbujanje jezikovne identitete skupnosti gluhih;

c) zagotavljanje, da poteka izobraževanje slepih, gluhih ter gluhoslepih, zlasti otrok, v jeziku in na način ter v obliki komunikacije, ki so najprimernejši za posameznika, in v takem okolju, ki najbolj spodbuja akademski in socialni razvoj.

4. Države pogodbenice sprejmejo ustrezne ukrepe za zaposlovanje učiteljev, tudi invalidov, ki so usposobljeni za znakovni jezik in brajico, ter usposabljanje strokovnjakov in osebja na vseh ravneh izobraževanja, da bi prispevale k zagotavljanju uresničevanja te pravice. Tako usposabljanje vključuje ozaveščanje o invalidnosti in uporabo ustreznih povečevalnih in alternativnih načinov, sredstev in oblik zapisa sporočila, izobraževalnih tehnik in gradivo za pomoč invalidom.

5. Države pogodbenice zagotavljajo, da imajo invalidi enako kot drugi in brez diskriminacije dostop do splošnega visokošolskega izobraževanja, poklicnega izobraževanja, izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja. V ta namen države pogodbenice invalidom zagotovijo primerne prilagoditve. (11)

3 EMPIRIČNI DEL

3.1 VZOREC

Osnova za obdelavo podatkov so bile slike, ki sem jih posnela na 19 šolah v mestni občini Celje.

Med njimi je bilo 10 osnovnih šol:

- I. osnovna šola Celje
- II. osnovna šola Celje
- III. osnovna šola Celje in
- IV. osnovna šola Celje
- Osnovna šola Frana Kranjca
- Osnovna šola Frana Roša
- Osnovna šola Glazija
- Osnovna šola Hudinja
- Osnovna šola Lava
- Osnovna šola Ljubečna

8 je bilo srednjih šol:

- I. gimnazija Celje
- Gimnazija Celje – Center
- Poslovno – komercialna šola Celje
- Srednja ekonomska šola Celje
- Srednja šola za gostinstvo in turizem Celje
- Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje
- Šolski center Celje
- Srednja zdravstvena šola Celje

Med njimi pa je bila tudi ena z osnovno in srednjo stopnjo:

- Glasbena šola Celje

3.2 ČAS RAZISKAVE

Vse šole sva z mentorjem obiskala v šolskem letu 2010/2011 v mesecih od oktobra do januarja. V tem času so potekali tudi vsi intervjuji, ki so vključeni v raziskovalno nalogo.

3.3 OBDELAVA PODATKOV

Pridobljene fotografije sem razvrstila in računalniško obdelala. Pri ocenjevanju šol sem si pomagala s tabelo 1, ki sem si jo sama zastavila in izdelala.

Tabela 1: Ocenitev šol po 5 kriteriji.

Ocena	1	2	3	4
1. Dostop do šole in vhod	• Preozka vrata ovirajo vstop. • Stopnice so ovira. • Robnik je ovira.	• Vrata so dovolj široka. • Stopnice so ovira. • Robnik je ovira.	• Vrata so dovolj široka. • Stopnice imajo klančino oz. jih ni. • Robnik je ovira.	• Vrata so dovolj široka. • Stopnice imajo klančino oz. jih ni. • Robnik ima klančino oz. ga ni.
2. Dostop do vseh nadstropij	• Stopnice. • Brez klančin. • Brez dvigala.	• Stopnice. • Klančine so, vendar ne omogočajo popolnega dostopa. • Brez dvigala.	• Stopnice. • Klančine so in omogočajo popoln dostop. • Dvigalo je, vendar ne omogoča popolnega dostopa.	• Dvigalo omogoča popoln dostop. • Klančina vodi še do nekaterih prostorov šole.
3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)	• Vsa vrata v šoli so preozka za dostop. • Vstop in gibanje po knjižnici sta omejena. • Vstop in gibanje po jedilnici sta omejena. • Garderobne omarice niso dostopne.	• Vsa vrata v šoli so dovolj široka za dostop. • Vstop in gibanje po knjižnici sta omejena. • Vstop in gibanje po jedilnici sta omejena. • Garderobne omarice so dostopne oz. jih ni.	• Vsa vrata v šoli so dovolj široka za dostop. • Vstop in gibanje po knjižnici sta omejena. • Vstop in gibanje po jedilnici sta omogočena. • Garderobne omarice so dostopne oz. jih ni.	• Vsa vrata v šoli so dovolj široka za dostop. • Vstop in gibanje po knjižnici sta omogočena. • Vstop in gibanje po jedilnici sta omogočena. • Garderobne omarice so dostopne oz. jih ni.
4. Prilagojenost sanitarij	• Sanitarije so popolnoma nedostopne, brez možnosti dodate ureditve in izboljšav.	• Sanitarije so popolnoma nedostopne, vendar obstaja možnost dodatne ureditve in izboljšav.	• Sanitarije so dostopne, vendar brez dodatnih pripomočkov za paraplegike.	• Sanitarije so popolnoma urejene potrebam paraplegikov.
5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanega igrišča	• Dostopa do telovadnice ni. • Dostopa do zunanega igrišča ni. • Garderobe so nedostopne. • Sanitarij ni v bližini.	• Telovadnica je dostopna. • Dostopa do zunanega igrišča ni. • Garderobe so nedostopne. • Sanitarij ni v bližini.	• Telovadnica je dostopna. • Zunanje igrišče je dostopno. • Garderobe so dostopne. • Sanitarije so, vendar niso prilagojene paraplegikom.	• Telovadnica je dostopna. • Zunanje igrišče je dostopno. • Garderobe so dostopne. • Sanitarije so primerne za paraplegike.

3.4 REZULTATI RAZISKAVE

Na naslednjih straneh so prikazane fotografije, ki sem jih posnela na posameznih šolah. Fotografije so razdeljene v 5 točk, ki so prikazane v tabeli 1. S tem sem lažje analizirala zbrane podatke in ocenila šolo.

Pod vsako točko je zapisan komentar in nato ob koncu še komentar za celotno šolo. V komentarjih sem komentirala tudi potrebe učencev in učenk (v nadaljevanju se uporablja izraz učenci) s paraplegijo ter potrebe dijakov in dijakinj (v nadaljevanju se uporablja izraz dijaki) s paraplegijo.

3.5 OSNOVNE ŠOLE

3.5.1 I. OSNOVNA ŠOLA CELJE

Osnovno šolo najdemo na Vrunčevi ulici 13 v Celju. Z mentorjem sva jo obiskala 19. novembra 2010 med 12.20 in 13. 40 uro. Šola je leta 2005 praznovala 130 let obstoja. Letos pa praznuje 20 let bolnišnične osnovne šole. Šola namreč izvaja vzgojno-izobraževalno delo v Splošni bolnišnici Celje. K pouku so vključeni tudi učenci, ki obiskujejo izobraževalni program z nižjim izobraževalnim standardom, dijakom pa učitelji nudijo individualno pomoč pri učenju. (33)

Slika 1: Logotip I. Osnovne šole Celje

Ravnatelj šole je g. Branko Močivnik. Šolske prostore in okolico šole je meni in mojemu mentorju razkazala pomočnica ravnatelja ga. Anica Knez. Šola trenutno izobražuje 417 učencev. Nikoli še niso izobraževali učenca na invalidskem vozičku, zato šola tudi ni ustrezno prilagojena. Omejuje pa jih tudi spomeniško varstvo. (33)

Šola ima tudi dislocirano enoto, kjer je jedilnica ter nekaj dodatnih učilnic.

Slika 2: Pogled na I. Osnovno šolo Celje

3.5.1.1 PRILAGOJENOST I. OSNOVNE ŠOLE UČENCEM S PARAPLEGIJO

1. Dostop do šole in vhod

Slika 3: Vhod v šolo

Slika 4: Vhod v dislocirano enoto

Dostop do šole je zagotovljen, saj do nje vodi cesta, po kateri se lahko pripelješ z avtomobilom, lahko pa tudi kar z invalidskim vozičkom. Vhod v I. osnovno šolo Celje učencu na invalidskem vozičku preprečuje 6 stopnic. Vhodna vrata so široka 100 cm in tako povsem pravih mer za vstop z invalidskim vozičkom. Stopnice bi seveda lahko nadomestili s klančino in tako bi lahko učenec s paraplegijo preprosto vstopil v šolo.

Dostop do dislocirane enote za učence je isti kot do glavnega vhoda I. osnovne šole, saj je dislocirana enota le slabih 100 m oddaljena od šole. Pred vhodom v dislocirano enoto je stopnica, ki meri 14 cm, ki pa bi se jo seveda dalo nadomestiti s klančino. Vrata so široka 100 cm in so prav tako, kot vrata na osnovni šoli, primerna za vstop z invalidskim vozičkom.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 5: Stopnišče

Slika 6: Stopnice ob vhodu

Slika 7: Stopnišče v dislocirani enoti

Šola nima na voljo dvigala, zato dostop do vseh nadstropij predstavlja največjo težavo, saj ima šola ogromno stopnic. Klančine na stopnicah v tem primeru ne bi bile rešitev, saj je stopnic preveč, prostora ob koncu stopnic pa premalo. Edino rešitev bi predstavljalo le dvigalo na zunanji strani šole, ki pa ga mora odobriti Zavod za Spomeniško varstvo.

Dostopa do vseh nadstropij ni tudi v dislocirani enoti. Tudi v tem primeru bi bila izvedljiva rešitev le dvigalo, brez dvigala pa je dostop omogočen le do jedilnice.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 8: Vrata v učilnico

Slika 9: Prag med vrati v učilnico

Slika 10: Notranjost dislocirane enote

Slika 11: Notranjost dislocirane enote

Vrata učilnic v I. osnovni šoli so široka 110 cm, zato ne predstavljajo težave, lahko pa bi se pojavil zaplet saj je med vrati 4 cm visok prag, ki pa bi že lahko predstavljal oviro. V dislocirani enoti je širina vrat učilnice le 80 cm, vendar bi širina še zadostovala za prehod z invalidskim vozičkom.

Slika 12: Vhod v knjižnico

Slika 13: Prag ob vhodu v knjižnico

Slika 14: Notranjost knjižnice

Slika 15: Notranjost knjižnice

Vrata knjižnice so široka 110 cm, imajo pa isto težavo kot vsa druga vrata v šoli, saj imajo namreč 4 cm visok prag, ki bi učencu na invalidskem vozičku že lahko predstavljal oviro. Vse pragove na šoli bi se dalo primerno prilagoditi in tako bi bila ta ovira odstranjena. Drugače pa je knjižnica popolnoma dostopna in lepo urejena. Na voljo je tudi bralni kotiček, ki je učencu na invalidskem vozičku prav tako dostopen.

Slika 16: Garderobne omarice

Slika 17: Garderobne omarice

Slika 18: Vrata jedilnice

Slika 19: Jedilnica

Garderobne omarice so v vseh nadstropjih šole, zato bi za dostop do le-teh edino rešitev predstavljajo že prej omenjeno dvigalo na zunanji strani šole. Če bi šola imela dvigalo, bi bil dostop do garderobnih omaric popolnoma mogoč. Jedilnica je v že prej omenjeni dislocirani enoti. Vrata jedilnice so široka 80 cm in bi zadostovala za prehod, kljub temu pa se lahko odprejo še za dodatnih 80 cm. Med vrati je sicer 1 cm visok prag, ki pa ne predstavlja ovire.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 20: Vrata sanitarij

Slika 21: Umivalniki

Slika 22: Sanitarije

Slika 23: Notranjost sanitarij

Vhodna vrata v sanitarije so široka 110 cm in so tako popolnoma primerna, ovire ne predstavlja niti 1 cm visok prag med vrati. Ovira pa se pojavi pri vratih sanitarij, saj so široka le 80 cm, poleg tega pa je okrog še premalo prostora za manevriranje z invalidskim vozičkom. Edina rešitev bi bila preureditev sanitarij in združitev dveh v enega, da bi zagotovili dovolj prostora za vstop in premikanje z invalidskim vozičkom.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanjega igrišča

Slika 24: Možen vhod v telovadnico

Slika 25: Vrata pred telovadnico

Slika 26: Vrata v telovadnico

Slika 27: Telovadnica

Vstop v telovadnico bi bil možen skozi stranski vhod, saj so vrata široka 95 cm in se lahko odprejo še za dodatnih 100 cm, prag med njimi pa je visok le 1 cm. Nato sledijo vrata, ki so široka 80 cm in se lahko še dodatno odprejo, imajo 1 cm visok prag in ne predstavljajo ovire. Vrata v telovadnico so prav tako široka 80 cm in se lahko še dodatno odprejo, zato je telovadnica popolnoma dostopna otroku na invalidskem vozičku.

Slika 28: Umivalnik v sanitarijah

Slika 29: Sanitarije

Slika 30: Garderobe

Slika 31: Garderobe

Sanitarije v bližini telovadnice so premalo prostorene, vrata pa so široka le 70 cm in so tako učencu na invalidskem vozičku povsem nedostopna. Problem bi bil rešen že z preureditvijo sanitarij v šoli, saj bi bile lažje za preureditev kot sanitarije v bližini telovadnice. Garderobe pa so popolnoma dostopne. Vrata so široka 90 cm in zadostujejo za prehod z invalidskim vozičkom ter nimajo pragu. Garderobe so povsem prehodne z dovolj prostora za manevriranje z invalidskim vozičkom. Dostop do zunanjega igrišča je mogoč skozi prej omenjen vhod, ki vodi v telovadnico.

Komentar:

Šola je stara, lepo prenovljena in zelo prijazna, vendar pa ni prilagojena potrebam paraplegikov. Šolo ocenjujem z 12 točkami. Vhod v šolo ni mogoč, saj so pred vhodom stopnice, prav tako ni zagotovljen dostop do vseh nadstropij. Učilnice, knjižnica in jedilnice so dostopne in dovolj prostorne. Vstop v telovadnico je mogoč skozi stranski vhod. Prepričana sem, da bi bila šola dovzetna za spremembe, če bi se pojavile zahteve po preureditvi, če bi le spomeniško varstvo odobrilo spremembe.

3.5.2 II. OSNOVNA ŠOLA CELJE

Osnovno šolo najdemo na Ljubljanski cesti 46 v Celju. Z mentorjem sva jo obiskala 18. novembra 2010 med 9.10 in 10.15 uro. Zgodovina II. osnovne šole sega še v leto 1912, zgodovina novega poslopja šole pa v leto 1972 ko je na medloškem terenu učenec te šole zazidal temeljni kamen. "Šola na Otoku", ki se je preimenovala iz II. osnovne šole v Osnovno šolo Slavka Šlanda, je bila dograjena leta 1974. Osnovna šola Slavka Šlanda se je imenovala vse do leta 1991, ko ji je takratni občinski svet z odlokom spremenil ime nazaj v II. osnovno šolo Celje. (34)

Slika 32: Logotip II. Osnovne šole Celje

Šolo vodi g. Igor Topole, ki jo je nama z mentorjem tudi v celoti razkazal. Šola trenutno izobražuje 449 učencev. Še nikoli pa ni izobraževala učenca na invalidskem vozičku, zato šola tudi ni ustrezno prilagojena. Do sedaj še ni bilo potrebe po prilagoditvi šole. (34)

Slika 33: Pogled na II. Osnovno šolo Celje

3.5.2.1 PRILAGOJENOST II. OSNOVNE ŠOLE UČENCEM S PARAPLEGIJO

1. Dostop do šole in vhod

Slika 34: Dostop do šole

Slika 35: Stopnišče do šole

Slika 36: Vhodna vrata

Slika 37: Prag med vhodnimi vrati

Šola ima odlično urejen dostop, saj do šole vodi primerna pot, nato pa se pojavi težava saj do vhoda vodi 8 stopnic. Le-te bi bilo potrebno nadomestiti s klančino in tako bi bil problem rešen, saj so vrata široka 80 cm in se lahko odprejo še za dodatnih 80 cm, imajo 2 cm visok prag in ne predstavljajo ovire na poti v šolo.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 38: Stopnišče

Slika 39: Pritličje in prvo nadstropje

Šola ima pritličje in prvo nadstropje. Med seboj sta povezana s stopnicami. Šola nima na voljo dvigala, ki pa bi ga mogla v primeru izobraževanja učenca na invalidskem vozičku vsekakor pridobiti. Stopnišča so namreč premalo prostorna, da bi jih nadomestili s klančino, le-ta pa bi bila tudi prestrma. Rešitev bi lahko predstavljalo dvigalo kar v notranjosti šole. Slika 35 prikazuje, kje bi se dvigalo lahko vgradilo. Levo od stopnišča je namreč še vedno dovolj prostora, kjer bi bilo lahko dvigalo, ki bi peljalo v prvi nadstropje.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 40: Vrata učilnice

Slika 41: Vrata učilnice

Slika 42: Vrata knjižnice

Slika 43: Knjižnica

Vrata učilnic so široka 85 cm in povsem brez robov in zato še zadoščajo za vstop z invalidskim vozičkom. Prav tako so istih mer in brez robov tudi vrata knjižnice, ki so prav tako primerna za vstop učenca na invalidskem vozičku. Notranjosti knjižnice je lepo urejena in dostopna učencu na invalidskem vozičku.

Slika 44: Jedilnica

Slika 45: Jedilnica

Slika 46: Stopnice do jedilnice

Slika 47: »Šolski« kameleon

Do jedilnice vodi 6 stopnic, ker pa-le te jedilnico obdajajo z vseh strani, bi jih bilo na določenem mestu preprosto nadomestiti s klančino, ki v tem primeru ne bi bila prestrma, saj je stopnic malo in je prostora ob koncu stopnic veliko. V jedilnici se učenci lahko srečajo še s »šolsko posebnostjo« kameleonom, s katerim se, kot pravi g. ravnatelj, že vsi prav dobro razumejo.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 48: Vhod v sanitarije

Slika 49: Vhod v sanitarije

Slika 50: Umivalniki

Slika 51: Notranjost sanitarij

Vhodna vrata v sanitarije so različno široka. Širine se gibljejo med 75 in 90 cm, vendar je v notranjosti v vseh sanitarijah premalo prostora za manevriranje z invalidskim vozičkom. V tem primeru bi bilo najbolje urediti sanitarije, kjer so vrata široka 90 cm in povsem prilagoditi notranjost, tako da bi bile sanitarije na voljo samo invalidom

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice, ter dostop do zunanjega igrišča

Slika 52: Stopnice do telovadnice

Slika 53: Telovadnica

Slika 54: Vrata v garderobe

Slika 55: Garderobe

Vhod v telovadnico preprečuje 5 stopnic, ki pa bi se jih brez težav dalo nadomestiti s klančino, poleg tega pa je vhod v telovadnico mogoč tudi skozi druga, vrata, ki jih učenci drugače ne uporabljajo. Čez omenjenih 5 stopnic pa se mora v vsakem primeru izdelati klančina, saj vodijo do garderob in do zunanjega igrišča. Vrata garderob so široka 85 cm in brez pragu, zato ne predstavljajo težav ob vhodu v garderobe. Drugače so garderobe prostorne in povsem primerne za učenca na invalidskem vozičku.

Slika 56: Sanitarije

Slika 57: Sanitarije

Slika 58: Dostop do zunanjega igrišča

Slika 59: Zunanje igrišče

Vrata sanitarij v bližini telovadnice so široka le 60 cm in tako preozka za prehod z invalidskim vozičkom. Sanitarije bi bilo potrebno popolnoma predelati, vendar bi v primeru predelave sanitarij v šoli, le-te zadostovale, in bi te v bližini telovadnice lahko ostale takšne, kot so. Dostop do zunanjega igrišča je zagotovljen, preprečujejo ga le stopnice, ki pa bi se jih dalo brez težav preurediti v klančino, ki bi lahko bila asfalta saj so stopnice zunaj.

Komentar:

Šola je lepo urejena in učencem prijazna, vendar ni povsem prilagojena potrebam paraplegikov. Ocenjujem jo z 12 točkami. Dostop do šole je zagotovljen, vendar bi bilo potrebno še dodatno preurediti stopnice in prag ob vhodu. Prav tako bi bilo potrebno zagotoviti dostop do vseh nadstropij. Učilnice, knjižnica in jedilnica so prilagojene potrebam paraplegikov, le stopnice, ki vodijo v jedilnico, bi bilo potrebno nadomestiti s klančino. Potrebno bi bilo preurediti sanitarije in posvetiti še nekaj pozornosti telovadnici in dostopu do zunanjšega igrišča.

3.5.3 III. OSNOVNA ŠOLA CELJE

Tretjo osnovno šolo Celje je z odlokom ustanovila Mestna občina Celje. Uradno ime šole je III. osnovna šola Celje s sedežem na Vodnikovi 4 v Celju. Leta 2005 je šola praznovala 100-letnico šolstva. (35) Z mentorjem sva jo obiskala 18. novembra med 10.40 in 11.45 uro.

Slika 60: Logotip III. Osnovne šole Celje

Ravnatelj šole je g. Ivan Janez Domitrovič. Šolske prostore in okolico šole je meni in mojemu mentorju razkazal hišnik g. Robert Šribar. Šola trenutno izobražuje 404 učence. Nimajo pa primera učenca na invalidskem vozičku, zato šola ni primerno prilagojena potrebam paraplegikov. Zaenkrat še niso imeli takšnega primera in niso čutili potrebe po tem, da bi šolo prilagodili in predelali.

Slika 61: Pogled na enega izmed vhodov v III. Osnovno šolo Celje

3.5.3.1 PRILAGOJENOST III. OSNOVNE ŠOLE UČENCEM S PARAPLEGIJO

1. Dostop do šole in vhod

Slika 62: Dostop do šole

Slika 63: Vhod za učence

Šola ima tri različne vhode, vendar lahko učenci vstopajo samo skozi enega, zato bom obravnavala le tega. Dostop do šole je preprost po pločniku ob cesti. Pred vhodom pa se srečamo s štirimi stopnicami, ki do vhoda vodijo z obeh strani. Ne predstavljajo prevelikega problema, saj bi lahko stopnice preprosto spremenili v klančino in s tem rešili problem dostopa do vhoda. Vhodna vrata so široka 90 cm in se lahko še dodatno odprejo, zato ne predstavljajo ovire ob vhodu v šolo. Imajo 2 cm visok prag, ki pa učencu na invalidskem vozičku ne predstavlja nepremagljive ovire.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 64: Stopnišče

Slika 65: Stopnišče

Šola nima na voljo dvigala, zato je dostop do vseh nadstropij povsem nemogoč. Problem ni rešljiv drugače kot z uvedbo dvigala, saj so vsa nadstropja med seboj povezana s stopnicami, ki so preozke in prestrme, da bi jih nadomestili s klančino. Dvigalo bi najverjetneje potekalo po zunanji strani šole, to pa bi seveda moral odobriti Zavod za Spomeniško varstvo.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 66: (Poslikana) vrata

Slika 67: (Poslikana) vrata

Slika 68: (Poslikana) vrata

Slika 69: Širina vrata

Širina vrat je 100 cm, zato so primerno široka za prehod z invalidskim vozičkom. Med nekaterimi vrati je prag v višini 1. ali 2. cm, ki pa otroku na invalidskem vozičku ne predstavlja nepremagljive ovire. Šola ima zanimivo poslikana vrata, ki kar pritegnejo pogled, ko greš mimo njih.

Slika 70: Prostor za dograditev dvigala

Slika 71: Dostop do knjižnice

Slika 72: Vhod v knjižnico

Slika 73: Vhod v knjižnico

Vhod v knjižnico je dograjen posebej, ločeno od vhoda v šolo. Stopnic, ki vodijo do knjižnice, ni mogoče nadomestiti s klančino, v nujnem primeru pa bi se lahko dogradilo dvigalo, saj je ob levi strani stopnic povsem dovolj prostora. Pred vstopom v knjižnico je potrebno prečkati 88 cm široka vrata, ki so primerna za prečkanje z invalidskim vozičkom. Težavo predstavlja le še 7 cm visoka stopnica, ki pa bi se jo dalo nadomestiti s klančino. Druga vrata, ki vodijo direktno v knjižnico so široka 85 cm in prav tako zadostujejo za prehod z invalidskim vozičkom, so brez pragu, zato ne predstavljajo nobene težave ob vstopu v knjižnico.

Slika 74: Notranjost knjižnice

Slika 75: Notranjost knjižnice

Slika 76: Vrata v jedilnico

Slika 77: Jedilnica

Notranjost knjižnice je lepo urejena in po večini dostopna učencu na invalidskem vozičku. Police, ki so preveč skupaj, se lahko premikajo in postavijo bolj narazen, zato ne predstavljajo težave. Vrata, ki vodijo v jedilnico, so široka 100 cm in brez pragu, zato so primerna za prehod z invalidskim vozičkom. Jedilnica je prav tako povsem primerno urejena za manevriranje z invalidskim vozičkom.

Slika 78: Stopnice, ki vodijo do garderob

Slika 79: Hodnik v katerem so garderobe vseh učencev

Slika 80: Vhod v garderobo

Slika 81: Prag ob vhodu v garderobo

Na poti do garderob sta dve stopnici, ki pa bi bili preprosto nadomestljivi s klančino in tako bi bil dostop do garderob povsem preprost. Vrata garderob so široka 90 cm in imajo 2 cm visok prag, vendar so kljub temu primerna za vstop in izhod z invalidskim vozičkom.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 82: Vhod v sanitarije

Slika 83: Notranjost sanitarij

Slika 84: Sanitarije

Vhodna vrata v sanitarije so široka le 70 cm in tako preozka za prehod z invalidskim vozičkom, prav tako je v notranjosti sanitarij premalo manevrskega prostora in zato sanitarije niso primerne za učenca na invalidskem vozičku. Če bi izobraževali učenca s paraplegijo, bi bilo potrebno preurediti ene sanitarije in jih nameniti samo invalidom. Ostali učenci bi uporabljali druge sanitarije, ki so na voljo v šoli.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanje igrišča

Slika 85: Dostop do telovadnice

Slika 86: Hodnik, ki vodi do telovadnice

Slika 87: Vhod v telovadnico

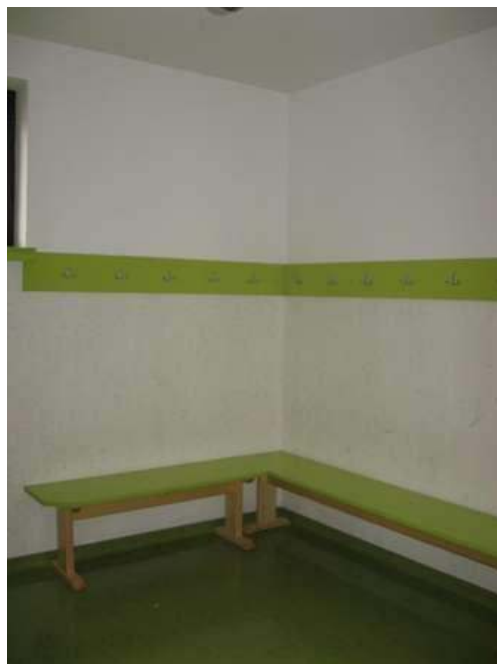

Slika 88: Telovadnica

Na poti do telovadnice težavo predstavljajo stopnice, ki bi jih bilo potrebno nadomestiti s klančino. Vrata telovadnice so široka 80 cm in se lahko odprejo še za dodatnih 80 cm, so brez pragu in so primerne za učenca na invalidskem vozičku.

Slika 89: Vrata garderobe

Slika 90: Garderoba

Slika 91: Umivalniki

Slika 92: Sanitarije

Vrata garderob so široka 80 cm in brez pragu, zato so primerna za prehod z invalidskim vozičkom. Prav tako je notranjost garderob povsem primerna in dovolj prostorna za manevriranje z invalidskim vozičkom. Vrata sanitarij so široka le 60 cm in so tako preozka za vstop z invalidskim vozičkom, prav tako so sanitarije premalo prostorne. Rešitev tega problema je še vedno preureditev enih sanitarij na šoli, ki bi bile namenjene samo invalidom in tako bi sanitarije v bližini telovadnice lahko ostale nespremenjene.

Slika 93: Stopnice, ki vodijo na zunanje igrišče

Slika 94: Stopnice, ki vodijo na zunanje igrišče

Slika 95: Zunanje igrišče

Slika 96: Zunanje igrišče

Na zunanje igrišče vodijo stopnice, ki predstavljajo veliko oviro. Dobra plat tega je, da potekajo z obeh strani in bi se jih na eni strani dalo nadomestiti s klančino, saj je ob koncu stopnic še dovolj prostora in klančina ne bi bila prestrma. V tem primeru bi bil dostop do zunanjega igrišča zagotovljen.

Komentar:

Šola je lepo urejena in izredno barvita, vendar pa ni prilagojena potrebam paraplegikov. Šolo ocenjujem z 9 točkami, saj bi bilo potrebno kar nekaj konkretnih preureditev, da bi bili vsi prostori dostopni. Stopnice pred vhodom bi bilo potrebno nadomestiti s klančino, za dostop do vseh nadstropij bi bilo potrebno vgraditi dvigalo. Še eno dvigalo bi bilo potrebno za dostop do knjižnice. Dodatno bi bilo potrebno preurediti sanitarije. Moral bi se zagotoviti dostop do telovadnice in zunanjega igrišča.

3.5.4 IV. OSNOVNA ŠOLA CELJE

Osnovno šolo sva z mentorjem obiskala 2. novembra 2010 med 8.10 in 8.55 uro. Najdemo jo na Dečkovi cesti 60 v Celju. Šola je leta 2002 praznovala svojo 40 - letnico. Novembra 1975 je dobila ime po narodnem heroju Ivanu Kovačiču Efenki. Ker pa je šola aprila leta 1992 postala samostojni javni zavod se je preimenovala v IV. osnovno šolo. (36)

Slika 97: Logotip IV. Osnovne šole Celje

Ravnateljica šole je ga. Nevenka Matelič – Nunčič. Šolske prostore in okolico šole je meni in mojemu mentorju razkazal hišnik g. Peter Kotnik. Šola trenutno izobražuje 404 učence. Po tem, ko je bila šola obnovljena je povsem prilagojena učencem na invalidskem vozičku, zaenkrat pa ne izobražujejo nobenega učenca, ki bi mu prilagojenost šole koristila.

Slika 98: Pogled na IV. Osnovno šolo Celje

3.5.4.1 PRILAGOJENOST IV. OSNOVNE ŠOLE POTREBAM PARAPLEGIKOV

1. Dostop do šole in vhod

Slika 99: Dostop do šole

Slika 100: Dostop do šole

Slika 101: Vhod v šolo

Slika 102: Prag ob vstopu

Šola ima popolnoma urejen dostop, na poti do vhoda ni nobenega robnika ali stopnic. Vhodna vrata so široka 80 cm in se lahko odprejo še za dodatnih 80 cm ter so povsem primerna za vstop učenca na invalidskem vozičku. Prag med njimi je visok 2 cm in ne predstavlja ovire.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 103: Dvigalo

Slika 104: Dvigalo

Slika 105: Dvigalo

Slika 106: Šolsko stopnišče

Dostop do vseh nadstropij je seveda zagotovljen, saj ima šola vgrajeno dvigalo. V primeru, da dvigala ne bi bilo, bi bil dostop povsem nemogoč, saj so stopnice preveč strme in preveč ozke, da bi jih nadomestili s klančino.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 107: Vrata učilnice

Slika 108: Vrata knjižnice

Slika 109: Notranjost knjižnice

Slika 110: Notranjost knjižnice

Vsa vrata na šoli so široka 100 cm in večinoma brez pragov, zato so povsem prehodna za učenca z invalidskim vozičkom. Prag je le med vrati knjižnice, vendar je visok le 1 cm in ne predstavlja ovire. Notranjost knjižnice je lepo urejena in povsem primerna za dostop z invalidskim vozičkom.

Slika 111: Jedilnica

Slika 112: Jedilnica

Slika 113: Garderobne omarice

Slika 114: Garderobne omarice

Šolska jedilnica je popolnoma dostopna in brez ovir. Prav tako garderobe. Pred dostopom do garderob je potrebno prečkati vrata, ki so široka 80 cm in se lahko še dodatno odprejo, so brez pragu in zato ne predstavljajo ovire na poti do garderobnih omaric.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 115: Prilagojen umivalnik

Slika 116: Sanitarije

Slika 117: Sanitarije

Šola ima sanitarije, ki so namenjene samo invalidom, zato so seveda popolnoma prilagojene. So dovolj prostorene za manevriranje z invalidskim vozičkom, imajo prilagojeno straniščno školjko z držalom in prilagojen umivalnik. Vrata so široka 100 cm in so brez pragu.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanje igrišča

Slika 118: Vrata na poti do telovadnice

Slika 119: Telovadnica

Slika 120: Vrata garderobe

Slika 121: Garderoba

Na poti do telovadnice je potrebno prečkati vrata, ki so široka 80 cm, se lahko dodatno odprejo in so brez pragu, torej ne predstavljajo ovire. Vrata garderob so široka 100 cm in brez pragu, prav takšnih mer so tudi vrata, ki vodijo iz garderob v telovadnico, tako da je prehod zagotovljen brez težav. Garderobe so primerne in dovolj prostorne za manevriranje z invalidskim vozičkom.

Slika 122: Sanitarije

Slika 123: Sanitarije

Slika 124: Vhod v šolo in izhod iz nje

Sanitarije v bližini telovadnice niso prilagojene v paraplegikom, vendar to ni potrebno, saj ima šola posebne sanitarije, namenjene samo invalidom. Poleg tega so v istem nadstropju kot telovadnica, zato to ne predstavlja težave. Dostop do zunanjega igrišča je zagotovljen. Učenci pridejo do zunanjega igrišča skozi glavni vhod, ki sem ga opisala že prej, in je popolnoma primeren za prehod z invalidskim vozičkom.

Komentar:

Šola je popolnoma prilagojena potrebam paraplegikov. Ocenjujem jo z vsemi 20 točkami, saj ima zagotovljene vse potrebe učencev na invalidskem vozičku. Poskrbljeno je za dostop do šole, vhod, šola ima dvigalo, dovolj široka vrata, je zelo prostorna, ima sanitarije namenjene invalidom, telovadnica je dostopna z dvigalom, zunanje igrišče pa je dostopno skozi glavni vhod. Na poti do zunanjega igrišča so odpravljeni celo robniki.

3.5.5 OSNOVNA ŠOLA FRANA KRANJCA

Osnovna šola Frana Kranjca leži na Hrašovčevi 1 v Celju. Z mentorjem sva jo obiskala 28. oktobra 2010 med 10. in 11.30 uro. Šola je na tistem prostoru že od leta 1955, ko je bila zgrajena prva tamkajšnja šola. Za postavitev šole si je najbolj prizadeval učitelj Franj Kranjc, ki je s svojimi prihranki kupil posestvo in ga podaril občini, vendar le v primeru, da bo na tem mestu zgrajena šola. Zaradi tega je šola dobila ime po njem. Danes na navedenem naslovu najdemo čudovito novo šolo, ki je stara šele 3 leta. (37)

Ravnateljica šole je ga. Danica Šalej, ki je meni in mojemu mentorju razkazala šolske prostore in okolico šole. Trenutno se v šoli izobražuje 297 učencev in učenk. Od tega je 15 učencev in učenk z odločbo, kar pomeni, da mora šola omogočiti določene prilagoditve. (37)

Slika 125: Logotip Osnovne šole Frana Kranjca Celje

Dva od teh učencev sta gibalno ovirana, vendar ne paraplegika. Za njiju imajo posebne prilagoditve saj se težje gibata, prilagajanje njima pa je lažje, saj sta sošolca.

Šola se jima prilagaja tako, da:

- ima njun razred statično učilnico (samo eno učilnico, v kateri poteka pouk),
- imata urnik dodatne strokovne pomoči (defektologinja deluje na šoli za vse učence in učenke z določbo),
- jima omogoči delo v manjših skupinah,
- oba sedita v prvi vrsti,
- učitelji jima pripravljajo grafično gradivo in fotokopije učnih vsebin,
- ocenjevanje poteka po delih in v izolaciji od hrupa,
- omogoča se jima individualno delo,
- v jedilnici jima pomaga dežurni učitelj,
- športna vzgoja je prilagojena njunim zmožnostim.

Slika 126: Pogled na Osnovno šolo Frana Kranjca

3.5.5.1 PRILAGOJENOST OSNOVNE ŠOLE FRANA KRANJCA UČENCEM IN UČENKAM S PARAPLEGIJO

Osnovna šola ne izobražuje nobenega učenca ali učenke s paraplegijo, pa vendar je šola zelo dobro prilagojena in bi brez težav sprejela otroka s paraplegijo.

1. Dostop do šole in vhod

Slika 127: Vhod v šolo

Slika 128: Vhod v šolo

Šola ima dobro urejene vse vhode. Vhodna vrata so dovolj široka (95 cm) za prehod z invalidskim vozičkom. Edina ovira na poti do vrat so robniki, visoki 15 cm, ki lahko otroku na invalidskem vozičku predstavljajo precej veliko oviro. Vendar je to rešljiva težava, saj lahko šola v primeru izobraževanja otroka s paraplegijo precej hitro namesti klančino, ki bi ta problem povsem rešila.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 129: Dostop do dvigala

Slika 130: Dvigalo

Slika 131: Stopnišče

Slika 132: Stopnišče

Šola ima dvigalo, ki predstavlja rešitev za vse težave v zvezi z dostopnostjo do vseh nadstropij šole. Osnovni šoli Frana Kranjca pa malce kljubuje koncept izgradnje, saj je del šole odmaknjen, povezan pa je s hodnikom in 15 stopnicami. Le-te stopnice predstavljajo oviro na poti otrok s paraplegijo. To težavo pa je šola v primeru dveh gibalno oviranih učencev rešila tako, da jima je zagotovila statično učilnico in tako omenjene stopnice ne predstavljajo ovire. Dostop do telovadnice, jedilnice, multimedijske učilnice, defektologinje in knjižnice pa jima je zagotovljen s pomočjo dvigala.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo).

Slika 133: Vrata učilnice

Slika 134: Prilagojena učilnica

Slika 135: Vrata, ki vodijo v knjižnico

Slika 136: Knjižnica

Šola ima zelo dobro urejene prostore. Vrata učilnic so dovolj široka (110 cm) za dostop z invalidskim vozičkom. Imajo specializirano učilnico za gibalno ovirana učenca in učenko, kjer sta tudi posebna miza in stol. Šola je zelo prilagodljiva in pripravljena pomagati, saj so denar za precej drag stol in mizo zbrali kar z dobrodelnim koncertom in nekaj donacijami.

Dostop do knjižnice je preprost, saj je knjižnica okrog 10 metrov oddaljena od dvigala, vrata pa so prav tako povsem primerna za otroka na invalidskem vozičku.

Slika 137: Hodnik

Slika 138: Učilnica defektologinje

Slika 139: Zunanje učilnica

Slika 140: Garderobne omarice

V istem hodniku, kot je knjižnica (oddaljenost od dvigala okrog 10 metrov), je tudi prostor, v katerem deluje defektologinja, multimedijaska učilnica in pa zunanja učilnica, ki pa je odprta le v poletnem času. Prostor defektologinje je opremljen z raznimi pripomočki za pomoč učencem z odločbo in je urejen tako, da bi bil dostopen tudi otroku na invalidskem vozičku. Zanimivost te šole je, da ima v poletnem času zunanjo učilnico, vendar jo zaenkrat predstavlja le miza. Tudi ta učilnica je povsem dostopna za otroka na invalidskem vozičku. Garderobe so dostopne z dvigalom, prav tako kot na OŠ Hudinja pa sta gibalno ovirana učenca dobila tisti garderobi, ki sta najbližje dvigalu.

Slika 141: Vrata, ki vodijo do šolske jedilnice

Slika 142: Vrata v šolsko jedilnico

Do šolske jedilnice vodijo vrata, ki so široka 85 cm in se lahko odprejo še za dodatnih 85 cm, zato ne predstavljajo ovire. Jedilnico in hodnik ločujejo drsna vrata. Široka so 220 cm in zato je jedilnica popolnoma dostopna gibalno oviranima učencema ter bi bila prav tako dostopna učencu na invalidskem vozičku. Poleg tega so hodniki v šoli odlično urejeni in okrašeni različnim priložnostim in praznikom v čast.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 143: Sanitarije

Slika 144: Sanitarije

Slika 145: Umivalnik

Slika 146: Pitnik vode

Sanitarije so v šoli zelo lepo urejene, vendar pa z invalidskim vozičkom žal ne bi bile dostopne, saj so vrata, ki ločujejo stranišče od umivalnika preozka (70 cm). To ne predstavlja večje ovire, saj bi lahko ta vrata, če bi izobraževali otroka na invalidskem vozičku, odstranili in namestili še potrebna oprijemala. Tako bi ene sanitarije preuredili in jih namenili samo učencem na invalidskem vozičku. S tem bi bil problem dostopnosti sanitarij rešen. Šola pa je po hodnikih namestila še pitnike vode, ki so primerni za otroke na invalidskih vozičkih.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanje igrišča.

Slika 147: Vrata, ki vodijo do telovadnice

Slika 148: Hodnik, ki vodi do telovadnice

Slika 149: Telovadnica

Slika 150: Sanitarije

Šola ima veliko, prostorno telovadnico. Dostop do telovadnice je zagotovljen z dvigalom, zato to ne predstavlja problema. Na poti do telovadnice moramo skozi vrata, ki so široka 85 cm in se lahko še dodatno odprejo, zato ne predstavljajo ovire. Sanitarije so popolnoma nedostopne učencu na invalidskem vozičku, vendar bi v primeru uvedbe enih sanitarij, namenjenih invalidom, le-te zadostovale.

Slika 151: Vrata v garderobo

Slika 152: Garderoba

Slika 153: Stopnice, ki vodijo do zunanjega igrišča

Slika 154: Zunanje igrišče

Garderobe so lepo urejene, vrata so široka 90 cm in tako zadostujejo prehodu z invalidskim vozičkom. Za vrati, ki vodijo do zunanjega igrišča, ležijo še stopnice, ki pa jih ne bi bilo potrebno nadomeščati s klančino, saj je dostop do igrišča možen tudi skozi drug vhod oziroma izhod, kjer ni stopnic. Do igrišča vodijo stopnice, ki pa bi se jih dalo nadomestiti s klančino in tako bi bilo igrišče popolnoma dostopno.

Športna dejavnost gibalno oviranega učenca in učenke je prilagojena njunim zmožnostim, saj ju šola spodbuja k športni dejavnosti in ne zatira potrebe po le tej. Zaradi tega sem mnenja, da bi šola brez težav v športno dejavnost vključevala tudi učence in učenke s paraplegijo, če bi jih imela.

Komentar:

Osnovna šola Frana Kranjca je svoje prostore popolnoma uredila za gibalno oviranega učenca in učenko, ki ju izobražuje. Šola je pripravljena uvesti kakršnekoli spremembe, ki bi bile še dodatno potrebne za njuno nemoteno izobraževanje. Zato menim, da ne bi bilo prevelikih problemov, če bi izobraževali učenca s paraplegijo, saj bi nekaj pomanjkljivosti brez težav odpravili. Šolo ocenjujem s 15 točkami, saj če bi šola že sedaj izobraževala učenca ali učenko s paraplegijo, bi oviro predstavljali robniki pred vhodi, dodatno bi bilo potrebno preurediti tudi sanitarije. Prav tako ne bi bilo dostopnih nekaj učilnic. Seveda pa so vse te majhne pomanjkljivosti hitro rešljive.

3.5.6 OSNOVNA ŠOLA FRANA ROŠA

Šolo najdemo na Cesti na Dobrovo 114 v Celju. Z mentorjem sva jo obiskala 5. novembra 2010 med 12.30 in 13.30 uro. Osnovna šola ravno letos praznuje 30. letnico obstoja. Ime je dobila na predlog članov Roševega krožka po 1979. leta umrlem znanem Celjanu in učitelju Franu Rošu. (38)

**Slika 155: Logotip
Osnovne šole Frana
Roša**

Ravnateljica šole je g. Mojca Kolin. Šolske prostore in okolico šole je meni in mojemu mentorju razkazala ga. Sonja Krašek. Šola trenutno izobražuje 372 učencev. Od teh pa nobenega, ki bi za mobilizacijo potreboval invalidski voziček. Ravno zaradi tega šola že od začetka ni prilagojena potrebam učencev na invalidskem vozičku, prav tako zaenkrat še ne čuti potrebe po dodatni ureditvi oziroma prilagoditvi. (38)

Slika 156: Pogled na Osnovno šolo Frana Roša

3.5.6.1 PRILAGOJENOST OSNOVNE ŠOLE FRANA ROŠA UČENCEM S PARAPLEGIJO

1. Dostop do šole in vhod

Slika 157: Dostop do šole

Slika 158: Klančina

Slika 159: Dostop do šole

Slika 160: Dostop do šole.

Šola ima dobro urejen dostop do šole. Dostop je mogoč po cesti, ki vodi do parkirišča, nato sledi klančina, ki je povsem primerna za dostop z invalidskim vozičkom.

Slika 161: Robnik na poti do šole

Slika 162: Vhod

Slika 163: Vhodna vrata

Slika 164: Prag preg vhodnimi vrati

Do glavnega vhoda nato pelje pot, ki je povsem primerna, dokler ne naletimo na robnik, ki je visok 5 cm, ta višina pa že lahko predstavlja oviro učencu na invalidskem vozičku. Nato do vhoda pelje pot, pred vhodom pa se spet ponovi robnik oz. v tem primeru stopnica v višini 10 cm, med vrati pa je še rob visok 2 cm. Kljub temu pa bi bila ta težava lahko rešljiva, saj bi se izdelala le klančina, ki bi prekrila 10 cm visoko stopnico, 2 cm visok rob pa ne predstavlja nepremagljive ovire. Vrata so široka 90 cm in so s tem dovolj široka, lahko pa se odprejo še za dodatnih 90 cm in so tako povsem primerna za vstop na invalidskem vozičku.

Slika 165: Vhod za nižjo stopnjo

Slika 166: Prag med vrati

Slika 167: Klančina

Slika 168: Robnik

Šola pa ima poleg glavnega vhoda še vhod za učence nižje stopnje. Le ta leži približno 20 m pred glavnim vhodom. Dostop do vhoda je zagotovljen tako kot dostop do glavnega vhoda. Oviro predstavlja isti 5 cm visok robnik. Nato do vhoda vodi klančina, oviro pa bi lahko predstavljala širina vrat, saj so široka le 75 cm in tako verjetno ne bi bila uporabna za širše invalidske vozičke, saj bi bilo manevriranje skozi le-ta vrata nemogoče. Seveda pa ovira ni povsem nemogoča, saj bi lahko učenec na invalidskem vozičku v vsakem primeru vstopal skozi glavni vhod.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 169: Stopnišče

Slika 170: Stopnišče

Dostop do vseh nadstropij predstavlja največjo oviro na Osnovni šoli Frana Roša, saj njena arhitekturna zgradba preprečuje, da bi ta problem rešili s pridobitvijo dvigala. Šola je namreč pravo stopnišče. Že ob vstopu v šolo je pred tabo 9 stopnic, ki vodijo do garderob, nato 9 stopnic, ki vodi do nekaterih učilni, 9 stopnic, ki vodijo do telovadnice in nato še 9 stopnic, ki vodijo do nižje stopnje. Edina rešitev je seveda uvedba klančine. Ob tem pa seveda ni vse tako črno, saj bi že ena klančina omogočila dostop do garderob, učilnic in jedilnice, druga klančina bi zagotovila dostop do knjižnice, tretja klančina dostop do telovadnice in četrta klančina še dodaten dostop do nižje stopnje, ki pa je mogoč tudi skozi stranski vhod. Tako bi šola v najnujnejšem primeru potrebovala le dve ali tri klančine. Izvedba bi bila mogoča, saj je višina stopnic le 160 cm, ob koncu stopnic pa je še od 150 do 250 cm prostora. Klančina bi bila lahko narejena po istem principu kot klančina na Osnovni šoli Hudinja in tako ne bi ovirala gibanja drugih učencev. Lahko pa bi klančine izdelali kar v celoti in s tem nadomestili stopnice, saj se lahko učenci, ki niso na invalidskem vozičku, preprosto gibljejo tako po klančini kot po stopnicah.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 171: Vrata učilnice

Slika 172: Prehod med vrati

Slika 173: Stopnice do knjižnice

Slika 174: Notranjost knjižnice

Širina vrat na Osnovni šoli Frana Roša je 90 cm in tako zadošča prehodu z invalidskim vozičkom. Med vrati ni pragov in tako prehod ni oviran. Oviro predstavljajo le stopnice, ki vodijo do knjižnice ter vrata knjižnice, ki so široka le 80 cm. Težavo bi lahko rešili z uvedbo prej omenjene klančine, vrata knjižnice pa bi lahko po potrebi tudi razširili, saj je le-to povsem mogoče. Drugače pa je knjižnica primerno urejena.

Slika 175: Mize v jedilnici

Slika 176: Jedilnica

Slika 177: Garderobne omarice

Slika 178: Dostop do garderobnih omaric

Do jedilnice in garderobnih omaric vodijo iste stopnice, zato bi z uvedbo klančine po le-teh stopnicah rešili problem dostopa do teh dveh prostorov, poleg tega pa bi s tem zagotovili še dostop do nekaterih učilnic. Če bi bil ta problem rešen, bi bilo gibanje učenca na invalidskem vozičku neomejeno, saj so garderobe dovolj prostorene, prav tako pa tudi jedilnica, in brez stopnic ne predstavljajo ovire.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 179: Vhod v sanitarije

Slika 180: Notranjost sanitarij

Slika 181: Sanitarije

Slika 182: Umivalniki

Osnovna šola ima prenovljene sanitarije, a so kljub temu premalo prostorne za dostop z invalidskim vozičkom. Prva vrata so široka 90 cm in tako še ne predstavljajo ovire, druga vrata so široka 85 cm in so še prav tako dovolj široka, nato pa so vrata sanitarij široka le 60 cm in bi tako učencu na invalidskem vozičku predstavljala oviro. Seveda bi bil problem rešljiv, saj bi lahko, ob potrebi po le-tem in primernih sredstvih, združili dvoje sanitarij v eno. S tem bi zagotovili dovolj prostora in rešili problem.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanjega igrišča

Slika 183: Stopnice do telovadnice

Slika 184: Vhod v telovadnico

Slika 185: Prag med vrati v telovadnico

Slika 186: Garderoba

Dostop do telovadnice je prav tako onemogočen zaradi stopnic. Zato bi bil ta problem znova rešljiv le z uvedbo klančine. V tem primeru bi bil zagotovljen dostop do telovadnice, garderob, sanitarij v bližini telovadnice in zunanjega igrišča. Vrata telovadnice so široka 90 cm in tako ne predstavljajo ovire, med vrati je 2 cm visok prag, ki pa prav tako ne predstavlja prevelike ovire. Garderobe so popolnoma dostopne in primerno urejene.

Slika 187: Sanitarije

Slika 188: Dostop do zunanjega igrišča

Slika 189: Dostop do zunanjega igrišča

Slika 190: Del zunanjega igrišča

Sanitarije v bližini telovadnice so premalo prostorne, vendar bi se jih dalo preurediti kot že prej omenjene sanitarije na šoli, bi pa, ob ureditvi le enih sanitarij, tudi le-te zadostovale. Dostop do zunanjega igrišča je omogočen, vrata so široka 80 cm in bi še zadoščala za prehod z invalidskim vozičkom. Oviro predstavlja le 4 cm visok prag in 10 cm visoka stopnica, vendar bi se ta problem hitro dalo rešiti z uvedbo klančine, ki bi seveda lahko bila izdelana iz asfalta.

Komentar:

Šola ni še nikoli izobraževala učenca na invalidskem vozičku. Nima posebnih prilagoditev, ki bi bile za paraplegike primerne, saj se potrebe po le-teh še niso pokazale. Šolo zato ocenjujem z 9 točkami, saj je na šoli kar nekaj pomanjkljivosti, ki pa bi se jih seveda dalo popraviti. Dostop do šole je zagotovljen, vendar je na poti do šole nekaj robnikov, pred vhodom pa je še stopnica. Dostopa do vseh nadstropij ni, zato posledično tudi ni dostopa do knjižnice, jedilnice in garderob, vendar je težava, kot omenjeno že prej, rešljiva. Sanitarije bi bilo potrebno dodatno prilagoditi. Prav tako pa bi bilo potrebno zagotoviti dostop do telovadnice in malce preurediti izhod na zunanje igrišče. Prepričana sem, da bi bila šola, če bi se pokazala potreba po teh spremembah, pripravljena po najboljših močeh vsaj delno prilagoditi svoje prostore potrebam paraplegikov.

3.5.7 OSNOVNA ŠOLA GLAZIJA

Ravnateljica šole je ga. Romana Lebič, ki je meni in mojemu mentorju razkazala šolske prostore in okolico.

Šola trenutno izobražuje 132 učencev. Je šola s področnimi dejavnostmi: prilagojenim programom, oddelki vzgoje in izobraževanja, domsko vzgojo in mobilno specialno pedagoško pomočjo. (39)

Slika 191: Logotip Osnovne šole Glazija

Prilagojen program je namenjen otrokom z lažjo motnjo v telesnem razvoju. Prilagojen je sposobnostim posameznega učenca, učenci pa morajo še vedno dosegati minimalne standarde znanja, ki so v programu določeni. (39)

V oddelkih vzgoje in izobraževanja se izvaja program za otroke z zmerno ali težjo motnjo v duševnem razvoju. Ta program je namenjen spodbujanju čutil in gibalnega sistema ter razvijanju osnovnih delovnih sposobnosti, skrbi zase in govoru. (39)

Učenci iz obeh programov lahko v dnevih pouka ostanejo v domski namestitvi. Mobilna specialna pedagoška pomoč pa zajema 12 defektologinj, ki so redno in občasno zaposlene v 16 osnovnih šolah in vrtcih celjske regije. (39)

Otroci z Downovim sindromom, avtizmom, cerebralno paralizo, hemi in tetraparezo, otroci s slabo držo, motnjami motorike in ravnotežja ter različnimi poškodbami pa so vključeni tudi v obravnavo v okviru fizioterapije. V šoli je na voljo tudi bazen, tako je otrok individualno obravnavan v bazenu, saj voda že sama po sebi deluje sproščujoče in ugodno vpliva na duševno počutje otrok. (39)

Slika 192: Pogled na Osnovno šolo Glazija

3.5.7.1 PRILAGOJENOST OSNOVNE ŠOLE GLAZIJA UČENCEM S PARAPLEGIJO

Osnovna šola je po najboljših zmožnostih prilagojena učencem s paraplegijo, saj izobražuje kar nekaj učencev na invalidskem vozičku, ki nimajo le paraplegije, temveč tudi hemi in tetrapareze, motnje motorike, cerebralno paralizo ali razne druge poškodbe.

1. Dostop do šole in vhod

Slika 193: Vhod, ki vodi do uprave

Slika 194: Vhod, ki vodi do uprave

Slika 195: Drugi vhod

Slika 196: Prag pri drugem vhodu

Slika 197: Tretji vhod v šolo

Slika 198: Prag pri tretjem vhodu

Šola ima tri različne vhode. Sliki 193 in 194 prikazujeta vhod, ki vodi v šolo in naravnost do uprave. Vhod je odlično prilagojen učencem na invalidskem vozičku, saj ima klančino in je tako popolnoma dostopen. Ob vhodu je potrebno prečkati le 1 cm visok prag, ki pa ni prevelika ovira.

Pri vstopu skozi drugi vhod je treba prečkati dvoje vrat. Širina le-teh je 80 cm, kar zadostuje za prehod z vozičkom, se pa oboje vrat odpre še za dodatnih 80 cm in tako seveda niso ovira na poti invalidnega otroka. Pri prvih vratih je sicer prag v višini 2 cm, ki pa ne predstavlja nepremagljive ovire.

Pri tretjem vhodu je dovoz popolnoma urejen, saj do vhoda vodi ravnina. Vrata so široka 80 cm in se odprejo še za dodatnih 80 cm, zato je tudi ta vhod popolnoma primeren za vstop z invalidskim vozičkom.

2. Dostop do vseh nadstropij

Na osnovni šoli Glazija je dostop do vseh nadstropij nemogoč, saj so le nekatere učilnice dvignjene od pritličja. Ravno zaradi tega je izgradnja dvigala nemogoča. Problem pa sploh ni tako velik, saj je večina vseh učilnic v pritličju, prav tako je v pritličju logopedinja, fizioterapija in delovna terapija. Tako je učencem na invalidskem vozičku kljub temu omogočena popolna dostopnost vseh njim pomembnih predmetov in drugih prilagojenih programov.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 199: Vrata

Slika 200: Vrata brez pragu

Slika 201: Prehod v jedilnico

Slika 202: Majhen prag med vrati učilnice

Šola ima različne širine vrat. Gibljejo se med 70 in 90 cm, ki zadoščajo potrebam šole, saj imajo učenci, ki se šolajo tu, posebej prilagojene vozičke, ki merijo od 60 do 65 cm (vozički so v nadaljevanju tudi prikazani). Nekatera vrata so brez pragov, nekatera pa imajo pragove v višini 1 cm, takšen prag pa seveda ni prevelika ovira.

Slika 203: Vrata knjižnice

Slika 204: Notranjost knjižnice

Slika 205: Jedilnica

Slika 206: Garderobe

Vrata šolske knjižnice so široka 90 cm, zato ne predstavljajo ovire ob vhodu v knjižnico. Notranjost knjižnice je lepo urejena in dostopna otrokom na invalidskem vozičku. Prav tako je zelo lepo urejena šolska jedilnica, poleg tega pa še popolnoma dostopna, saj do nje ne vodijo nobene stopnice ali pragovi. Garderobe so v različnih delih šole in prilagojene otrokom, ki se izobražujejo na tej šoli. So popolnoma dostopne in primerne.

Ker je osnovna šola Glazija šola s prilagojenim programom, ima na voljo različne pripomočke, ki pomagajo pri rehabilitaciji in razvoju otrok, ki jih izobražujejo. V nadaljevanju so zato prikazane vse prilagoditve, ki jih šola ponuja. Med njimi je prikazan tudi Wivik program, ki učencem pomaga pri razvoju govora in pisanja, prav tako so prikazani že prej omenjeni invalidski vozički, stojke, pripomočki za hranjenje in še nekateri drugi pripomočki. Šola ima na voljo tudi bazen za rehabilitacijo otrok. Dostop do bazena je omogočen tudi učencem na invalidskem vozičku.

Slika 207: Prilagojen stol

Slika 208: Prilagojen stol

Slika 209: Učilnica

Slika 210: Prilagojena miza

Slika 211: Stojka

Slika 212: Stojka

Slika 213: Stojka

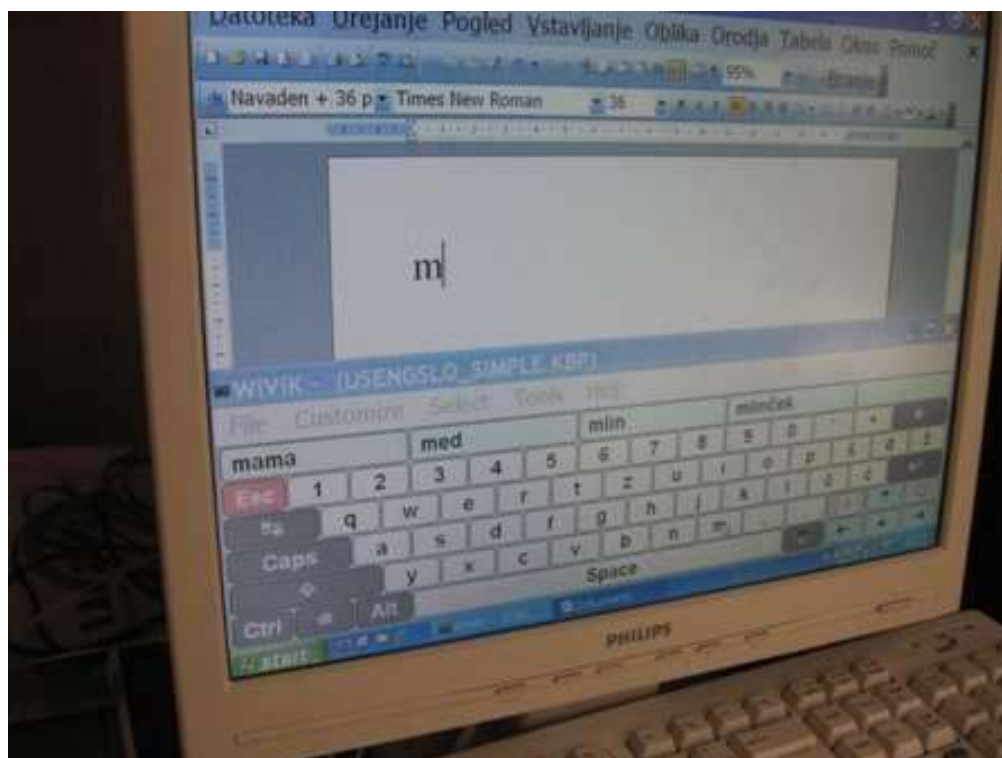
Slika 214: Stojka

Slika 215: Prilagojena računalniška miška

Slika 216: Wivik program

Slika 217: Wivik program

Slika 218: Invalidski voziček

Slika 219: Invalidski voziček

Slika 220: Invalidski voziček

Slika 221: Invalidski voziček

Slika 222: Opornici za nogi

Slika 223: Pripomoček za razgibavanje rok

Slika 224: Prilagojene škarje

Slika 225: Prilagojen stol

Slika 226: Prilagoditev za mizo in prilagojeni pripomočki za hranjenje

Slika 227: Prilagojen pribor za hranjenje

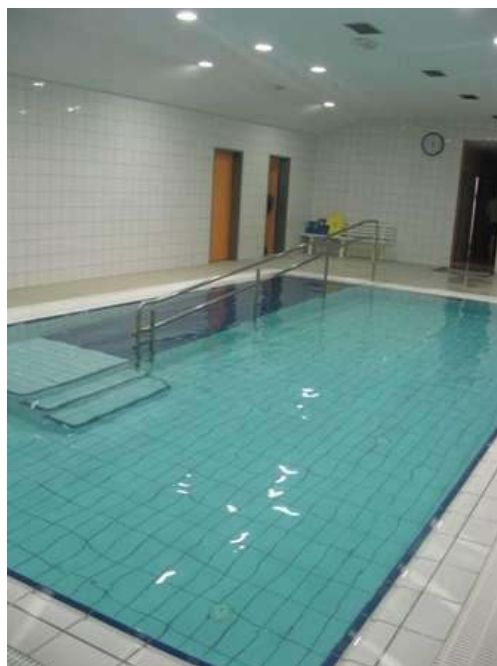
Slika 228: Sproščujoče luči v sobi za pomiritev

Slika 229: Soba za pomiritev

Slika 230: Vhod v bazen

Slika 231: Bazen

Slika 232: Bazen

Slika 233: Klančina, ki vodi v bazen

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 234: Vrata sanitarij

Slika 235: Notranjost sanitarij

Slika 236: Sanitarije

Slika 237: Prha

Osnovna šola ima prenovljene sanitarije, namenjene učencem na invalidskem vozičku. Vrata sanitarij so široka 90 cm in dovolj široka za vstop z vozičkom. Notranjost sanitarij je urejena in prostorna, na voljo je tudi prha.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice, ter dostop do zunanje igrišča.

Slika 238: Prilagojena vrata

Slika 239: Dostop do telovadnice

Slika 240: Dostop do telovadnice

Slika 241: Telovadnica

Vhod v telovadnico je posebej prilagojen in je možen le ob spremstvu učitelja, to je zgolj varnosten ukrep. Vrata, ki vodijo do telovadnice, so široka 80 cm in še zadoščajo za vstop v telovadnico z vozičkom, vendar pa so naslednja vrata široka le 70 cm in bi lahko vstop preprečila, a kot sem omenila že prej, imajo na tej osnovni šoli invalidske vozičke, ki so široki le od 60 do 65 cm in zato dostop ni onemogočen.

Slika 242: Vhod v sanitarije

Slika 243: Sanitarije

Slika 244: Prilagojen stol za pod prho

Slika 245: Prha

Sanitarije v bližini telovadnice so prenovljene in prav zaradi tega tudi odlično urejene. Imajo pomična vrata, dovolj široka in brez robov. Vstop v sanitarije je preprost. Notranjost sanitarij je prostorna in lepo urejena. Na voljo je tudi tuš ter poseben stol, ki omogoča tuširanje učenca, ki je gibalno oviran. Garderobe telovadnice so primerno urejene, vrata pa so dovolj široka (80 cm). Dostop do zunanjega igrišča je skozi glavne vhode, katere sem omenila že prej, zato je dostop seveda omogočen.

Komentar:

Osnovna šola Glazija je prilagojena šola, zato jo je potrebno obravnavati drugače kot druge. Kot je bilo že omenjeno, imajo učenci na šoli posebne prilagojene vozičke, ki so široki le med 60 in 70 cm, zato so lahko širine vrat ožje kot na ostalih šolah. Šolo ocenjujem s 17 točkami, saj ima šola prilagojene vse potrebne omenjene stvari le dostopa do vseh nadstropij nima zagotovljenega. Dostop do šole je zagotovljen, prav tako je popolnoma prilagojen eden od vhodov, vrata učilnic so dovolj široka, knjižnica je dovolj prostorna, ter jedilnica prav tako. Telovadnica je prostorna, sanitarije v bližini telovadnice so popolnoma prilagojene učencem na invalidskem vozičku. Dostop do zunanjega igrišča pa je prav tako povsem mogoč.

3.5.8 OSNOVNA ŠOLA HUDINJA

Osnovno šolo Hudinja sva z mentorjem obiskala 3. novembra 2010 med 9. in 10.30 uro. Najdemo jo na naslovu Mariborska 125 v Celju. V šolskem letu 2009/2010 je šola praznovala 50-letnico delovanja. Šola je svoja vrata prvič odprla 1. septembra 1959, takrat imenovana še Osnovna šola Franja Vrunča. (40)

Slika 246: Logotip Osnovne šole Hudinja

Šolske prostore in okolico šole je meni in mojemu mentorju razkazal g. Tomaž Potočnik. Ravnatelj šole je g. Jože Berk, profesor matematike in fizike. Šola trenutno izobražuje 460 učencev, eden od njih ima mišično distrofijo in je na invalidskem vozičku. (40) Ima svojega spremljevalca in ravno spremljevalec je meni in mojemu mentorju šolo bolje razkazal in naju seznanil z vsemi prilagoditvami.

Slika 247: Pogled na Osnovno šolo Hudinja

3.5.8.1 PRILAGOJENOST OSNOVNE ŠOLE HUDINJA UČENCEM S PARAPLEGIJO

Osnovna šola izobražuje učenca, ki je na invalidskem vozičku zaradi mišične distrofije. Šola je potrebam učenca odlično prilagojena in bi brez težav sprejela še kakšnega učenca s paraplegijo.

1. Dostop do šole in vhod

Slika 248: Dostop do glavnega vhoda

Slika 249: Glavni vhod

Osnovna šola ima odlično urejen tako dostop kot vhod v šolo. Učenec na invalidskem vozičku se brez težav pripelje do vhoda po asfaltnem dovozu. Vrata se lahko še dodatno odprejo, vendar te potrebe ni, saj so že brez tega dovolj široka (90 cm) za vstop z invalidskim vozičkom. Vhoda ne preprečujejo nobene stopnice ali robnik.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 250: Stopnišče

Slika 251: Klančina

Slika 252: Dvigalo

Slika 253: Vstop v dvigalo

Prav tako, kot je urejen vhod osnovne šole, je tudi povezava med vsemi nadstropji zagotovljena. Osnovna šola ima sicer ogromno stopnic, ta problem pa je rešen z dvigalom, ki vodi prav do vseh nadstropij šole. Oviro je predstavljalo le pet stopnic, ki vodijo še do nekaterih učilnic, le-ta ovira pa je bila uspešno odpravljena. Na stopnice so namestili klančino, ki se da prilagajati po širini, tako da ne bi predstavljala problema, tudi če bi na šolo prišel še kakšen učenec, ki bi imel drugačne mere voziček, kot jih ima voziček učenca, ki se že izobražuje na osnovni šoli Hudinja.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 254: Vrata učilnice

Slika 255: Šolski hodnik

Slika 256: Dostop do garderobnih omaric

Širina vrat v učilnice na Osnovni šoli Hudinja je 100 cm, kar je povsem dovolj za prehod z invalidskim vozičkom. Prav tako so dovolj široki hodniki, vsi so namreč širši od 150 cm. Dostop do garderob je preprost, šola pa je ta dostop še dodatno poenostavila, tako da je dijaku na invalidskem vozičku dodelila omarico, ki je v neposredni bližini dvigala.

Slika 257: Računalniki pred knjižnico

Slika 258: Prag na poti do knjižnice

Slika 259: Knjižnica

Slika 260: Bralni kotiček v knjižnici

Pred vstopom v knjižnico so na hodniku na voljo računalniki, ki jih lahko uporablja prav vsak učenec Osnovne šole Hudinja. Pred mizami z računalniki je rob v višini 1 cm, ki pa ne predstavlja ovire. Prav tako je rob v višini 1 cm pred vrati knjižnice, ki prav tako ne predstavlja problema. Med knjižnimi policami je 70 cm prostora, kar je sicer precej ozko za invalidski voziček, vendar lahko učencu, ki je na invalidskem vozičku knjige prinesejo tudi sošolci ali spremljevalec. Bralni kotiček pa je učencu popolnoma dostopen.

Slika 261: Dostop do jedilnice

Slika 262: Jedilnica

Slika 263: Slika, ki krasi jedilnico

Jedilnico sicer ograjuje lepa okrasna ograja, ki pa se lahko premakne in zato ne predstavlja ovire. Učenec na invalidskem vozičku tako brez težav pride do mize in zajtrkuje ali kosi. Steno jedilnice pa krasi še slika z izjavo slovenskega predsednika, ki učence spodbuja k učenju.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 264: Vrata sanitarij

Slika 265: Umivalnik v sanitarijah

Slika 266: Sanitarije

Osnovna šola ima poleg vseh dobro urejenih stvari še sanitarije za invalide. Vrata so široka 100 cm, tako kot vsa vrata na šoli, straniščna školjka je opremljena še z dodatnim držalom, umivalnik pa je popolnoma dostopen.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanjega igrišča

Slika 267: Dostop do telovadnice

Slika 268: Telovadnica

Slika 269: Garderoba

Slika 270: Sanitarije

Učenec na invalidskem vozičku brez težav pride do telovadnice. Pred telovadnico so še vrata, ki so široka 80 cm, ki pa jih lahko še dodatno odprejo in tako merijo 160 cm in sploh ne predstavljajo ovire. Prav tako na poti do telovadnice ni nobenih pragov ali stopnic. Vstop v garderobe je mogoč, vrata so široka 100 cm. Sanitarije niso prilagojene invalidom, zato je dostop onemogočen, so pa v istem nadstropju tudi sanitarije za invalide, zato to ne predstavlja prevelikega problema.

Slika 271: Vhod in izhod iz šole

Slika 272: Vhod na zunanje igrišče

Slika 273: Klančina ki vodi do zunanjega igrišča

Slika 274: Ravnina, ki vodi do zunanjega igrišča

Dostop do igrišča je seveda zagotovljen, saj učenci do igrišča pridejo skozi glavni vhod šole, kjer ni nobenega problema za prehod z invalidskim vozičkom. Do igrišča nato vodijo 80 cm široka vrata, ki so ravno dovolj široka, da učenec na vozičku pride skozi. Na igrišče nato vodi klančina (slika 273), ki za učenca na vozičku lahko predstavlja oviro, zato se lahko odloči, da do igrišča pride po ravni poti (slika 274), ki je le slabih 10 m stran.

Komentar:

Osnovna šola Hudinja je lepo urejena in primerna za izobraževanje učenca na invalidskem vozičku. Šola trenutno tudi izobražuje takšnega učenca, zato mu te prilagoditve pridejo prav. Z njim in njegovim spremljevalcem sem se tudi pogovarjala. Intervju s spremljevalcem je predstavljen v nadaljevanju raziskovalne naloge. Šolo ocenjujem z 19 od 20 točk. Šola je eno samo točko izgubila, ker med policami knjižnica ni popolnoma dostopna z invalidskim vozičkom saj je premalo prostora. Vsekakor pa menim, da to ne predstavlja prevelike težave, saj lahko učencem na invalidskem vozičku knjige prinašajo tudi prijatelji.

3.5.9 OSNOVNA ŠOLA LAVA CELJE

Z mentorjem sva šolo obiskala 12. novembra 2010 med 13.30 in 14.30 uro. Osnovna šola je na Pucovi 7 v Celju.

Osnovna šola Lava

Slika 275: Logotip Osnovne šole Lava

Šola je leta 2007 praznovala 30 letnico obstoja. Šola je bila od takrat že večkrat preurejena. Dogradili so prizidek, obnovili so streho šole, v telovadnici so zamenjali parket, pridobili so plezalno steno in odprli novo knjižnico. Kljub temu pa do sedaj še niso čutili potrebe po tem, da bi šolo prilagodili potrebam učencev na invalidskem vozičku. Tako šola še ni primerna za izobraževanje učencev s paraplegijo. (41)

Šolo vodi ga. Marijana Kolenko. Šolske prostore in okolico šole sta meni in mojemu mentorju razkazali svetovalna delavka ga. Dragica Srđič in pripravnica ga. Vesna Bobek. Trenutno se na osnovni šoli Lava izobražuje 436 učencev, od tega noben z motnjami v gibanju ali na invalidskem vozičku. (41)

Slika 276: Pogled na Osnovno šolo Lava

3.5.9.1 PRILAGOJENOST OSNOVNE ŠOLE LAVA UČENCEM S PARAPLEGIJO

1. Dostop do šole in vhod

Slika 277: Dostop do šole

Slika 278: Vhod v šolo

Slika 279: Vhod v šolo

Slika 280: Merjenje širine vrat

Do šole vodi lepo urejena pot, ki je povsem primerna za učenca na invalidskem vozičku. Pred glavnim vhodom je 15 cm visoka stopnica, ki učencu na invalidskem vozičku predstavlja oviro, vendar lahko stopnico nadomestimo s klančino in je problem rešen. Vhodna vrata so široka 100 cm in se lahko še dodatno odprejo in tako nikakor ne predstavljajo ovire.

Slika 281: Vhodna vrata nižje stopnje

Slika 282: Prag pred vhodnimi vrati

Slika 283: Stranski vhod

Slika 284: Vhodna vrata

Šola ima poseben vhod za nižjo stopnjo, vendar je tudi ta omejen s stopnico, ki je visoka 10 cm in bi jo bilo potrebno spremeniti v klančino. Vrata so široka 90 cm in imajo 2 cm visok prag, ki pa ni prevelika ovira. Vhod bi bil v tem primeru primeren, če bi stopnico nadomestila klančina. Šola pa ima prilagojen stranski vhod, zaradi staršev otrok na invalidskem vozičku. Izdelali so klančino, ki vodi do 95 cm širokih vrat. Tako je ta vhod povsem primeren za dostop z invalidskim vozičkom in bi zadostoval tudi v primeru izobraževanja učenca na invalidskem vozičku. Seveda pa bi enake klančine lahko izdelali tudi na preostalih vhodih.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 285: Stopnišče

Slika 286: Stopnišče

Osnovna šola Lava, kot že prej omenjeno, nima dvigala, ki bi zagotovil dostop do vseh nadstropij. Za to obstajata dva razloga, prvi je, da še ni bilo potrebe po tej rešitvi, drugi pa, da dvigalo v tem primeru ne bi bil primerna rešitev. Šola ima namreč le dve nadstropji, vendar zgornje nadstropje ni povezano s spodnjim. Do njega vodijo štiri stopnišča. Vsak izmed teh vodi do nekaterih učilnic v zgornjem nadstropju. Rešitvi tega problema sta dve. Lahko bi se vgradilo dvigalo, ki bi vodilo do enega od teh delov nadstropij in bi pouk učenca na invalidskem vozičku potekal le v tistem delu nadstropja. Druga, lažja in cenejša rešitev, pa je seveda uvedba statične učilnice. Ta rešitev je povsem izvedljiva, saj ima učenec ob vstopu v šolo v spodnjih nadstropjih šole še vedno dostop do nekaterih učilnic, knjižnice, jedilnice, sanitarij in telovadnice.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 287: Vrata učilnice

Slika 288: Vrata učilnice

Slika 289: Vrata jedilnice

Slika 290: Jedilnica

Vsa vrata učilnic na šoli so široka 90 cm in povsem brez pragov, zato so povsem primerna za prehod z invalidskim vozičkom. Vrata jedilnice so široka 110 cm in se lahko še dodatno odprejo, tako da vstop v jedilnico ne predstavlja težave. Jedilnica je prav tako lepo urejena in povsem dostopna učencu na invalidskem vozičku.

Slika 291: Vhod v knjižnico

Slika 292: Prag med vrati v knjižnico

Slika 293: Knjižnica

Slika 294: Garderobne omarice

Vrata knjižnice so široka 80 cm in bi še zadostovala za prehod z invalidskim vozičkom, vendar bi prehod preprečil 4 cm visok prag. Težavo bi lahko rešili s tem, da bi na mesto pragu namestili klančino. Ob tem se pojavi težava, saj bi bila v primeru, če bi imel učenec boljši in bolj zmogljiv ter širok invalidski voziček, vrata preozka. Zato je bolj uporabna rešitev tega problema še vedno zamenjava vrat. Drugače pa je knjižnica lepo urejena, med knjižnimi policami je 70 cm prostora, kar je premalo za prehod z invalidskim vozičkom, vendar se police lahko premikajo in to zato ne predstavlja težave. Garderobne omarice so ob vhodu v šolo popolnoma dostopne in primerne za učenca na invalidskem vozičku.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 295: Vhod v sanitarije

Slika 296: Notranjost sanitarij

Vrata sanitarij so široka 70 cm in tako povsem preozka za vstop z invalidskim vozičkom. V notranjosti sanitarij je premalo manevrskega prostora in zato uporaba sanitarij z invalidskim vozičkom nikakor ni mogoča. Sanitarije bi bilo potrebno povsem prenoviti. Vhodna vrata bi morala biti širša, v notranjosti sanitarij pa bi lahko dvojne sanitarije združili v eno, da bi bilo dovolj prostora. V tem primeru bi bile sanitarije uporabne le za invalide, ostali učenci pa bi uporabljali ostale sanitarije, ki so na voljo drugod po šoli.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanje igrišča

Slika 297: Vrata do telovadnice

Slika 298: Vrata do telovadnice

Slika 299: Prag med vrati telovadnice

Slika 300: Telovadnica

Na poti do telovadnice je potrebno prečkati dvoje vrat, ki so široka 80 cm in se lahko še dodatno odprejo ter so povsem brez pragu, zato ne predstavljajo ovire. Vrata telovadnice so široka 90 cm in imajo 4 cm visok prag, ki bi učencu na invalidskem vozičku že lahko predstavljal oviro, vendar je prag zlahka odpravljiv. Tako ne predstavlja nerešljive težave.

Slika 301: Umivalniki

Slika 302: Sanitarije

Slika 303: Garderoba

Sanitarije v bližini telovadnice so prenovljene, vendar so vrata še vedno široka le 70 cm, v notranjosti pa prav tako ni dovolj manevrskega prostora in so zato za učenca na invalidskem vozičku neuporabna. Na šoli bi bilo potrebno predelati in preurediti vsaj ene sanitarije, ki bi bile na voljo učencu na invalidskem vozičku in tako bi bil ta problem rešen. Garderobe pa so primerno urejene in povsem dostopne učencu na invalidskem vozičku. Vrata so široka 90 cm in povsem brez pragu, zato vstop ni oviran. Dostop do zunanjega igrišča je skozi vse vhode šole, zato bi v primeru ureditve enega, le-ta bil zagotovljen.

Komentar:

Šola je lepo urejena in prijazna, vendar pa ni prilagojena potrebam paraplegikov. Nikoli še niso izobraževali učenca na invalidskem vozičku, zato nimajo ustreznih pripomočkov, ki so za učenca s paraplegijo potrebni. Šolo ocenjujem z 11 točkami, saj potrebuje še nekaj popravil, da bo lažje dostopna na invalidskem vozičku. Pred vhodom v šolo je ovira zaenkrat še stopnica, dostop do vseh nadstropij ni zagotovljen, težje je dostopna tudi knjižnica. Sanitarije bi bilo potrebno povsem preurediti. Telovadnica je dostopna, za dostopnost zunanjega igrišča pa bi bilo potrebno urediti vhode oz. izhode.

3.5.10 OSNOVNA ŠOLA LJUBEČNA

Z mentorjem sva šolo obiskala 4. novembra 2010 med 10.40 in 12.00. Osnovno šolo najdemo na Kocbekovi 40 a v Ljubečni.

Osnovna šola je leta 2008 praznovala 10 let, od kar so zgradili nov šolski objekt. Leta 2003 so praznovali 100-letnico delovanja osnovne šole na Ljubečni. Nov šolski objekt je prvič odprl svoja vrata 1. septembra 1998. (42)

Slika 304: Logotip Osnovne šole Ljubečna

Šolo vodi ravnatelj g. Martin Grosek. Šolske prostore in okolico šole je meni in mojemu mentorju razkazala poslovna sekretarka ga. Silvija Orličnik. Šolo trenutno obiskuje 413 učencev, dve učenki pa sta na invalidskem vozičku. Imata svoji spremljevalki, s katerima sem se tudi pogovarjala in dobila nekaj odgovorov na vprašanja, ki so prikazani v nadaljevanju. (42)

Slika 305: Pogled na Osnovno šolo Ljubečna

3.5.10.1 PRILAGOJENOST OSNOVNE ŠOLE LJUBEČNA UČENCEM S PARAPLEGIJO

Osnovna šola Ljubečna že izobražuje dve učenki na invalidskem vozičku, ki imata svojo spremljevalko. Osnovna šola je popolnoma prilagojena tema dvema deklicama, brez težav pa bi sprejela še kakšnega učenca na invalidskem vozičku.

1. Dostop do šole in vhod

Slika 306: Klančina, ki vodi do glavnega vhoda

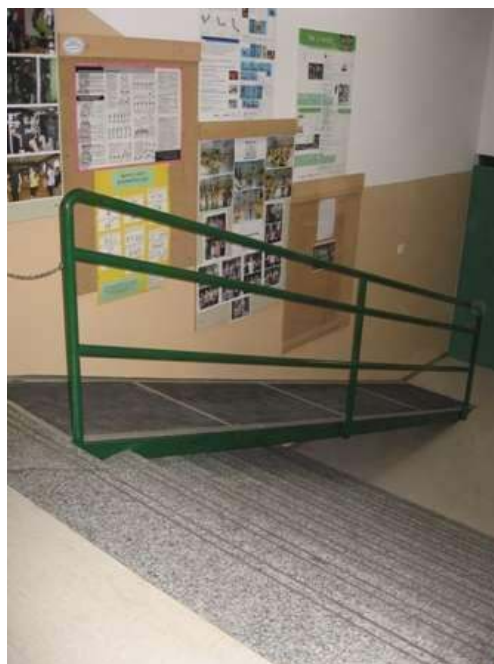
Slika 307: Vhodna vrata

Šola ima odlično urejen dostop do glavnega vhoda. Gospod hišnik je namreč povsem sam uredil klančino, ki pelje do glavnega vhoda. Dostop do glavnega vhoda pa je mogoč tudi kar s parkirišča, ki je pred glavnim vhodom. Vhodna vrata so dovolj široka za dostop z vozičkom, lahko pa se še dodatno odprejo. Rob med vrati je visok le 1 cm in zato učenkam na invalidskem vozičku ne predstavlja problema. Vhoda pa drugače ne preprečujejo nobene stopnice ali robnik.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 308: Stopnice

Slika 309: Klančina

Slika 310: Dvigalo

Slika 311: Vstop v dvigalo

Osnovna šola ima prav tako dobro urejen dostop do vseh nadstropij. Šola ima veliko stopnic, problem le-teh pa je rešen z dvigalom. Oviro so predstavljale le stopnice, ki vodijo do telovadnice. Ta problem je spet odlično rešil kar hišnik sam in izdelal klančino. Klančina je široka 80 cm in ravno dovolj široka za voziček, preostanek stopnic pa še vedno zadošča za prehod ostalih učencev. Če bi šola sprejela učenca s širšim vozičkom, pa bi problem še vedno lahko rešili s podobno klančino, kot jo ima Osnovna šola Hudinja.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 312: Šolski hodnik

Slika 313: Vrata

Slika 314: Prilagojena miza in stol

Slika 315: Prilagojena miza in stol

Hodniki osnovne šole so dovolj široki za prehod z invalidskim vozičkom, prav tako so dovolj široka vrata, vsa vrata učilnic namreč merijo 100 cm, sanitarije pa so tako ali tako prilagojene. Šola je deklicama omogočila tudi uporabo dveh posebno prilagojenih miz, ki pa jih sedaj ne potrebujejo več, če pa bi začeli izobraževati še kakšnega učenca, ki bi takšno mizo potreboval, bi jo seveda brez težav uporabili.

Slika 316: Knjižnica

Slika 317: Bralni kotiček v knjižnici

Slika 318: Jedilnica

Slika 319: Gospodinjska učilnica

Knjižnica je lepo urejena. Razmak med policami je 85 cm, kar še zadošča za dostop z invalidskim vozičkom, bralni kotiček je lepo urejen in brez težav dostopen z vozičkom. Prav tako je brez težav dostopna tudi jedilnica. V šoli je tudi lepo urejena gospodinjska učilnica, kjer je gibanje z invalidskim vozičkom prav tako omogočeno. Med vrati ni pragov in ostalih ovir.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 320: Vrata sanitarij

Slika 321: Umivalnik

Slika 322: Sanitarije

Šola ima primerno urejene sanitarije, namenjene samo invalidom. Vrata so široka 100 cm, umivalnik je popolnoma dostopen. Ob straniščni školjki ni nobenega držala, ki bi bilo invalidnemu otroku v pomoč, vendar verjetno potrebe po le-tem še ni bilo izražene. Prepričana sem, da bi šola, če bi kakšen učenec potreboval to držalo, le-tega zagotovila in tako učencu omogočila lažje premikanje.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanje igrišča.

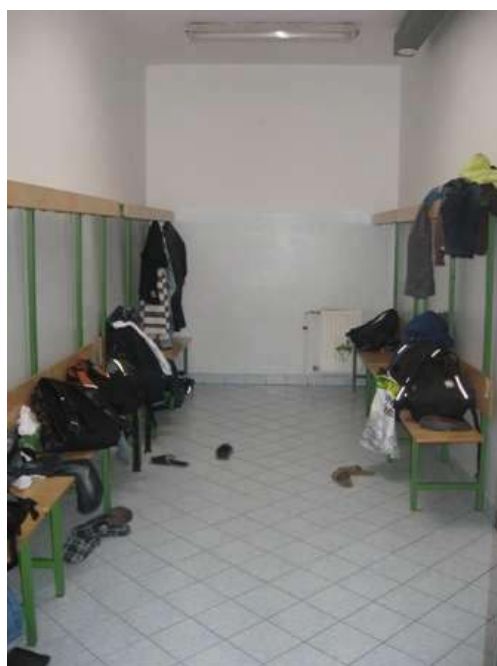
Slika 323: Klančina

Slika 324: Vhod v telovadnico

Slika 325: Telovadnica

Slika 326: Garderoba

Do telovadnice vodi že prej omenjena, odlično izdelana klančina, ki deklicama z invalidskim vozičkom omogoča dostop do telovadnice. Ob vstopu v telovadnico je 1 cm visok prag, ki pa ne predstavlja ovire. Garderobe so z vozičkom popolnoma dostopne, vrata so dovolj široka med njimi pa ni pragov.

Slika 327: Prehod med garderobo in prho

Slika 328: Sanitarije

Slika 329: Vhod in izhod iz šole

Slika 330: Zunanje igrišče

Med garderobami in tušem je 2 cm visok prag, ki pa ni prevelika ovira, saj učenci osnovne šole tušev ne uporabljajo. Sanitarije v bližini telovadnice niso prilagojene invalidom, zato je dostop onemogočen, so pa v vsakem nadstropju šole sanitarije za invalide, zato to ne predstavlja prevelikega problema. Dostop do zunanjega igrišča je omogočen skozi glavni vhod ter ob šoli navzdol, kjer ni nobenih stopnic ali robnikov. Do zunanjega igrišča pa je mogoče priti tudi po že prej omenjeni klančini.

Komentar:

Šola je popolnoma prilagojena potrebam dveh gibalno oviranih učenk, ki jih izobražuje. Pogovarjala sem se tudi z njunima spremljevalkama. Intervju je v nadaljevanju raziskovalne naloge. Šolo ocenjujem z vsemi, kar 20 točkami, saj je šola popolnoma primerna za manevriranje z invalidskim vozičkom. Zagotovljen je dostop do šole, vstop, dostop do vseh nadstropij, vrata so primerne širine, knjižnica je dovolj prostorna, jedilnica prav tako, sanitarije so prilagojene učencem na invalidskem vozičku, dostopna je tudi telovadnica in zunanje igrišče.

3.6 SREDNJE ŠOLE

3.6.1 I. GIMNAZIJA V CELJU

Gimnazija je bila ustanovljena leta 1808 in vse do leta 1895 je pouk potekal le v nemškem jeziku. Je ena izmed najstarejših slovenskih gimnazij in v svojem dolgem življenju se je že dvakrat preselila. Najprej s Slomškovega na Muzejski trg, od tam pa tik pred prvo svetovno vojno na zdajšnjo lokacijo (danes je na naslovu Kajuhova 2). Od konca 19. stoletja je pouk potekal tudi v slovenskem jeziku. (43)

Slika 331: Logotip I. Gimnazije v Celju

Zgodovina je šla svojo pot, gimnazija je dobivala in izgubljala sorodne ustanove, spremenili so ji ime iz I. gimnazije v Celju v Gimnazijo Celje, pa ji konec 20. stoletja vrnil prvotni naziv, skušali so ji spremeniti identiteto, jo nadomestiti z novejšimi in modernejšimi pridobitvami. A obstaja še vse do danes, še vedno stoji ob zelenem bregu Savinje, obdana s stanovanjskimi bloki, vrtcem in vilami. (43)

Ravnatelj I. gimnazije Celje je dr. Anton Šepetavc. Šolske prostore in okolico šole je meni in mojemu mentorju razkazala svetovalna delavka ga. Martina Šmid. Šola ima letos 35 oddelkov. Med njimi so štirje športni, štirje klasični in 27 splošnih, med katerimi so štirje kombinirani z glasbeniki (umetniški - glasba, petje). Šola izobražuje kar 1066 dijakinj in dijakov. (43) Z mentorjem sva šolo obiskala 9. decembra 2010 med 9.00 in 10.00 uro.

Slika 332: Pogled na I. Gimnazijo v Celju

3.6.1.1 PRILAGOJENOST I. GIMNAZIJE V CELJU DIJAKOM S PARAPLEGIJO

1. Dostop do šole in vhod

Slika 333: Glavni vhod v šolo

Slika 334: Glavni vhod iz notranje strani

Slika 335: Zadnji vhod

Slika 336: Zadnji vhod iz notranje strani

Slika 337: Prehod med vrati zadnjega vhoda

Slika 338: Stopnice, ki vodijo do zadnjega vhoda iz notranje strani

Dostop do šole je lepo urejen saj šola stoji povsem ob cesti, pot do vhoda pa je brez stopnic ali robnikov. Težava se pojavi le pri vhodu, kjer so tri stopnice, le-te pa bi bile preprosto nadomestljive s klančino. Vhodna vrata so široka 100 cm ter se odprejo še za dodatnih 100 cm in tako ne predstavljajo ovire. Med vrati prav tako ni pragu. Šola ima vhod še z zadnje strani kje, iz zunanje strani, ni stopnic, vrata pa so prav tako široka 100 cm in se še dodatno odprejo, zato bi v primeru šolanja dijaka na invalidskem vozičku, le-ta lahko vstopal tukaj, vendar pa so za temi vrati stopnice, ki nato vodijo do učilnic, zato tudi zadnji vhod ne predstavlja popolne rešitve.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 339: Stopnišče

Slika 340: Stopnišče

Šola nima na voljo dvigala, zato je dostop do vseh nadstropij nemogoč. Če bi dostop šola želela omogočiti, problem ne bi bil rešljiv drugače kot z uvedbo dvigala, saj se dijaki že ob vходу spopadejo s 15 stopnicami, vsaka od njih pa je visoka 13 cm. Za stopnicami ni dovolj prostora za uvedbo klančine, saj bi bila le-ta prestrma.

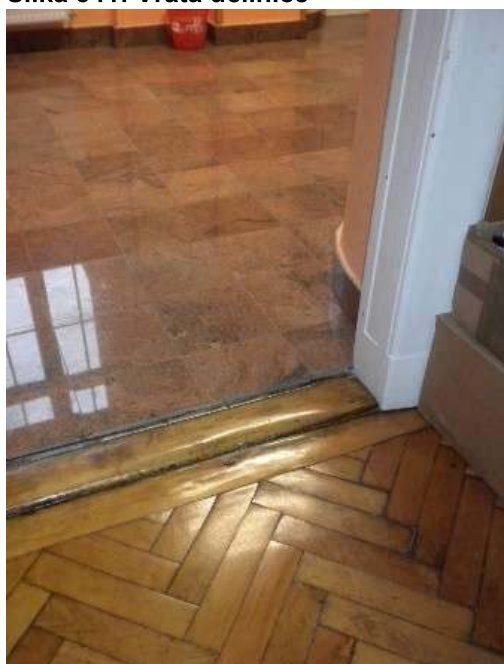
3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 341: Vrata učilnice

Slika 342: Prag med vrati učilnice

Slika 343: Prag med vrati knjižnice

Slika 344: Knjižnica

Vrata so široka 106 cm, vendar imajo 4 cm visok prag, ki pa lahko predstavlja oviro. Ker pa so vrata dovolj široka in bi prag lahko odstranili brez težav, to ne predstavlja ovire. Nekatera vrata pa so prav tako široka 106 cm in brez pragu, zato bi se v najnujnejšem primeru lahko uvedla tudi statična učilnica, kjer ni pragu. Med vhodnimi vrati v knjižnico pa je prav tako 3 cm visok prag, knjižnica pa je precej ozka za prehod z invalidskim vozičkom. Kljub temu pa to ne predstavlja prevelike ovire, saj lahko knjige dijakom na invalidskem vozičku še vedno prinesejo sošolci.

Slika 345: Vhodna vrata dijaškega doma

Slika 346: Hodnik, ki vodi do jedilnice

Slika 347: Vrata v jedilnico

Slika 348: Jedilnica

Dijaki I. gimnazije v Celju jedo v Dijaškem domu Celje in Parni pekarni Kuder. Dijaški dom Celje je popolnoma dostopen, vhodna vrata so drsna, dovolj široka in brez pragu, zato ne predstavljajo ovire. Notranjost jedilnice dijaškega doma je lepo urejena in dovolj prostorna za manevriranje z invalidskim vozičkom. Vrata, ki vodijo v jedilnico, so široka 110 cm in se odprejo še za dodatnih 110 cm. Jedilnica je v pritličju, zato je dostop do le-te povsem omogočen.

Slika 349: Klančina do jedilnice Parne Pekarne Kuder

Slika 350: Vhod v jedilnico

Slika 351: Prag med vhodnimi vrati

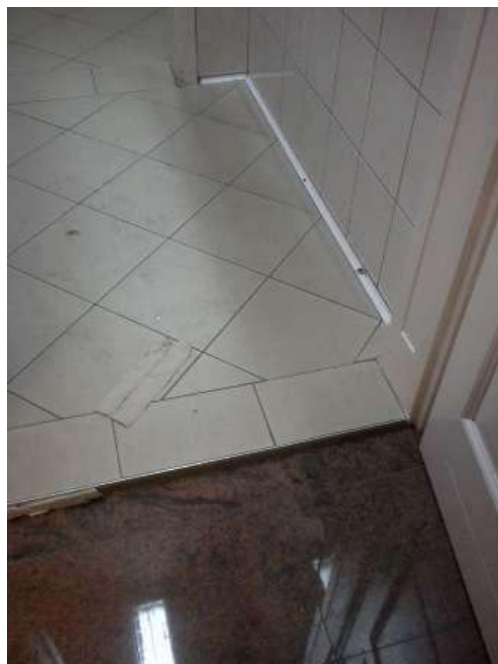
Slika 352: Jedilnica

Do Parne pekarnе Kuder vodi klančina, ki je široka 90 cm in zaradi nje je pekarna popolnoma dostopna. Vrata jedilnice pekarnе so široka 90 cm in imajo 2 cm visok prag, vendar le-ta še ne predstavlja ovire. Tako je Parna pekarna Kuder tudi povsem dostopna dijakom na invalidskem vozičku.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 353: Vrata sanitarij

Slika 354: Vrata sanitarij

Slika 355: Notranjost sanitarij

Slika 356: Notranjost sanitarij

Vrata, ki vodijo v sanitarije do umivalnikov, so široka 90 cm in imajo 1 cm visok prag, ki ne predstavlja ovire. Vrata, ki vodijo v notranjost sanitarij so prav tako široka 90 cm, brez pragu in ne predstavljajo ovire. Vrata sanitarij pa so široka 60 cm in preozka za prehod z invalidskim vozičkom. Če bi izobraževali dijaka na invalidskem vozičku, bi bilo potrebno združiti dvoje sanitarij in jih nameniti le uporabi invalidov.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanje igrišča

Slika 357: Zadnji vhod/izhod

Slika 358: Vrata, ki vodijo do telovadnice v notranjosti šole

Slika 359: Telovadnica

Slika 360: Telovadnica

Šola trenutno prenavlja telovadnico, zato je dostop možen le skozi zadnji vhod/izhod, kjer edino oviro predstavljajo stopnice iz notranje strani. Do telovadnice vodijo 4 stopnice in vrata, ki so široka 95 cm. Prehod bi bil možen, če bi stopnice nadomestili s klančino, vendar to ne bi bilo potrebno, saj je drugače telovadnica popolnoma dostopna iz notranjosti in omenjene stopnice ne predstavljajo ovire.

Slika 361: Stena pred garderobami

Slika 362: Vrata garderob

Slika 363: Vrata garderob

Slika 364: Garderobe

Vrata garderob so široka 90 cm in brez pragu. Garderobe so dovolj prostorene za manevriranje z invalidskim vozičkom. Sanitarij v bližini telovadnice ni, vendar bi s preureditvijo enih sanitarij, le-te popolnoma zadostovale. Zunanje igrišče je dostopno skozi zadnji vhod/izhod, ki je, kot je omenjeno že prej, primeren za prehod z invalidskim vozičkom, vendar oviro predstavljajo stranice iz notranje strani.

Komentar:

Šola je lepo urejena, vendar pa ni prilagojena potrebam paraplegikov. Šolo ocenjujem z 11 točkami. Potrebno bi bilo prilagoditi glavni vhod, zagotoviti dostop so vseh nadstropij, prilagoditi vrata učilnic, saj imajo nekatere pragove, sanitarije bi bilo potrebno prilagoditi potrebam paraplegikov ter zagotoviti dostop do telovadnice.

3.6.2 GIMNAZIJA CELJE – CENTER

Sedež šole je na Kosovelovi ulici 1. Ravnatelj šole je g. Igor Majerle. Z mentorjem sva šolo obiskala 9. decembra 2010 med 10.20 in 11.10 uro. Šolske prostore in okolico šole je meni in mojemu mentorju razkazala ga. Barbara Lisec.

**Slika 365: Logotip
Gimnazije Celje - center**

Gimnazija Celje – Center izvaja 3 izobraževalne programe. Poleg programa gimnazija izvajajo namreč tudi program predšolska vzgoja, v letošnjem letu pa že sedmo leto tudi program umetniška gimnazija – likovna smer. Dijaki so razporejeni v 33 oddelkov, od tega je 10 oddelkov izobraževalnega programa predšolske vzgoje in 4 oddelki umetniške gimnazije – likovna smer 19 pa je oddelkov gimnazije. (44)

Slika 366: Pogled na Gimnazijo Celje-center

3.6.2.1 PRILAGOJENOST GIMNAZIJE CELJE – CENTER DIJAKOM S PARAPLEGIJO

1. Dostop do šole in vhod

Slika 367: Dostop do šole

Slika 368: Vhod v šolo

Dostop do šole je zagotovljen, saj na poti do šole ni robnikov ali stopnic. Do vhodih vrat pa vodita dve stopnici, visoki 13 cm, ki bi se ju dalo nadomestiti s klančino. Vrata so široka 100 cm in zadoščajo za prehod z invalidskim vozičkom, med njimi ni pragu.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 369: Stopnišče

Slika 370: Stopnice, ki vodijo do vhoda/izhoda

Šola nima na voljo dvigala, zato tudi dostop do vseh nadstropij ni zagotovljen. Težava ni rešljiva drugače kot z uvedbo dvigala, saj nobena učilnica ni dostopna drugače, kot če prehodimo 16 stopnic po 14 cm, ki se jih ne da nadomestiti s klančino. V tem primeru tudi uvedba statične učilnice ne predstavlja kakovostne rešitve.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 371: Vrata učilnice s pragom

Slika 372: Vhod v knjižnico

Slika 373: Knjižnica

Slika 374: Knjižnica

Vrata učilnic so široka 100 cm in imajo od 1 do 2 cm visok prag, ki ne predstavlja ovire. Knjižnica je le po urejena, vendar do nje vodijo štiri stopnice po 13 cm, ki bi jih bilo potrebno nadomestiti s klančino, da bi s tem zagotovili dostop do notranjosti knjižnice. Vrata so široka 110 cm in v tem primeru ne predstavljajo ovire.

Slika 375: Stopnice, ki vodijo do garderobnih omaric in jedilnice

Slika 376: Jedilnica

Slika 377: Garderobne omarice

Slika 378: Garderobne omarice

Jedilnica in garderobne omarice so na najnižji točko šole, še nižje od pritličja. Če bi uvedli dvigalo bi le-ta moral voditi tudi do jedilnice in garderob, saj drugače ta dva prostora nista dostopna. Jedilnica je lepo urejena in dovolj prostorna za manevriranje z invalidskim vozičkom. Prag tako je tudi med garderobnimi omaricami dovolj prostora za prehod z invalidskim vozičkom.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 379: Vhod v sanitarije

Slika 380: Notranjost sanitarij

Vhodna vrata v sanitarije so široka 110 cm in ne predstavljajo ovire ob vhodu v sanitarije, notranja vrata so široka 100 cm, ki prav tako še ne predstavljajo ovire. Vrata sanitarij pa so široka le 70 cm. Glede na prostornost sanitarij pa bi le-te brez težav preuredili in ene izmed njih namenili le uporabi invalidov.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanjega igrišča

Slika 381: Stopnice do stare telovadnice

Slika 382: Vhod v staro telovadnico

Slika 383: Telovadnica

Slika 384: Garderoba pri stari telovadnici

Gimnazija Celje – Center ima dve telovadnici, staro in novo. Do stare telovadnice vodi 11 stopnic po 16 cm in je tako nedostopna z invalidskim vozičkom.

Slika 385: Stopnice do sanitarij pri stari telovadnici

Slika 386: Sanitarije pri stari telovadnici

Slika 387: Hodnik, ki vodi do nove telovadnice

Slika 388: Nova telovadnica

Problema nedostopnosti stare telovadnice ne bi bilo potrebno reševati, saj je nova telovadnica lažje dostopna. Iz šole do telovadnice vodi hodnik s stopnicami, ki pa ga ne bi bilo potrebno uporabljati, saj je možno v telovadnico vstopiti tudi z zunanje strani, tam pa ni na poti nobene stopnice ali robnika.

Slika 389: Stopnice, ki vodijo do sanitarij v novi telovadnici

Slika 390: Sanitarije v bližini nove telovadnice

Slika 391: Vrata nove telovadnice, ki so brez pragov

Slika 392: Garderoba v novi telovadnici

Do garderob in sanitarij nove telovadnice vodijo stopnice (slika 365), ki pa ne predstavljajo ovire, saj zunanja vrata, ki vodijo v telovadnico omogočajo vstop v povsem spodnje prostore telovadnice, kjer so omenjene garderobe in sanitarije. Garderobe nove telovadnice so lepo urejene in dovolj prostorne za manevriranje z invalidskim vozičkom. Vrata sanitarij v bližini nove telovadnice so široka le 70 cm, vrata v notranjosti sanitarij pa le 57 cm. Če bi uredili ene sanitarije na šoli, bi le-to zadostovalo potrebam dijakov na invalidskem vozičku.

Komentar:

Gimnazija Celje – Center ni prilagojena potrebam paraplegikov. Ocenjujem jo z 10 točkami, saj bi bilo potrebno kar nekaj korenitih sprememb, da bi bila šola popolnoma dostopna dijakom na invalidskem vozičku. Potrebno bi bilo prilagoditi vhod, zagotoviti dostop do vseh nadstropij, po potrebi tudi povečati knjižnico. Sanitarije bi bilo potrebno popolnoma preurediti, na poti v telovadnico pa uvesti še nekaj izboljšav.

3.6.3 POSLOVNO – KOMERCIALNA ŠOLA CELJE

Poslovno-komercialna šola je na Kosovelovi ulici 4. Šolo vodi vršiteljica dolžnosti (v nadaljevanju se uporablja izraz v. d.) direktoric Poslovno-komercialne šole Celje in v.d. ravnateljice Poklicne in strokovne šole ga. Bernarda Marčeta. Z mentorjem sva šolo obiskala v sredo, 1. decembra 2010, med 10.00 in 11.00 uro. Šolske prostore in okolico šole nama je razkazala organizatorica praktičnega pouka ga. Lidija Plevčak.

Zgodovina šole sega že v leto 1869, ko je bila ustanovljena Nedeljska šola za trgovske praktikante in vajence. Šola se je tako razvijala in leta 1927 je bila zgrajena okoliška šola na današnjem naslovu (Kosovelova 12). Šola je začela izvajati nove programe, zato je sledila uvedba gostinskega, poslovskega in aranžerskega oddelka. Šola se je zaradi tega preimenovala v Šolski center za blagovni promet. Leta 1979 so dogradili novo šolsko zgradbo s telovadnico. Šola je tako v letih za tem izobraževala okoli 1340 učencev. Leta 1981 se je šola preimenovala v Srednjo šolo za trgovinsko dejavnost. Kasneje je število učencev padlo tudi na 459 učencev. Leta 1996 so šolsko poslopje ponovno obnovili in dogradili nekatere nove prostore. V šolskem letu 1999/2000 se je šola preimenovala v Poslovno-komercialno šolo. (45)

**Slika 393: Logotip
Poslovno – komercialne
šole Celje**

Danes šola izvaja naslednje programe:

- Ekonomski tehnik – SSI
- Ekonomski tehnik – PTI
- Trgovec – SPI
- Administrator – SPI.

Šola izobražuje dva dijaka na invalidskem vozičku, zato je popolnoma prilagojena njunim potrebam. Za njiju je urejen poseben prevoz z individualnim šoferjem. Prilagaja se jima čas pouka ter učilnica, v kateri pouk poteka (kljub dvigalu). Za praktično usposabljanje je poskrbljeno kar v šoli, kjer imajo posebno pisarno namenjeno njunim potrebam. Dijaka imata tudi vsak svojega/svojo spremljevalca/spremljevalko.

**Slika 394: Pogled na vhod Poslovno-komercialne šole
Celje**

3.6.3.1 PRILAGOJENOST POSLOVNO – KOMERCIALNE ŠOLE DIJAKOM S PARAPLEGIJO

1. Dostop do šole in vhod

Slika 395: Klančina do vhoda

Slika 396: Vhod v šolo

Slika 397: Vhod v šolo

Slika 398: Vhod iz notranje strani

Do vhoda šole vodi klančina, ki dostop do šole omogoča tudi dijakom na invalidskem vozičku. Vhodna vrata so široka 100 cm in se odprejo še za dodatnih 100 cm, zato je vhod v šolo na invalidskem vozičku povsem omogočen.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 399: Stopnišče

Slika 400: Dvigalo

Ker ima šola na voljo dvigalo, je s tem seveda zagotovljen dostop do vseh nadstropij. Dijakom na invalidskem vozičku dvigalo omogoča dostop do vseh prostorov v šoli.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 401: Vrata učilnice

Slika 402: Vrata učilnice

Slika 403: Vrata knjižnice

Slika 404: Knjižnica

Vrata učilnic so široka 95 cm in brez pragov, tako so vse učilnice dostopne dijakom na invalidskem vozičku. Vrata knjižnice so široka 80 cm, vendar še vseeno ne predstavljajo ovire. Knjižnica je lepo urejena in dovolj prostorna za manevriranje z invalidskim vozičkom.

Slika 405: Vrata na poti do jedilnice

Slika 406: Jedilnica

Slika 407: Garderobne omarice

Slika 408: Garderobne omarice

Do jedilnice je omogočen dostop z dvigalom. Vrata jedilnice so široka 90 cm in se odprejo še za dodatnih 90 cm. Jedilnica je popolnoma dostopna in dovolj prostorna za dijake na invalidskem vozičku. Prav tako so z dvigalom dostopne tudi garderobne omarice, med katerimi je dovolj prostora, da jih lahko uporabljajo tudi dijaki na invalidskem vozičku.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 409: Vhod v sanitarije

Slika 410: Vhodna vrata sanitarij iz notranje strani

Slika 411: Sanitarije

Slika 412: Držala

Šola ima sanitarije, namenjene samo invalidom, ki so seveda popolnoma prilagojene potrebam dijakov s paraplegijo. Vrata so široka 80 cm in zadoščajo za prehod, notranjost sanitarij pa je dovolj prostorna za manevriranje z invalidskim vozičkom.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanjega igrišča

Slika 413: Stopnice do telovadnice

Slika 414: Zunanja vrata v telovadnico

Slika 415: Prag med zunanjimi vrati

Slika 416: Vrata v telovadnico

Dostop do telovadnice ni zagotovljen z dvigalom. Do telovadnice vodijo stopnice. Če bi dijak na invalidskem vozičku želel uporabiti telovadnico, je dostop do telovadnice možen tudi z zunanje strani, kjer so vrata široka 84 cm in se odprejo še za dodatnih 84 cm, prag med njimi pa je visok le 2 cm. Vrata, ki vodijo v telovadnico so široka 90 cm in se odprejo še za dodatnih 90 cm.

Slika 417: Vrata v sanitarije in garderobe

Slika 418: Vrata v sanitarije in garderobe

Slika 419: Vrata, ki vodijo v fitnes

Slika 420: Fitnes

Vrata garderobe so široka 80 cm in brez pragu, zato je garderoba primerna za uporabo dijaka na invalidskem vozičku. Vrata sanitarij so široka 60 cm, vendar le-teh ni treba preurejati, saj ima šola sanitarije, prilagojene paraplegikom. Vrata, ki vodijo v fitnes, so široka 90 cm in brez pragu, tako je fitnes popolnoma dostopen dijakom s paraplegijo. Zunanjega igrišča šola nima, vendar je možna uporaba zunanjega igrišča Srednje šole za gostinstvo in turizem ali zunanjega igrišča Gimnazije Celje – Center. Ti dve igrišči sta dostopni skozi glavni vhod Poslovno – komercialne šole.

Komentar:

Poslovno – komercialna šola Celje je popolnoma prilagojena potrebam dijakov s paraplegijo. Šolo bi zaradi tega ocenila z vsemi, 20 točkami. Ima prilagojen vhod, dvigalo, ki omogoča dostop do vseh nadstropij, primerne učilnice, knjižnico in jedilnico, sanitarije, namenjene invalidom, in dostopno telovadnico.

3.6.4 SREDNJA EKONOMSKA ŠOLA CELJE

Srednjo ekonomsko šolo najdemo na Vodnikovi 10. Šolo vodi ravnatelj g. Ivan Poklič. Z mentorjem sva šolo obiskala v sredo, 1. decembra 2010, med 9.00 in 9.45 uro. Meni in mojemu mentorju je šolske prostore in okolico razkazal hišnik g. Vinko Lesjak.

Začetki šole, ki je bila usmerjena v trgovsko dejavnost, segajo še v leto 1905. Srednja ekonomska šola pa se začne uveljavljati šele leta 1991. V tem času se razvijejo tudi številni programi, kot so petletni program trgovska akademija, maturitetni tečaj, ekonomska gimnazija... Z leti so se programi nadgradili in prenavljali. (46)

**Slika 421: Logotip
Srednje ekonomske
šole Celje**

Sedaj se na šoli izvajajo naslednji programi:

- ekonomski tehnik,
- ekonomska gimnazija,
- maturitetni tečaj in
- poklicni tečaj.

Slika 422: Pogled na Srednjo ekonomsko šolo

3.6.4.1 PRILAGOJENOST SREDNJE EKONOMSKE ŠOLE DIJAKOM S PARAPLEGIJO

1. Dostop do šole in vhod

Slika 423: Glavni vhod v šolo

Slika 424: Stopnice, ki vodijo do vhoda

Slika 425: Vhodna vrata

Slika 426: Prag med vhodnimi vrati

Dostop do šole je zagotovljen, saj je šola povsem ob cesti. Srednja ekonomska šola ima dva vhoda. Do prvega vodi 7 stopnic po 15 cm. Vhodna vrata so široka 110 cm in bi zadoščala za prehod, če le-tega ne bi ovirale stopnice.

Slika 427: Drugi vhod v šolo

Slika 428: Vhodna vrata drugega vhoda

Slika 429: Vhodna vrata drugega vhoda

Slika 430: Stopnice do drugega vhoda

Če bi preuredili vhod, bi bilo lažje preurediti drugi vhod, do katerega vodijo le tri stopnice, ki bi se brez težav nadomestile s klančino. Vrata so široka 84 cm in se odprejo še za dodatnih 84 cm. Kljub temu pa bi težavo predstavljale stopnice, ki sledijo po vhodu v šolo in jih je nemogoče nadomestiti s klančino, zato je ta rešitev neučinkovita.

Nekaj učilnic ter knjižnica je tudi v sosednji, starejši stavbi, kjer je pred vhodom 14 cm visok robnik, ki bi ga bilo potrebno nadomestiti s klančino. Vhodna vrata so široka 80 cm in se odprejo še za dodatnih 80 cm.

2. Dostop po vseh nadstropij

Slika 431: Stopnišče

Slika 432: Stopnišče

Šola nima zagotovljenega dvigala in zato tudi dostop do vseh nadstropij ni mogoč. Najlažja rešitev bi bila seveda uvedba statične učilnice, če pa bi želeli zagotoviti dostop do vseh prostorov šole, bi bila uvedba dvigala neizogibna.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 433: Vrata učilnice

Slika 434: Jedilnica

Slika 435: Vrata, ki vodijo v jedilnico

Vrata učilnic so široka 100 cm. V novejšem delu šole med vrati ni pragov, v stavbi, ki pa je nekoliko starejša, pa so med vrati 1 do 2 cm visoki pragovi, ki pa ne predstavljajo prevelike ovire. Jedilnica je v najnižjem delu šole pod pritličjem, zato bi bila dostopna le v primeru uvedbe dvigala. Vrata v jedilnico so široka 100 cm in se oprejo še za dodatnih 100 cm. Jedilnica je dovolj prostorna in povsem primerna za dijake na invalidskem vozičku.

Slika 436: Vhod v knjižnico

Slika 437: Stopnici ob vhodu v knjižnico

Slika 438: Knjižnica

Slika 439: Knjižnica

Knjižnica je v starejši stavbi. Vrata so široka 65 cm ter se odprejo še za dodatnih 65 cm, zadoščala bi za prehod z invalidskim vozičkom, vendar sta pred vhodom dve stopnici. Vsaka izmed njiju je visoka 18 cm. Potrebno bi ju bilo nadomestiti s klančino, saj drugače knjižnica ni dostopna. Poleg tega pa do hodnika, kjer je knjižnica, vodijo stopnice, ki se jih ne da nadomestiti s klančino. Uvedba dvigala v starejši del šole pa je skoraj nesmiselna, zato je knjižnica dijakom na invalidskem vozičku nedostopna.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 440: Vhod v sanitarije

Slika 441: Vrata sanitarij

Slika 442: Notranjost sanitarij

Slika 443: Sanitarije

Vhodna vrata sanitarij so široka 90 cm in zadoščajo prehodu z invalidskim vozičkom, vrata sanitarij pa so široka le 78 cm in tako notranjost sanitarij ni dovolj prostorna za manevriranje z invalidskim vozičkom. V tem primeru bi bila spretnejša rešitev preureditev enih sanitarij v sanitarije, namenjene le invalidom.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanjega igrišča

Slika 444: Vrata, ki vodijo do telovadnice

Slika 445: Stopnice do telovadnice

Slika 446: Možen vhod za dijake na invalidskem vozičku

Slika 447: Vrata v telovadnico

Vhodna vrata v telovadnico so nasproti glavnega vhoda, do katerega vodijo stopnice, še ene stopnice pa vodijo do telovadnice. Najboljšo rešitev predstavlja je stranski vhod v telovadnico (slika 418), do katerega ne vodijo stopnice. Vrata tega vhoda so široka 80 cm in se odprejo še za dodatnih 80 cm ter pripeljejo naravnost v telovadnico. V tem primeru tudi prag med vrati v telovadnico (slika 419) ne bi predstavljal težave.

Slika 448: Vrata v sanitarije

Slika 449: Notranjost sanitarij

Slika 450: Vrata v sanitarije

Slika 451: Telovadnica

Vrata sanitarij so široka 85 cm in brez pragov, vendar notranjost sanitarij ni dovolj prostorna za manevriranje z invalidskim vozičkom. V primeru ureditve enih sanitarij na šoli, bi-le te zadostovale. Vrata garderob so široka 85 cm in brez pragu. Garderobe so dovolj prostorne in primerne za manevriranje z invalidskim vozičkom. Šola nima zunanjega igrišča.

Komentar:

Srednja ekonomska šola Celje še ni izobraževala dijaka na invalidskem vozičku, zato tudi ni prilagojena potrebam paraplegikov. Šolo bi ocenila z 10 točkami. Če bi izobraževali dijaka na invalidskem vozičku, bi bilo potrebno prilagoditi vhod ter omogočiti dostop do vseh nadstropij, vključno z jedilnico in knjižnico. Potrebno bi bilo povsem preurediti in prilagoditi sanitarije. Vhod v telovadnico pa bi bil zagotovljen skozi stranski vhod.

3.6.5 SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM

Srednja šola za gostinstvo in turizem je na Kosovelovi 2. Vodi jo ravnatelj g. Iztok Leskovar, ki je nama z mentorjem sam razkazal šolske prostore in okolico šole. Z mentorjem sva šolo obiskala v sredo 1. decembra 2010 med 11.10 in 12.05 uro.

Lani je šola praznovala 50-letnico delovanja. Za potrebe gostinstva je bila leta 1923 ustanovljena gostinska šola. Po drugi svetovni vojni se je v Celju ukinil redni pouk gostinskih delavcev. Izobraževanje je potekalo le na tečajih v Rogaški Slatini, Laškem in v Dobrni. Leta 1956 se je pričela gradnja prvega povojnega srednješolskega zavoda v Celju. To je bil objekt šole za Trgovsko dejavnost, v okviru katere je potekal tudi gostinski oddelek. Občinski ljudski zbor je leta 1960 izdal odločbo o ustanovitvi Gostinske šole Celje kot samostojnega izobraževalnega zavoda. Leta 1974 se je šola preselila v poslopje na Kosovelovo ulico 12, kjer so sedaj poslopja Šolskega centra Celje. V šolskem letu 1982/1983 se je šola preimenovala v Srednjo šolo za gostinstvo in turizem. Leta 1999 je Srednja šola za gostinstvo in turizem Celje pridobila povsem nov izobraževalni objekt. Temu so sledile še številne nadgradnje in prilagoditve programov. (47)

Danes na šoli uvajajo povsem nove programe, še vedno pa na šoli poteka še nekaj iztekajočih programov.

Iztekaajoči programi:

- Gostinski tehnik,
- Turistični tehnik,
- Gostinsko-turistični tehnik,
- Gostinska dela - KUHAR, NATAKAR,
- SPI - Kuhar,
- SPI – Natakarak.

Aktualni programi:

- Gastronomske in hotelske storitve,
- Gastronomija in turizem,
- Gastronomija.

Slika 452: Logotip Srednje šole za gostinstvo in turizem Celje

Slika 453: Pogled na Srednjo šolo za gostinstvo in turizem Celje

3.6.5.1 PRILAGOJENOST SREDNJE ŠOLE ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM DIJAKOM S PARAPLEGIJO

1. Dostop do šole in vhod

Slika 454: Klančina, ki vodi do vhoda

Slika 455: Vhodna vrata vhoda, ki je prilagojen dijakom na invalidskem vozičku

Dostop do šole je zagotovljen, saj na poti do šole ni robnikov ali stopnic, šola pa stoji blizu ceste. Ima več vhodov, vendar ima enega, ki je posebej prilagojen dijakom na invalidskem vozičku. Do le-tega vodi klančina. Vhodna vrata so široka 90 cm in se odprejo še za dodatnih 90 cm. So brez pragu.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 456: Dvigalo

Slika 457: Vstop v dvigalo

Šola ima zagotovljen dostop do vseh nadstropij, saj ima dvigalo, ki dijakom s paraplegijo zagotavlja dostopnost.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 458: Vrata učilnice iz notranje strani

Slika 459: Vrata učilnice iz notranje strani

Slika 460: Vrata v knjižnico

Slika 461: Knjižnica

Vrata so široka 100 cm in brez pragu, zato je vstop v učilnico preprost. Vrata knjižnice so široka 90 cm in prav tako brez pragu, zato lahko dijaki na invalidskem vozičku vstopijo brez težav. Knjižnica je prav tako dovolj prostorna za manevriranje z invalidskim vozičkom.

Slika 462: Vrata v jedilnico

Slika 463: Jedilnica

Slika 464: Garderobne omarice

Slika 465: Garderobne omarice

Vrata jedilnice so široka 100 cm in brez pragu, zato je jedilnica popolnoma dostopna in primerno velika za manevriranje z invalidskim vozičkom. Garderobne omarice so dostopne skozi vhod, ki je prilagojen invalidom. Med njimi je dovolj prostora, da jih lahko uporabljajo tudi dijaki s paraplegijo.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 466: Vhod v sanitarije

Slika 467: Notranjost sanitarij

Vrata sanitarij so široka 80 cm in so brez pragu. Vrata v notranjosti sanitarij so široka 70 cm in tako predstavljajo oviro. Če bi potrebovali ureditev dodatnih sanitarij, bi bila seveda spet najboljša rešitev popolna preureditev sanitarij, ki bi bile nato namenjene le invalidom.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanjega igrišča

Slika 468: Hodnik do telovadnice

Slika 469: Vhod v telovadnico

Slika 470: Stranski vhod

Slika 471: Telovadnica

Telovadnica šole je dostopna z dvigalom. Vrata telovadnice so široka 90 cm in brez pragu. V telovadnico je mogoče priti tudi skozi stranski vhod, kjer so vrata široka 80 cm in se odprejo še za dodatnih 80 cm.

Slika 472: Sanitarije

Slika 473: Sanitarije

Slika 474: Vrata v garderobo

Slika 475: Garderoba

Vrata garderob so široka 80 cm in brez pragu. Garderobe so dovolj prostorne za uporabo. Vrata sanitarij so široka le 60 cm, vendar bi v primeru preureditve enih sanitarij, le-te seveda zadostovale potrebam dijakov na invalidskem vozičku. Dostop do zunanjega igrišča je zagotovljen skozi že prej omenjeni vhod za invalide.

Komentar:

Šola je prilagojena potrebam dijakov na invalidskem vozičku. Šolo ocenjujem z 18 točkami. Edina pomanjkljivost šole so sanitarije, saj niso popolnoma prilagojene potrebam paraplegikov in bi jih bilo potrebno samo delno preurediti, da bi jih lahko uporabljali tudi dijaki na invalidskem vozičku. Drugače pa je šola popolnoma primerna za izobraževanje dijaka na invalidskem vozičku, ima prilagojen vhod s klančino, dvigalo, primerne širine vrat ter dostopno knjižnico in jedilnico.

3.6.6 ŠOLA ZA HORTIKULTURO IN VIZUALNE UMETNOSTI CELJE

Šolo najdemo na Ljubljanski cesti 97. Šolo vodi ravnateljica ga. Jadranka Seles, ki je meni in mojemu mentorju razkazala šolske prostore in okolico.. Šolo sva z mentorjem obiskala v petek, 3. decembra, med 13.30 in 14.15 uro.

Šola je leta 2006 praznovala 60-letnico vrtnarske šole v Celju. Pomembnejši datum predstavlja še leto 1997, ko se je Vrtnarska, kmetijska in gospodinjstva šola Celje razdelila na dve samostojni šoli. Vrtnarsko v Celju ter Kmetijsko in gospodinjstvo šolo v Šentjurju. (48)

Danes šola izobražuje naslednje programe:

- Vrtnar in cvetličar,
- Hortikulturni tehnik,
- Aranžerski tehnik in
- Inženir hortikulture.

Slika 476: Logotip Šole za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje

Slika 478: Pogled na vhod Šole za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje

Slika 477: Logotip, ki stoji pred šolo

3.6.6.1 PRILAGOJENOST ŠOLE ZA HORTIKULTURO IN VIZUALNE UMETNOSTI DIJAKOM S PARAPLEGIJO

1. Dostop do šole in vhod

Slika 479: Vhod v šolo

Slika 480: Stopnice ob vhodu

Slika 481: Vhodna vrata

Slika 482: Vhodna vrata

Dostop do šole je zagotovljen, saj je šola povsem ob cesti, do vhoda pa vodi pot brez robnikov ali stopnic. Pred vhodnimi vrati so 3 stopnice po 14 cm, ki bi jih bilo potrebno nadomestiti s klančino. Vhodna vrata so široka 80 cm in se odprejo še za dodatnih 80 cm. So brez pragu. Vrata, ki so za vhodnimi vrati, so široka 70 cm in se odprejo še za dodatnih 70 cm ter so prav tako brez pragu.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 483: Stopnišče

Slika 484: Stopnice, ki vodijo do drugega dela šole

Šola nima zagotovljenega dostopa do vseh nadstropij, saj na voljo nima dvigala. Najlažja rešitev bi bila seveda uvedba statične učilnice. Če pa bi šola želela zagotoviti dostop do vseh prostorov v šoli, bi bilo potrebno uvesti dvigalo.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 485: Vrata učilnice

Slika 486: Vrata učilnice

Slika 487: Vrata učilnice

Slika 488: Vrata učilnice

Vrata v učilnic so široka med 88 in 90 cm, kar zadošča za prehod z invalidskim vozičkom. Nekatera vrata so brez pragov, po nekod pa so pragovi visoki 1 cm, kar pa še ne predstavlja ovire.

Slika 489: Vrata knjižnice

Slika 490: Vrata knjižnice od znotraj

Slika 491: Knjižnica

Slika 492: Jedilnica

Vrata knjižnice so široka 92 cm in brez pragu. Knjižnica je lepo urejena in prostorna. Med nekaterimi policami je premalo prostora za prehod z invalidskim vozičkom, vendar tu lahko na pomoč še vedno priskočijo sošolci. Vrata jedilnice so široka 80 cm in brez pragu. Jedilnica je tako dostopna in lepo urejena.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 493: Vrata sanitarij

Slika 494: Vrata sanitarij

Slika 495: Notranjost sanitarij

Slika 496: Notranjost sanitarij

Vrata v sanitarije so široka 80 cm, kar še zadošča za prehod, vendar je notranjost sanitarij premalo prostorna za manevriranje z invalidskim vozičkom. Notranja vrata sanitarij so namreč široka le 60 cm. Tudi v tem primeru bi bilo najbolje popolnoma preurediti sanitarije in ene nameniti le uporabi invalidov.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanjega igrišča

Šola nima na voljo svoje telovadnice, zato pouk športne vzgoje poteka v Osnovni šoli Glazija, ki je prilagojena potrebam dijakov na invalidskem vozičku. V primeru izobraževanja dijaka na invalidskem vozičku, bi le-ta verjetno lahko bil deležen tudi fizioterapije, ki poteka na osnovni šoli Glazija.

Komentar:

Šola še ni izobraževala dijaka na invalidskem vozičku in ni prilagojena potrebam paraplegikov. Ocenjujem jo z 10 točkami, saj bi bilo v primeru izobraževanja dijaka na invalidskem vozičku prilagoditi kar nekaj stvari. Potrebno bi bilo prilagoditi vhod, zagotoviti dostop do vseh nadstropij in preurediti sanitarije. Potrebno bi bilo zagotoviti prevoz do osnovne šole Glazija, da bi se tudi dijak na invalidskem vozičku lahko udeleževal ur športne vzgoje.

3.6.7 ŠOLSKI CENTER CELJE

Zavod deluje od leta 1959, ko se je pod imenom Srednja tehniška šola Celje začelo izobraževanje na področju gradbeništva in strojništva – samo z dvema redno zaposlenima učiteljema. Potrebe socialnih partnerjev in širše družbene skupnosti so narekovale vedno več izobraževalnih programov. Leta 1996 se je zavod iz Srednje tehniške šole preimenoval v Šolski center Celje. Sestavljale so ga šole kot organizacijske enote, ki so poleg srednješolskih ponujale še višješolske strokovne programe, tudi tokrat najprej na področjih strojništva in gradbeništva. (49)

Slika 497: Logotip Šolskega centra Celje

Direktor Šolskega centra Celje je g. Igor Dosedla. Šolski center Celje je skupek sedmih šol, ki so združene v celoto. Šolo na naslovu Pot na Lavo 22 nama je razkazal hišnik g. Albin Bolf, šolo na naslovu Ljubljanska 17 hišnik g. Vinko Razgoršek ter šolo na naslovu Kosovelova 14 hišnik g. Stane Križnik.

Te šole so:

- Gimnazija Lava,
- Srednja šola za elektrotehniko in kemijo,
- Srednja šola za gradbeništvo,
- Srednja šola za storitvene dejavnosti in logistiko,
- Srednja šola za strojništvo in mehatroniko,
- Višja strokovna šola ter
- Medpodjetniški izobraževalni center.

Pouk poteka na treh lokacijah. Ena izmed njih je šola na cesti Pot na Lavo 22, druga šola je na Ljubljanski 17, tretja šola pa stoji na Kosovelovi ulici 14. Vse tri objekte sva z mentojem obiskala v petek, 14. januarja 2011, med 9.00 in 10.30 uro.

Slika 498: Logotip šolskega centra Celje na šoli na naslovu Pot na Lavo 22

3.6.7.1 PRILAGOJENOST ŠOLSKEGA CENTRA CELJE DIJAKOM S PARAPLEGIJO

ŠOLA NA NASLOVU POT NA LAVO 22

1. Dostop do šole in vhod

Slika 499: Dostop do šole

Slika 500: Šola na naslovu Pot na Lavo 22

Slika 501: Glavni vhod v šolo

Slika 502: Glavni vhod v šolo

Slika 503: Vrata glavnega vhoda

Slika 504: Glavni vhod iz notranje strani

Slika 505: Stranski vhod

Slika 506: Vrata stranskega vhoda

Šola ima odlično urejen dostop do šole, saj je le-ta popolnoma prilagojen dostopu na invalidskem vozičku. Šola ima dva vhoda. Oba sta primerna za vhod v primeru z invalidskim vozičkom. Vrata na obeh vhidih so široka 80 cm in se lahko odprejo še za dodatnih 80 cm. Med vrati ni pragov, zato je vstop v šolski center neoviran.

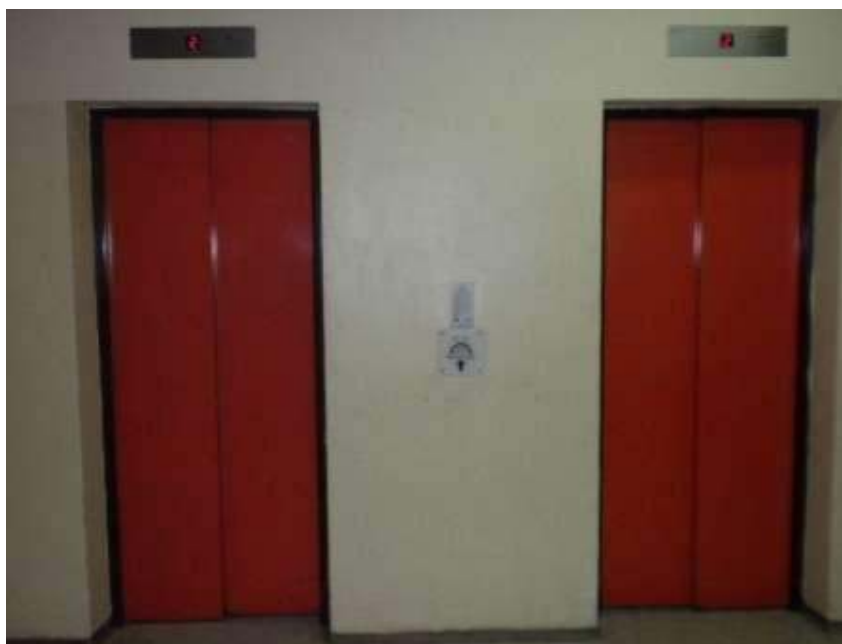
2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 507: Vstop v eno od dvigal

Slika 508: Klančina

Slika 509: Dvigalo, ki sta na voljo v šoli

Šola ima na voljo dve dvigali, zato je dostop do vseh nadstropij omogočen. V pritličju sta oviro predstavljali dve stopnici, ki vodita do nekaterih učilnic. To težavo so rešili z uvedbo klančine, zato so sedaj tudi omenjene učilnice dostopne dijakom na invalidskem vozičku.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 510: Vrata učilnice

Slika 511: Vrata učilnice

Slika 512: Vrata jedilnice

Slika 513: Jedilnica

Vrata učilnic so široka 100 cm in nimajo pragu, zato je vstop v učilnice neoviran. Vrata, ki vodijo v jedilnico, so široka 75 cm in se lahko odprejo še za dodatnih 75 cm, zato vstop v jedilnico ni oviran. Jedilnica je lepo urejena in primerna za dijake na invalidskem vozičku.

Slika 514: Vhod v knjižnico

Slika 515: Električna čitalca

Slika 516: Knjižnica

Slika 517: Bralni kotiček v knjižnici

Vrata, ki vodijo v knjižnico, so široka 70 cm in se lahko dodatno odprejo še za 70 cm. Med vrati ni pragu. Razdalja med električnima čitalcema je 100 cm. Vstop v knjižnico ni oviran. Med policami je dovolj prostora za prehod z invalidskim vozičkom (med 80 in 90 cm).

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 518: Vhodna vrata v sanitarije

Slika 519: Vhodna vrata v sanitarije

Slika 520: Notranja vrata sanitarij

Slika 521: Notranja vrata sanitarij

Vhodna vrata sanitarij so široka 100 cm, notranja vrata sanitarij so široka 90 cm, vrata, ki vodijo v sanitarije, pa 70 cm. Glede na prostornost sanitarij in širino zunanjih vrat, bi se dalo le-te popolnoma prilagoditi tako, da bi združili dvoje sanitarij in ene namenili invalidom.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanje igrišča

Slika 522: Vrata do telovadnice

Slika 523: Hodnik do telovadnice

Slika 524: Vrata v telovadnico

Slika 525: Telovadnica

Vrata na hodniku, ki vodijo v telovadnico, so široka 75 cm in se lahko odprejo še za dodatnih 75 cm ter ne predstavljajo ovire. Tudi pragu nimajo. Vrata, ki vodijo v telovadnico, so široka 70 cm in se odprejo še za dodatnih 70 cm, so brez pragu in prav tako ne predstavljajo ovire.

Slika 526: Vrata sanitarij

Slika 527: Notranjost sanitarij

Slika 528: Vrata garderobe

Slika 529: Garderoba

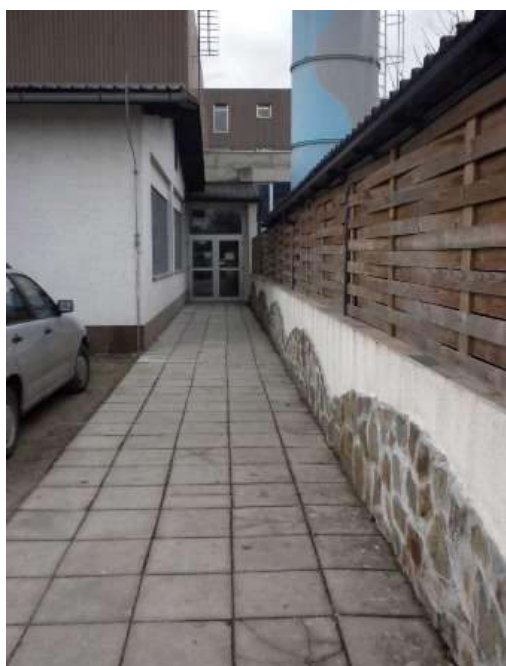
Vrata garderob so široka 90 cm in brez pragu. Garderobe so tako popolnoma dostopne in dovolj prostorne za dijake na invalidskem vozičku. Vrata sanitarij v bližini telovadnice so široka 75 cm, notranja vrata pa so široka le 60 cm. Če bi se na šoli uredile sanitarije, namenjene samo invalidom, bi le-te zadostovale in sanitarij v bližini telovadnice ne bi bilo potrebno preurejati.

Slika 530: Vrata, ki vodijo do zunanjega igrišča

Slika 531: Dostop do zunanjega igrišča

Slika 532: Dostop do zunanjega igrišča

Slika 533: Zunanje igrišče

Vrata, ki vodijo do zunanjega igrišča so široka 80 cm in se odprejo še za dodatnih 80 cm ter so brez pragu. Do igrišča vodi pot brez stopnic ali robov, zato je igrišče primerno urejeno in dostopno dijaku na invalidskem vozičku.

ŠOLA NA NASLOVU LJUBLJANSKA 17

1. Dostop do šole in vhod

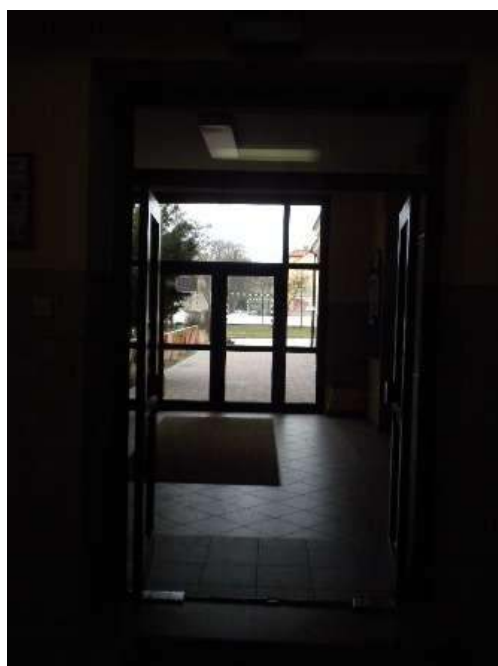
Slika 534: Klančina na poti do šole

Slika 535: Vhod v šolo

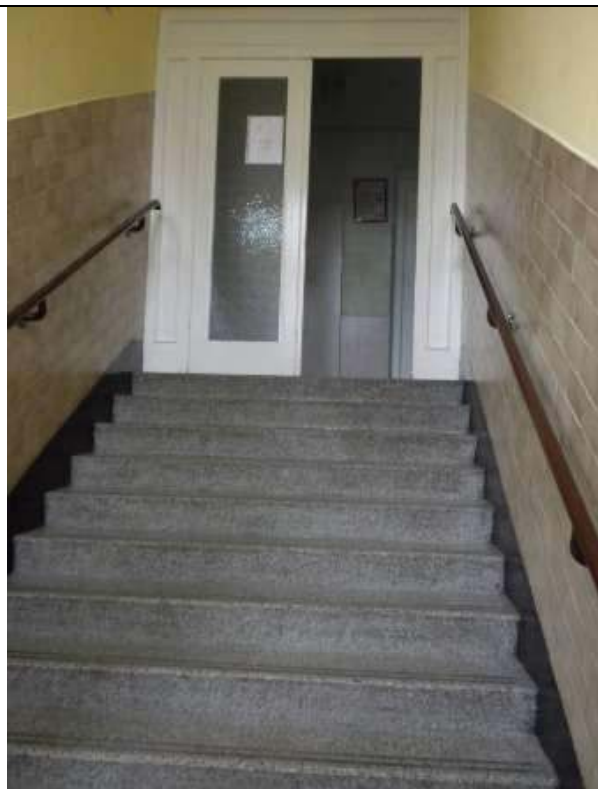
Slika 536: Vhodna vrata

Slika 537: Vhod iz notranje strani

Na poti do šole je urejena klančina, ki odpravlja oviro treh stopnic. Dostop do šole je tako zagotovljen. Vhodna vrata so široka 80 cm in se odprejo še za dodatnih 80 cm. Prag med vrati je visok 1 cm in tako ne predstavlja ovire.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 538: Stopnišče

Slika 539: Šolski hodnik

Šola nima zagotovljenega dostopa do vseh nadstropij, saj nima na voljo dvigala. Problem je težko rešljiv, saj bi bilo dvigalo težko zagotoviti tako, da bi omogočilo dostop do vseh nadstropij. Edina najlažja in najhitreje izvedljiva rešitev bi bila uvedba matične učilnice ali pa seveda izobraževanje le v šoli na naslovu Pot na Lavo 22.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 540: Vrata učilnice

Slika 541: Stopnice in vrata do knjižnice

Slika 542: Knjižnica

Slika 543: Knjižnica

Vrata učilnic so široka med 87 in 100 cm ter so brez pragov, zato so učilnice dostopne dijakom na invalidskem vozičku. Do knjižnice vodijo stopnice, na vrhu le-teh pa so še vrata, ki so široka 68 cm in se odprejo še za dodatnih 68 cm ter če stopnic ne bi bilo, ne bi predstavljala ovire. Vrata knjižnice so široka 90 cm in brez pragu, zato ne predstavljajo ovire za dostop na invalidskem vozičku.

Slika 544: Vrata, ki vodijo v fitnes

Slika 545: Fitnes

Knjižnica je dovolj prostorna za gibanje dijakov na invalidskem vozičku. Iz knjižnice vodijo vrata (90 cm, brez pragu) v novo urejen fitnes, ki bi bil v primeru dostopnosti do knjižnice prav tako tudi dostopen.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 546: Vhod v sanitarije

Slika 547: Vrata v notranjosti sanitarij

Slika 548: Notranjost sanitarij

Slika 549: Umivalnik

Vhodna in notranja vrata sanitarij so široka 80 cm in tako še dostopna, vendar notranjost sanitarij ni dovolj prostorna. Vrata sanitarij so široka le 60 cm. Problem bi bil rešljiv le v primeru združitve dveh sanitarij v ene sanitarije, namenjene samo invalidom.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanjega igrišča

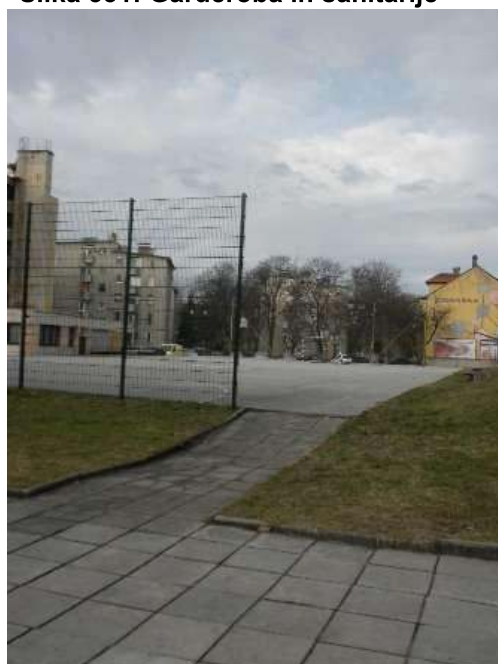
Slika 550: Vhod v telovadnico

Slika 551: Garderoba in sanitarije

Slika 552: Notranjost sanitarij

Slika 553: Dostop do zunanjega igrišča

Vrata telovadnice so široka 85 cm in se odprejo še za dodatnih 85 cm zato je telovadnica dostopna. Garderobe in sanitarije so združene. Vhodna vrata so široka 80 cm tako so garderobe dostopne. Vrata, ki vodijo iz garderob v sanitarije, so široka 75 cm, vrata sanitarij pa so široka le 55 cm. V primeru ureditve enih sanitarij, namenjenih invalidom, bi le-te zadostovale. Dostop do zunanjega igrišča je možen skozi glavni vhod, nato pa do igrišča vodi klančina.

3.6.7.1.1 ŠOLA NA NASLOVU KOSOVELOVA 14

1. Dostop do šole in vhod

Slika 554: Vhod v šolo

Slika 555: Stopnica ob vhodu

Slika 556: Prag med vrati vhoda v šolo

Slika 557: Vhod iz notranje strani

Dostop do šole je zagotovljen, saj je šola povsem ob cesti. Pred vhodom je 12 cm visoka stopnica, ki pa bi se jo dalo brez težav nadomestiti s klančino. Vhodna vrata so široka 80 cm in se odprejo še za dodatnih 80 cm. Med njimi je 1 cm visok rob, ki pa ne predstavlja ovire.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 558: Stopnice namesto katerih bi lahko uvedli klančino

Slika 559: Stopnišče

Šola nima na voljo dvigala, zato dostop do vseh nadstropij ni mogoč. Dostop do prvega nadstropja, ki vodi do frizerskih učilnic, bi lahko zagotovili s klančino namesto stopnic, saj je ob koncu stopnic še dovolj prostora za to. Če pa bi želeli zagotoviti dostop še do drugega in tretjega nadstropja, kjer so učilnice in multimedijske sobe, bi bila uvedba dvigala neizogibna. Dvigalo bi lahko vgradili z zunanje strani in tako bi bil zagotovljen dostop do vseh nadstropij.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 560: Vrata v prvem nadstropju, ki vodijo do garderobnih omaric

Slika 561: Garderobne omarice

Slika 562: Vrata učilnice

Slika 563: Prag med vrati

Vrata učilnic so široka 90 cm in brez robov ter so primerna za prehod z invalidskim vozičkom. Med nekaterimi je prag visok 1 cm in ne predstavlja ovire. Garderobne omarice so namenjene samo dijakom programa frizer. Dostop do garderobnih omaric bi bil zagotovljen, če bi bil zagotovljen dostop do prvega nadstropja, vrata, ki vodijo v hodnik z garderobnimi omaricami, so široka 80 cm in se še dodatno odprejo za 80 cm, prag med njimi je visok 3 cm, vendar se ga da odpraviti.

Slika 564: Vrata do multimedijskih prostorov

Slika 565: Vrata, ki vodijo v šolski studio

Slika 566: Šolski studio

Slika 567: Vrhunska računalniška oprema

V tretjem nadstropju so tudi prostori za multimedijo, ki so opremljeni z vrhunsko opremo. Če se dijaki na invalidskem vozičku odločijo za izobraževanje v programu medijski tehnik, bi bila uvedba dvigala neizogibna, saj le-ti prostori morajo biti dostopni.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 568: Vhod v sanitarije

Slika 569: Umivalniki

Slika 570: Notranjost sanitarij

Slika 571: Notranjost sanitarij

Vrata, ki vodijo v notranjost sanitarij, so široka 90 cm in imajo 1 cm visok prag, ki ne predstavlja ovire. Vrata v notranjosti sanitarij so široka 70 cm, ki ne zadoščajo prehodu na invalidskem vozičku. Če bi izobraževali dijake na invalidskem vozičku, bi bilo potrebne združiti dvoje sanitarij in jih nameniti le uporabi invalidov.

Komentar:

Ker pouk dijakov šolskega centra poteka v treh šolah, sem tudi ocenila vsako šolo posamezno. Šolo na naslovu Pot na Lavo 22 ocenjujem s 17 točkami, saj ima zagotovljeno vse potrebno, edina pomanjkljivost so le sanitarije, ki pa bi jih bilo potrebno dodatno preurediti. Šolo na Ljubljanski 17 ocenjujem z 12 točkami, saj ni zagotovljenega dostopa do vseh nadstropij. Prav tako bi bilo potrebno dodatno preurediti sanitarije, zagotoviti dostop do knjižnice in telovadnice. Šolo na Kosovelovi 14 ocenjujem s 13 točkami, saj bi bilo potrebno dodatno urediti vhod, zagotoviti dostop do vseh nadstropij in prilagoditi sanitarije.

3.6.8 SREDNJA ZDRAVSTVENA ŠOLA CELJE

Srednjo zdravstveno šolo najdemo na Ipavčevi 10. Ravnateljica šole je ga. Katja Pogelšek Žilavec. Z mentorjem sva se ogledu šole posvetila v torek 7. 12. 2010 med 17.00 in 18.15 uro.

V letu 1954 je začela delovati šola za medicinske sestre. Šola je bila internatskega tipa in jo je od ustanovitve vodila višja medicinska sestra Stanislava Škrabec. S šolskim letom 1959/60 se je šola preimenovala v Šolo za zdravstvene delavce. Vpisala je tudi dva oddelka za odrasle, internat pa se je preimenoval v Dom za zdravstvene delavce. Zaradi povečanega vpisa in vse večjih potreb bolnišnice po prostorih so leta 1971 ukinili internat, kar je za šolo, posebno v vzgojnem pomenu, pomenilo hud udarec. S smrtjo ravnateljice Stanislave Škrabec je leta 1971 je prišlo do temeljnih kadrovskih in organizacijskih sprememb. Za eno leto je ravnateljstvo prevzel prof. Jože Rotar, leta 1972 pa je postal ravnatelj prof. Franc Puncer. Iz zdravstvene šole, ki je bila izredno zaprtega tipa v smislu pravic učencev, je želel narediti odprto, pedagoško sprejemljivo šolo. Vpis se je povečal, zato je prostorska stiska postala skoraj nepremostljiva. Šola je z nekaterimi oddelki gostovala tudi na drugih šolah. Narejeni so bili načrti za zidavo nove šole, lokacija je bila odobrena na področju Glazije, odobrenih je bilo tudi precej finančnih sredstev za zidavo. Zaradi nove zakonodaje, ki je prepovedovala nove investicije v negospodarske objekte, je zidava nove šole propadla. Lokacija na Glaziji pa je bila še vedno namenjena šoli. Ravnatelj g. Puncer se je leta 1989 delno upokojil zaradi zdravstvenih težav. Del njegovih nalog je prevzela prof. Marija Marolt, ki je leta 1991 postala ravnateljica šole. Zaradi prostorskih stisk je bila uresničena želja po novem poslopju. Slavnostna otvoritev šole je bila v petek, 14. 10. 2005 v novi telovadnici. Danes je na šoli kar 1049 dijakov.

**Slika 572: Logotip
Srednje zdravstvene
šole Celje**

Na srednji zdravstveni šoli Celje se izvajajo sledeči programi:

- štiriletni program
tehnik
zdravstvene
nege (stari),
- štiriletni program
zdravstvena
nega,
- štiriletni program
kozmetični
tehnik,
- triletni program
bolničar
negovalec in
- program
zdravstvena
nega, pti (3+2).

Slika 573: Pogled na Srednjo zdravstveno šolo Celje

3.6.8.1 PRILAGOJENOST SREDNJE ZDRAVSTVENE ŠOLE DIJAKOM S PARAPLEGIJO

1. Dostop do šole in vhod

Slika 574: Vhod v šolo

Slika 575: Hodnik Srednje zdravstvene šole
Celje

Dostop do šole je zagotovljen, saj na poti do šole ni robnikov ali stopnic. Vhodna vrata so široka 80 cm in zadoščajo vходу z invalidskim vozičkom. Med vhodnimi vrati ni pragov, zato je vhod neoviran.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 576: Izstop iz dvigala

Slika 577: Vstop v dvigalo

Slika 578: Dvigalo

Slika 579: Dvigalo

Šola ima na voljo dvigalo, ki zagotavlja dostop so vseh nadstropij. Vrata dvigala so široka 90 cm.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 580: Vrata učilnice

Slika 581: Učilnica

Slika 582: Učilnica praktičnega pouka

Slika 583: Sodelovanje pri praktičnem pouku

Vrata vseh učilnic so široka 90 cm in povsem brez pragov, zato je vstop v učilnico povsem preprost.

Slika 584: Sodelovanje pri praktičnem pouku

Slika 585: Sodelovanje pri praktičnem pouku

Slika 586: Šolski hodnik

Slika 587: Šolski hodnik

Slika 588: Vstop v knjižnico

Slika 589: Prehod med knjižnimi policami

Slika 590: Prehod do računalnikov

Slika 591: Šolski računalniki

Prav tako so 90 cm široka tudi vrata knjižnice, ki imajo namesto pragu že nameščeno manjšo klančino. Med policami je dovolj prostora za prehod med njimi. Vrata, ki vodijo do računalnikov, so široka le 70 cm, vendar še vedno zadoščajo prehodu z invalidskim vozičkom.

Slika 592: Dostop do miz v jedilnici

Slika 593: Jedilnica

Slika 594: Dostop do miz v jedilnici

Slika 595: Garderobne omarice

Jedilnica je dovolj prostorna in primerna za manevriranje z invalidskim vozičkom. Dostop do garderobnih omaric je preprost, med njimi pa je dovolj prostora za prehod z invalidskim vozičkom.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 596: Sanitarije, ki niso prilagojene invalidom

Slika 597: Sanitarije, ki niso prilagojene invalidom

Slika 598: Sanitarije prilagojene invalidom

Slika 599: Sanitarije prilagojene invalidom

Vrata sanitarij, ki niso namenjena invalidom, so široka le 65 cm in nikakor niso primerna za dijake s paraplegijo. Vrata sanitarij, ki so namenjena invalidom, so široka 90 cm in brez pragu. V notranjosti sanitarij je dovolj prostora za manevriranje z invalidskim vozičkom.

5. Prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanjega igrišča

Slika 600: Vrata do telovadnice

Slika 601: Vrata in hodnik do telovadnice

Slika 602: Vhod v telovadnico

Slika 603: Vhod v telovadnico

Vrata, ki vodijo do telovadnice so široka 70 cm in so še ravno primerne širine za prehod z invalidskim vozičkom. Če bi bil invalidski voziček širši, bi bilo potrebno vrata odstraniti, kar pa je v tem primeru mogoče. Vrata v telovadnico so široka 90 cm in brez pragu ter tako ne predstavljajo ovire.

Slika 604: Vstop v garderobo

Slika 605: Vrata garderobe

Slika 606: Vrata garderobe od znotraj

Slika 607: Garderoba

Vrata garderob so široka le 70 cm in so še ravno dovolj za prehod z invalidskim vozičkom. Vendar je v notranjosti garderob dovolj prostora za manevriranje z vozičkom.

Slika 608: Vhod v sanitarije namenjene invalidom

Slika 609: Sanitarije, ki so namenjene invalidom

Slika 610: Uporaba držal

Slika 611: Uporaba sanitarij namenjenih invalidom

V bližini telovadnice so prav tako sanitarije, namenjene invalidom. Vrata so široka 90 cm in brez pragu. V notranjosti je dovolj prostora za manevriranje z vozičkom. Dostop do zunanjega igrišča je zagotovljen skozi prej omenjeni glavni vhod.

Komentar:

Srednja zdravstvena šola Celje je popolnoma prilagojena potrebam dijakov s paraplegijo, kljub temu da dijaka na invalidskem vozičku še ni izobraževala. Šolo ocenjujem z vsemi 20 točkami, saj ima primeren vhod, dvigalo, ki omogoča dostop do vseh nadstropij, primerne širine vrat, dostopno knjižnico in jedilnico, sanitarije, ki so namenjene samo invalidom in telovadnico ter zunanje igrišče, ki sta popolnoma dostopna tudi na invalidskem vozičku. Poleg tega so tudi sanitarije v bližini telovadnice namenjene le invalidom

3.7 GLASBENA ŠOLA

3.7.1 GLASBENA ŠOLA CELJE

Glasbeno šolo v Celju najdemo na Slomškovem trgu 10. Z mentorjem sva šolo obiskala v petek, 14. januarja 2011, med 11.00 in 12.00 uro.

Slika 612: Logotip Glasbene šole Celje

Začetki glasbenega šolstva v Celju segajo daleč nazaj v 1. polovico 19. stoletja, leta 1888 pa je cesarsko-kraljevo namestništvo na Dunaju glasbeni šoli v Celju dodelilo tudi koncesijo. (50)

Slovenska glasbena šola je bila v Celju ustanovljena novembra 1908, ko je ljubljanska Glasbena matica tu ustanovila svojo podružnico. Delovala je v prostorih Narodnega doma vse do začetka 1. svetovne vojne, nato pa je delo slovenske glasbene šole prenehalo do leta 1919, ko je pričela delati v sedanjih prostorih glasbene šole na Slomškovem trgu 10, kjer deluje še danes. (50)

Od 1919 do 1976 je glasbena šola Celje delovala le v desetih učnih in poslovnih prostorih stare zgradbe. Od 1976 dalje so gostovali tudi v prostorih celjskih osnovnih šol in drugod. (50)

V letu 1983 so s samopriskom dogradili nova prizidka s koncertno dvorano. V kasnejših letih so z adaptacijami pridobili še dodatne mansardne kabinete in druge prostore v zgradbah, ki se stikajo z matično šolo. (50)

Leta 2008 je šola praznovala že svojo 100. obletnico delovanja.

Glasbena šola Celje danes izvaja program osnovnega glasbenega izobraževanja. V sodelovanju s I. gimnazijo v Celju izvaja program srednje stopnje v okviru umetniških oddelkov. Šolo obiskuje več kot 600 učencev in okrog 60 dijakov srednje stopnje. Od leta 2008 je ravnatelj glasbene šole g. Simon Mlakar. Šolske prostore in okolico šole je meni in mojemu mentorju razkazal g. Rudi Sumrak.

Šola ponuja dve vrsti izobraževalnega programa, osnovno in srednjo stopnjo:

- Izobraževanje na osnovni stopnji glasbenih šol se deli na predšolsko, pripravljalno, nižjo in višjo stopnjo.
- Po uspešno zaključenem osnovni stopnji glasbene šole se je s sprejemnim (selektivnim) preizkusom mogoče vpisati v srednjo stopnjo glasbenega izobraževanja, ki ga v okviru umetniških oddelkov izvajata I. gimnazija v Celju in glasbena šola Celje. (50)

3.7.1.1 PRILAGOJENOT GLASBENE ŠOLE CELJE UČENCEM IN DIJAKOM S PARAPLEGIJO

1. Dostop do šole in vhod

Slika 613: Dostop do šole

Slika 614: Dostop do šole

Slika 615: Glavni vhod v šolo

Slika 616: Stopnica ob vhodu

Dostop do šole je zagotovljen, saj na poti do šole ni stopnic ali robnikov, poleg tega se je mogoče pripeljati povsem do glavnega vhoda šole. Šola ima dva vhoda. Vrata glavnega vhoda so široka 80 cm in se odprejo še za dodatnih 80 cm. Za njimi je stopnica, ki je visoka 20 cm in bi jo bilo potrebno odpraviti. Najboljša rešitev je uvedba klančine.

Slika 617: Dostop do stranskega vhoda

Slika 618: Stranski vhod

Drugi vhod vodi k še nekaterim učilnicam, kjer poteka večinoma pouk tolkal. Pred vrati so tri stopnice, ki bi jih bilo potrebno nadomestiti s klančino. Vrata so široka 91 cm in zadoščajo prehodu z invalidskim vozičkom.

2. Dostop do vseh nadstropij

Slika 619: Stopnišče

Slika 620: Stopnišče

Šola nima na voljo dvigala, zato dostop do vseh nadstropij seveda ni mogoč. Če bi šola izobraževala učenca ali dijaka na invalidskem vozičku bi bila najboljša in najlažja rešitev uvedba statične učilnice v pritličju. V tem primeru bi učenec ali dijak na invalidskem vozičku vstopal skozi drugi vhod. Potrebno bi bilo namestiti le klančino in tako bi bil dostop popolnoma omogočen.

3. Primerna širina vrat, prilagojenost knjižnice, jedilnice in garderobnih omaric (če jih imajo)

Slika 621: Vrata učilnice

Slika 622: Ena izmed učilnic

Slika 623: Vrata knjižnice

Slika 624: Prilagojena knjižnica

Vrata učilnic so široka med 70 in 90 cm, nekatera imajo 1 do 2 cm visok prag, nekatera vrata pa so brez pragu. Ob uvedbi statične učilnice bi bilo potrebno posebno pozornost nameniti tudi temu, da bi bila vrata dovolj široka in s čim manjšim pragom. To pa ne predstavlja prevelike težave, saj so v pritličju učilnice novejše, zato so posledično tudi vrata širša. Vrata knjižnice so široka 85 cm in primerna za prehod z invalidskim vozičkom, vendar knjižnica ni v pritličju, zato je nedostopna.

4. Prilagojenost sanitarij

Slika 625: Vrata sanitarij

Slika 626: Sanitarije

Vrata sanitarij so široka 70 cm, vendar je ob strani še 20 cm prostora, zato bi se dalo sanitarije brez težav preurediti in jih nameniti invalidom. Seveda pa bi le-te prav tako morale biti v pritličju.

Komentar:

Glasbena šola je šola, ki sem jo v tabeli ocenjevanja obravnavala drugače. In sicer sem iz ocenjevanja izpustila zadnjo točko (prilagojenost telovadnice, garderob in sanitarij v bližini telovadnice ter dostop do zunanjega igrišča), saj glasbena šola nima telovadnice. Tako glasbeno šolo ocenjujem z 9 od 16 točk. Ob izobraževanju učenca ali dijaka na invalidskem vozičku bi bilo potrebno prilagoditi nekaj prostorov v šoli. Potrebno bi bilo prilagoditi vhod, dostopa do vseh nadstropij pa ne, saj bi lahko pouk dijaka na invalidskem vozičku potekal kar v pritličju. Bi pa zaradi tega bilo potrebno preurediti sanitarije v pritličju in jih nameniti le invalidom.

3.8 INTERVJUJI

V času izdelovanja raziskovalne naloge so se mi ponudile številne priložnosti pogovora z ljudmi, ki so paraplegiki ali pa imajo vsakodnevno ob sebi učenca ali dijaka na invalidskem vozičku. V nadaljevanju so predstavljeni intervjuji s temi osebami.

3.8.1 INTERVJU S PRIMOŽEM JERALČIČEM

Intervju sem izvedla tudi z g. Primožem Jeralčičem, ki je postal paraplegik zaradi nesreče na smučišču. Že pred nesrečo se je ukvarjal s športom in to še vedno počne. Druge paraplegike vzpodbuja k vztrajnosti in gibanju kar prek spletnega bloga. G. Jeralčiču sem postavila 13 vprašanj.

1. Primož, za začetek bi vas prosila, da mi poveste nekaj o sebi, o svojem življenju pred nesrečo, katero šolo ste obiskovali, ste že hodili v službo, s čim ste se radi ukvarjali...?

Torej že kot majhen fantič sem bil zelo živahen. V šoli nisem imel nikoli težav oziroma sem izdeloval razrede brez kakšnih večjih učnih naporov. Pri 13 letih sem se začel ukvarjati z atletiko in v njej vztrajal 9 let, dosegal sem odlične rezultate tako na državnem kot evropskem nivoju, med drugim sem bil tudi večkratni državni prvak v skoku s palico in mnogoboju, imel državni rekord v mnogoboju ter dvakrat imel najhitrejši čas na 60 m z ovirami v kategoriji mladincev. Srednjo šolo sem obiskoval v Novem mestu, in sicer Tehniško gimnazijo, smer gradbeništvo. Zelo rad sem šel s prijatelji za vikende v mesto in se družil s svojimi vrstniki. Ko sem zaključil srednjo šolo, sem se vpisal na fakulteto organizacijskih ved v Kranju, smer informatika. Seveda, da nisem staršev dodatno obremenjeval, sem od svojega 15 leta delal različna študentska dela. Službe še nisem imel, ker sem želel najprej dokončati študij in se nato zaposliti.

2. Mi lahko kakorkoli opišete svojo nesrečo? Kako je prišlo do le te? Koliko ste bili stari? Kako se je odvijalo reševanje? Kakšna čustva so vas preplavljala ob spoznanju, da ste doživeli nesrečo?

Bilo je 25. 2. 2008, zjutraj na Krvavcu, kjer sem delal v šoli smučanja preko študentske napotnice. Sama nesreča oziroma padeč ni nič spektakularnega, priznam velikokrat sem bolje padel, pa mi ni bilo nič, toda splet okoliščin je nanesel na to, da mreža ni bila dobro pritrjena in zato sem s hrbtom udaril v hlod, ki je bil ob progi. Star sem bil 24 let in bil sem v odlični fizični pripravljenosti, ker sem se ukvarjal z mnogimi hobiji in to me je tudi rešilo, da niso bile posledice udarca v hlod še večje, kajti mišice na hrbtu so absorbirale udarec. Ko se je celotna zadeva umirila, so bili prvi občutki zelo čudni, nenavadni saj sem imel občutek, da imam zelo debele noge in bile so popolnoma mravljinčaste, mravljinici so bili podobni, kot če se udariš v komolec, le, da velikokrat hujši. Bolečine pravzaprav ni bilo, kljub temu da sem bil popolnoma zavesten nisem čutil drugih bolečin. Same poškodbe pa so bile zelo hude in precej resne, kajti zdrobljeno sem ime četrto ledveno vretence, enajsto prsno vretence je bilo počeno, imel sem zlomljenih 7 reber na hrbtne strani, predrti obe pljučni krili,

počeno limfno žilo, natrgane živčne končiče za levo ramo, okrvavljen mehur, povečano desno ledvico... Zaradi poškodbe sem imel kar tri operacije, bil sem 6 dni na CIT-u, 6 tednov na intenzivni negi in 4 mesece v rehabilitacijskem centru »Soča«.

3. Koliko časa ste potrebovali, da ste si psihično opomogli ob spoznanju, da vas vaše noge ne bodo več ubogale?

Da sem si psihično opomogel, sem potreboval od takrat, ko sem izvedel, in do časa, ko sem se odločil, da se začnem boriti, nekje teden do tri tedne ob pomoči psihologinje. Seveda pa do popolne sprijaznitve ne bo prišlo nikoli, ker vem kakšen človek sem bil prej, koliko sem bil fizično sposoben, bil sem popolnoma samostojen.

4. Kako dolgo pa je potekalo fizično okrevanje po poškodbi in nato prilagoditev na invalidski voziček?

Fizično okrevanje poteka še danes, toda pod okriljem fizioterapevtov je to okrevanje potekalo štiri mesece in v rehabilitacijo sem vložil veliko, veliko in še enkrat veliko energije, volje odrekanja... , da sem se samo postavil na noge, kje so šele prvi koraki in hoja po stopnicah ter, ostale zadeve, ki človeka naredijo samostojnega. Prilagajanje na invalidski voziček je nočna mora vsakega človeka, bolečine v telesu, prvi dnevi, ko se privajaš na voziček, so neznosni in potrebuješ veliko časa, da se končno navadiš na voziček. Toda, ko se enkrat navadiš, potem je vse veliko lažje, čeprav se nikoli popolnoma ne bom sprijaznil s tem, da se moram poganjati z rokami in ne nogami.

5. S kakšnimi težavami se srečujete kot uporabnik invalidskega vozička?

Sam uporabljam voziček le takrat, ko vem, da bo potrebno premagovati večje razdalje, kajti drugače hodim s pomočjo stimulatorja in bergle. Toda največje težave predstavlja dostopnost javnih infrastruktur, kot so dostopi v občinske stavbe, dostopi do drugih ustanov, strme klančine na začetku oziroma koncu pločnika, zasedenost invalidskih parkirnih prostorov z avtomobili, ki niso označeni z invalidsko kartico, dostopnost do javnega prometa (mestni in primestni avtobus, taxi službe...) Preozka vrata na straniščih v barih, umazana stranišča, ker morate vedeti, da se poganjamo z rokami in, če je mokro in umazano po tleh, ni ravno prijetno, ko morate prijeti za umazan obroč na kolesu. Skratka, da ne bom preveč dolgovezil, predlagam, da se enkrat usedete na invalidski voziček in poskusite eno popoldne preživeti v njem v vašem centru mesta, tako najbolje vidiš ovire, ki jih moraš premagovati, seveda pa pri tem ne smeš vstajati iz vozička.

6. Ali menite, da so javne ustanove dovolj prilagojene paraplegikom?

Javne ustanove so zelo slabo prilagojene paraplegikom, kajti opažam, da so povečini občinske stavbe stare in imajo že ob glavnem vhodu nekaj stopnic, ki preprečujejo dostop do občinskih prostorov ali katerih drugih ustanov. Seveda pa sem večino težav naštel že pri prejšnjih vprašanjih.

7. Se vam je že zgodil kakšen neljubi dogodek, ko stavba ni bila dovolj urejena in vam je bil zaradi tega dostop onemogočen? Kakšna čustva ste v tem primeru doživljali?

Ja to se mi je že zgodilo, seveda pri tem sem imel občutek nemoči in neuspeha, kar pa posledično pripelje do slabe volje in žalosti.

8. Zaradi invalidnost niste opustili športnih dejavnosti. S katerimi športi se kot paraplegik lahko ukvarjate, kateri od teh je vaš najljubši in katerega bi ostalim paraplegikom najbolj priporočili?

Ja šport krepi telo in duha, zato je priporočljivo ostati v gibanju. Paraplegik se lahko odloči za vrsto različnih športov, naj naštujem le nekatere: košarka na vozičkih, atletika, kolesarstvo, strelstvo, kegljanje, potapljanje, namizni tenis, smučanje, tenis, ribolov, hokej, sedeča odbojka, skratka športov je mnogo, v katere se lahko vključiš, edina omejitev je denar, kajti vozički za šport so zelo dragi, naj omenim, da je bil moj košarkarski voziček vreden ob nakupu 3100 € in ni med najdražjimi, ki jih lahko kupimo. Paraplegikom bi priporočal šport, ki jih sprosti, ob katerem se zopet počutijo »žive«.

9. Pred nesrečo ste se pripravljali na svetovno prvenstvo v atletiki. Imate zdaj v glavi že kakšne drugačne načrte v zvezi s športom na tekmovalni ravni?

V glavi je mnogo stvari in potrebno jim je določiti prioriteto. Zato bom lagal, če bom rekel, da nimam nobenega visokega cilja v športu, toda pred tem je še veliko stvari, ki jih moram dokončati in doseči.

10. Imate kakšen nasvet za učitelje športne vzgoje, kako bi lahko v običajno šolsko uro športne vzgoje vključili tudi paraplegika?

Seveda, paraplegike bi lahko v športno vzgojo vključili tako, da bi se ostali učenci prilagodili paraplegiku in bi igre potem prilagodili gibanju in zmožnosti paraplegika, recimo sedeča odbojka je ena izmed zelo dobrih iger, kjer ima tudi povsem zdrav človek veliko težav, da pride do odbite žoge. Tudi kolesarjenje je zelo zanimivo, toda tu so kolesa za paraplegike, spet smo pri denarju, zelo draga.

11. Se vam zdi, da ljudje na ulici drugače gledajo na vas, vas pomilujejo?

Ja, to je res, na nas gledajo kot na neko drugo vrsto. Pomilovanja je pa res tako zelo veliko, da ti gre na koncu že na živce in se takih ljudi raje izogibaš.

12. Imate kakšne slabe izkušnje z najstniki? Jaz osebno namreč menim, da zna biti današnja mladina zelo nesramna do gibalno oviranih ljudi, vi pa lahko moje dvome potrdite ali pa ovržete.

To je res, da znajo biti zelo nesramni, toda sam nimam teh slabih izkušenj, ker sem zelo malo v stiku z najstniki.

13. Kakšen nasvet bi dali vsem gibalno oviranim otrokom, da bi jih vzpodbudili in jim dali voljo do življenja kljub invalidskemu vozičku?

Sanje nikoli ne umrejo, le pot do njih se spremeni.

3.8.2 INTERVJUJI S SPREMLJEVALCI UČENCEV NA INVALIDSKEM VOZIČKU

V nadaljevanju so prikazani trije intervjuji s spremljevalcem in spremljevalkama učencev in dijakov na invalidskem vozičku.

3.8.2.1 SPREMLJEVALKA IZ OSNOVNE ŠOLE LJUBEČNA

1. Kako dolgo že spremljate svojo varovanko?

Svojo varovanko spremljam že od maja lani, ko je bila v 8. razredu, pred menoj je imela že dva spremljevalca.

2. Zakaj ste se odločili za to službo in kako ste prišli do nje?

Po poklicu bom učiteljica (slovenskega jezika in filozofije) in sem želela delati z otroki še pred koncem svojega študija, predvsem zaradi izkušenj. Tako se je ponudila priložnost, saj je bilo razpisano delovno mesto za spremljevalko in to je odlična možnost, da spoznam in delam z otroki.

3. Pri katerih opravilih ji pomagata?

Svoji varovanki pomagam pri fizičnih opravilih, kot so pripravljanje učnih pripomočkov, nošenje šolske torbe, pomoč pri prehodu iz enega v drugi razred. Pozorna sem, da pravilno sedi (obe roki na mizi) v prvi vrsti. Drugače dela in opravlja vse sama, samo pri likovnem pouku in pouku geometrije ji pomagam pri risanju, ker ima omejene risarske sposobnosti oz. risanje in pisanje s šestilom.

4. Jo spremljate tudi doma ali samo v šoli?

Spremljam jo samo v šoli, pred poukom jo počakam pred šolo, ko jo pripeljejo starši, in tako tudi po koncu pouka počakam zraven nje, da pridejo ponjo.

5. Se vam zdi, da sošolci in drugi otroci drugače gledajo nanjo?

V razredu je ena izmed njih, saj so skupaj že od 1. razreda in nanjo ne gledajo nič drugače, saj so jo sprejeli, takšno kot je, niti njihov pouk zaradi nje ne trpi nič, saj je psihično zelo sposobna in celo odlična učenka. Z njimi se razume dobro, nanjo ne gledajo kot na invalidno osebo, kar se mi zdi zelo dobro zanjo, saj se ne počuti drugačno, temveč prav takšno kot vsi ostali devetošolci.

6. Ji pomagata pri kakšni posebni športni aktivnosti?

Moja varovanka je opravičena športne vzgoje, sva pa med odmori aktivni, saj namesto dvigala včasih uporabiva tudi stopnice, saj se prime ograje, jaz pa ji pomagam pri hoji (tako se giblje tudi doma) in to je zanjo koristno, da se čim več razmiga in giblje. Lani v šoli v naravi je sodelovala pri lokostrelstvu, celo plezala je na steni, je zelo vedoželjna in hoče poskusiti veliko novega. To so ji v domu v Bohinju tudi omogočili, tako da je bila cel teden športno aktivna, seveda z našo pomočjo in pomočjo tamkajšnjih učiteljev.

7. Bi vi v šoli kaj spremenili, da bi ji omogočili premikanje in izobraževanje?

Na naši šoli je zelo dobro poskrbljeno za invalidne otroke, saj imamo široke hodnike, stopnišča z ograjami in dvigalo.

8. Kako učitelji gledajo nanjo? Se ji/mu brez težav prilagajajo?

Učitelji nimajo nobenih prilagoditev za njo, saj učno ni problematična, nanjo gledajo kot na vsakega učenca, pri njih je zelo priljubljena, saj se zelo rada uči in je pridna ter vestna učenka, hodi tudi na tekmovanja iz angleščine in nemščine, saj ima zelo rada jezike. Je zelo pozitivno naravnana oseba.

9. Kako poteka pridobivanje ocen? Isto kot pri ostalih ali ima omogočene kakšne prilagoditve?

Podaljšan čas pisanja in nemoteče okolje. Nudi se ji tudi dodatna strokovna pomoč v času pouka (pri matematiki). Nima napovedanega ustnega preverjanja znanja. Pri geometriji in likovni vzgoji se ne upošteva napak, ki so posledica primanjkljajev na motoričnem področju. Če ne more zapisati daljših zapisov snovi, ji to skopiramo.

10. Ali vi menite, da so javne ustanove na splošno dovolj prilagojene paraplegikom? Kaj pa ta šola, je vaši varovanki zagotovila vse potrebno za nemoteno izobraževanje?

Ne, javne ustanove zagotovo niso prilagojene paraplegikom, problem je priti že v kino in gledališče, ker so stopnice in z vozičkom ni dostopa. Moja varovanka sicer lahko hodi s pomočjo hojice, vendar imamo na šoli deklico, ki je stalno na vozičku in je večkrat problem priti v različne ustanove (gledališče, kulturni domovi, kino).

Naša šola pa je dovolj prilagojena, dostop vanjo in v razrede (ni pragov med vrati in dvigalo, dovolj široka stopnišča, prehod v telovadnico, prilagojene učilnice-miza za invalide) je dobro urejen.

3.8.2.2 SPREMLJEVALKA IZ POSLOVNO – KOMERCIALNE ŠOLE CELJE

1. Kako dolgo že spremljate svojo varovanko?

Spremljam jo od 1. 9. 2010.

2. Zakaj ste se odločili za to službo in kako ste prišli do nje?

To delo me veseli, saj naredim nekaj dobrega. Ta služba je bila razpisana na Zavodu za zaposlovanje in na podlagi tega razpisa sem se prijavila.

3. Pri katerih opravilih ji pomagatega?

Pomagam ji pri pouku, če je potrebno kaj napisati, vzeti zvezke iz torbe, pomoč v sanitarijah in pri kosilu.

4. Jo spremljate tudi doma ali samo v šoli?

Spremljam jo samo v šoli.

5. Se vam zdi, da sošolci in drugi otroci drugače gledajo nanjo?

V našem razredu in na šoli ne.

6. Ji pomagatega pri kakšni posebni športni aktivnosti?

Ne, ker nima športne vzgoje.

7. Bi vi v šoli kaj spremenili, da bi ji omogočili premikanje in izobraževanje?

Na šoli je dobro poskrbljeno za njo.

8. Kako učitelji gledajo nanjo? Se ji brez težav prilagajajo?

S profesorji se dobro razume in se ji tudi prilagodijo.

9. Kako poteka pridobivanje ocen? Isto kot pri ostalih učencih ali ima omogočene kakšne prilagoditve?

Ocene pridobiva skoraj isto kot ostali (pri pisnih nalogah), ustno pa si lahko izbere datum spraševanja in možnost spraševanja izven razreda.

10. Ali vi menite da so javne ustanove na splošno dovolj prilagojene paraplegikom? Kaj pa ta šola, je vaši deklici zagotovila vse potrebno za nemoteno izobraževanje?

Naša šola je dovolj poskrbela za nemoteno izobraževanje in za sam prihod v šolo.

3.8.2.3 SPREMLJEVALEC IZ OSNOVNE ŠOLE HUDINJA

1. Kako dolgo že spremljate svojega varovanca?

Teče deveto leto.

2. Zakaj ste se odločili za to službo in kako ste prišli do nje?

Naključno, prej sem delal kot vzgojitelj v enem od celjskih vrtcev, kjer sem tudi spoznal Žana (obiskoval je tečaj angleškega jezika za najmlajše). Vzpostavila sva dober odnos in tako se je začelo najino sodelovanje.

3. Pri katerih opravilih mu pomagata?

Spremstvo v dvigalu, pomoč pri zahtevnejših (bolj natančnih) opravilih, pomoč v stranišču, pomoč pri urejanju zapiskov in iskanju literature,...

4. Ga spremljate tudi doma ali samo v šoli?

Samo v šoli.

5. Se vam zdi, da sošolci in drugi otroci drugače gledajo nanj?

Ne, ker so z njim že od prvega razreda, so se tako navadili nanj in na njegovo invalidnost, da jim le-ta ni nič nenavadnega ter se še bolj zavedajo, da živijo med nami tudi ljudje, ki so fizično drugačni, umsko pa so lahko na zelo visoki ravni.

6. Mu pomagata pri kakšni posebni športni aktivnosti?

Ne.

7. Bi vi v šoli kaj spremenili, da bi mu omogočili premikanje in izobraževanje?

Ne.

8. Kako učitelji gledajo nanj? Se mu brez težav prilagajajo?

Tako kot na druge učence, saj Žan umsko prav nič ne zaostaja za njimi, lahko bi mirno dejal, da jih v marsičem celo prekaša.

9. Kako poteka pridobivanje ocen?

Žan piše kontrolne naloge tako kakor drugi sošolci in tudi ustno spraševanje poteka tako kot pri ostalih med uro.

10. Ali vi menite da so javne ustanove na splošno dovolj prilagojene paraplegikom? Kaj pa ta šola, je vašemu učencu zagotovila vse potrebno za nemoteno izobraževanje?

Naša šola (OŠ Hudinja) je lahko zgled dobrega načrtovanja pri sami obnovi, saj je invalidnim osebam omogočen dostop v prav vse prostore šole, le v kletne prostore je dostop onemogočen ali otežen. V kleti se tako nič ne dogaja. Le hišnik ima tam svoje stvari. Tam, kjer so šole modernega tipa (novejša gradnja), mislim, da so v večini primerov prilagojene potrebam invalidnih oseb, drugje pa žal ni tako, saj se integracija oseb s posebnimi potrebami izvaja šele kakšnih 10-15 let, prej pa so vsi ti učenci obiskovali posebne, za to prilagojene šole.

3.8.3 INTERVJU Z ORGANIZATORICO PRAKTIČNEGA POUKA

Med izdelavo raziskovalne naloge sem izvedla intervju tudi z organizatorico praktičnega pouka na Poslovno – komercialni šoli Celje, ki koordinira tudi pouk za dijake te šole, ki je na invalidskem vozičku. Zastavila sem ji 10 vprašanj.

1. Kje ste zaposleni, koliko časa ste že zaposleni, kako poteka in kakšno je vaše delo?

Na Poslovno-komercialni šoli Celje sem zaposlena že 15 let. Od oktobra 2008 sem zaposlena na delovnem mestu organizatorja praktičnega usposabljanja. Za dijake vseh programov (trgovec, administrator in ekonomski tehnik) organiziram praktično usposabljanje z delom (PUD).

2. Kako organizirate praktično delo za paraplegirane dijake in kako za ostale dijake?

Za gibalno ovirane dijake organiziram PUD v takšnih organizacijah (do sedaj v eni in pri nas na šoli), da je delo, predvsem pa delovno okolje, prilagojeno njihovi oviri. Skupaj sta do sedaj PUD opravljala samo dva takšna dijaka. En dijak je 2 tedna PUD opravljal v tajništvu naše šole (skupaj s spremljevalko), drugi dijak pa je bil enkrat na praksi pri zunanjem izvajalcu (v 2. letniku), v 3. letniku pa na naši šoli. Ker je dijak na invalidskem vozičku, smo eno pisarno prilagodili in tam je opravljal prakso s svojo spremljevalko. V tem šolskem letu bo še ena dijakinja opravljala PUD pri nas na šoli, v prilagojeni pisarni. Dijaku nosimo delo tja.

3. Katere so tiste največje razlike med organizacijo praktičnega pouka za paraplegike in dijake, ki niso gibalno ovirani?

Največje razlike vidim v potrebi po prilagojenosti dostopa, delovnega prostora, dela in celotne organizacije PUD-a. Gibalno ovirani dijaki največkrat ne zmorejo dela v istem obsegu, kot ga opravljajo neovirani dijaki. Namreč ugotavljam, da se tudi hitreje utrudijo in potrebujejo več časa za delo.

4. Kako sodelujete s šolami in podjetji, kjer dijaki opravljajo prakso?

S šolami in podjetji, kjer so naši dijaki na praksi, zelo dobro sodelujemo. Večji interes je za sprejem dijakov trgovcev, malo manj pa za ekonomske tehnike in administratorje. Še posebej za administratorje je težje organizirati PUD, ker jo opravljajo v 2. letniku 7 tednov, v 3. pa kar 17 tednov, kar je po mojem mnenju predolgo obdobje.

5. Kakšne so njihove izkušnje z nudenjem prakse paraplegiranim dijakom ter končno tudi paraplegikom, ki iščejo zaposlitev?

Nimam informacij o tem, ker je naših oviranih dijakov malo, drugih pa v podjetjih nisem zasledila.

6. Kje je največ težav za paraplegike v tem poklicu?

Menim, da bi imeli največ težav dijaki, ki bi se odločili za poklic trgovec. Še posebej, če so na vozičku, ker bi bilo delo v trgovini nemogoče opravljati. Takšnega dijaka še nismo imeli. Do sedaj so se vsi izobraževali v programu ekonomskega tehnika ali administratorja.

7. Kako na vaši šoli rešujete te težave ter kako menite, da jih bodo vaši bivši dijaki reševali, ko zaključijo šolo?

Mislim, da bodo dijaki, ko zaključijo našo šolo, nadaljevali izobraževanje in upam, da bodo našli tudi ustrezno zaposlitev, kar je v situaciji, kot trenutno je, težko.

8. Menite, da se podjetja bojijo zaposlovati paraplegike?

Da, mislim, da se bojijo, ker vemo, da je vse povezano s financami. Verjetno se bojijo, da bodo zaposleni več odsotni, da potrebujejo več pomoči pri delu ipd. Več sredstev pa morajo, v primeru zaposlitve oviranega delavca, nameniti ureditvi delovnega okolja, kar zopet predstavlja strošek. Velikokrat pa se paraplegiki na svojih strokovnih področjih zelo izkažejo.

9. Imate v mislih kakšne ukrepe, ki bi podjetja spodbudila k zaposlovanju paraplegikov?

Mislim, da bi morala država uvesti finančne stimulacije za podjetja, ki zaposlujejo paraplegike. Sicer stanja v podjetjih ne poznam, menim pa, da na tem področju vzpodbud ni dovolj.

10. Ali vi osebno menite, da so javne zgradbe dovolj dobro prilagojene paraplegikom ali ne?

Javne zgradbe niso dovolj dobro prilagojene, razen redkih izjem. Žalostno, ampak, ker je večji del prebivalstva neoviran, dostikrat na paraplegike ob gradnji objektov sploh ne pomislijo. Naša šola je dobro prilagojena (primeren vhod, dvigalo, široki hodniki, prilagojeni mizi, sanitarije za invalida...) in mislim, da se gibalno ovirani dijaki pri nas dobro počutijo.

3.9 ŠTUDIJA PRIMERA

Poleg vseh, že prej prikazanih, intervjujev, ki sem jih lahko izvedla med izdelavo te raziskovalne naloge, se mi je v četrtek, 6. januarja 2011 ponudila še edinstvena priložnost, ki je ne bom nikoli pozabila. Z mentorjem sva se srečala s čudovito družino Janežič. Z njimi sva uspela vzpostaviti stik, saj sva na Srednji šoli za gostinstvo in turizem Celje dobila informacijo o dijaku, ki se je izobraževal pri njih in je tetraplegik. Gospod in gospa Janežič sta čudovita starša, ki sta bila z nama pripravljena deliti zgodbo o nesreči njunega sina Gregorja Janežiča. Spoznala pa sem tudi Gregorja, nasmejanega moškega, ki nikoli ne obupa nad življenjem.

Slika 627: Gregor v otroštvu

Slika 628: Gregor kot vratar celjskega Publikuma
(četrti z leve v prvi vrsti)

Gregor se je rodil 31. 8. 1983. Bil je zdrav in preprost fant. Kmalu je v sebi odkril tudi svojo športno plat. Bil je vratar celjskega nogometnega kluba Publikum. Po končani osnovni šoli se je odločil, da bo šolanje nadaljeval na Srednji šoli za gostinstvo in turizem v Celju. Med poletnimi počitnicami 3. avgusta 1998 se je s prijatelji odpravil na Šmartinsko jezero. Takrat se je zgodila nesreča, ko si je ob skoku na glavo poškodoval vretenca.

Takoj po nesreči je bil odpeljan v ljubljanski klinični center, kjer je preživel tri mesece. Okrevanje se je nadaljevalo v rehabilitacijskem centru Soča. Tam je ostal kar osemnajst mesecev. V tem času je bil premeščen tudi na infekcijsko kliniko zaradi visoke vročine, na otorinolaringologijo, kjer so mu namestili kanilo, ter na plastiko zaradi številnih razjed zaradi pritiska. Gregor zase pravi, da je potreboval kar nekaj časa, da se je sprijaznil s tem, da je tetraplegik, vendar zdaj kljub temu ostaja pozitiven in upa, da bodo poškodbe hrbtenic nekoč ozdravljive. Pet let po nesreči se je odločil, da bo končal šolo.

Slika 629: Gregor v rehabilitacijskem centru Soča

Srednja šola za gostinstvo in turizem se mu je popolnoma prilagodila. Profesorji so prihajali k njemu na dom, doma se je učil, pisal teste in pridobil še ostale ocene. Maturo je pisal na šoli, vendar je imel podaljšan čas. Tako je kljub tetraplegiji končal srednjo šolo. Po končani šoli sta se s prijateljem začela učiti izdelovanja spletnih strani in pri tem še vedno vztrajata. Tako Gregor pravi, da kakšno preprosto stran pa že zna narediti.

Družina se je povsem prilagodila življenju s tetraplegikom. Med njimi se je vzpostavila posebna vzajemnost, ki je vidna že od daleč. Iz stanovanjskega bloka so se preselili v hišico v Zagradu, ki jim je prej služila kot vikend. Sedaj so jo

Slika 630: Gregor Janežič

Slika 631: Avto, ki je prilagojen Gregorjevim potrebam

Obisk pri družini Janežič mi je odprl povsem nov pogled na tetraplegike pa tudi paraplegike. Prej njihove problematike nisem tako dobro poznala, pa sem si kljub vsemu predstavljala, kako težko in obupno je vse. Gregor me je prepričal v to, da so tudi ljudje na vozičku lahko veseli in se lahko imajo zelo lepo v življenju kljub neštetim težavam, s katerim se srečujejo. Navdušila me je Gregorjeva odprtost, njegovo nadaljnje upanje v napredek medicine in njegovo pozitivno mišljenje o vsakdanjih stvareh.

popolnoma prilagoditi potrebam Gregorja.

Vrata so dovolj široka, med njimi ni pragov, imajo prilagojeno kopalnico in prilagojeno sobo za Gregorja. Gregor ima invalidski voziček z računalnikom, s pomočjo katerega lahko odpre vhodna vrata, upravlja z namiznim računalnikom in televizijo. Ima tudi prilagojeno posteljo ter doma izdelano povezavo med posteljo in televizijo, tako lahko gleda televizijo tudi, ko je v postelji. Imajo tudi prilagojen avto, ki je primeren za prevažanje Gregorja, seveda pa se problem pojavi pri iskanju parkirnega prostora.

Slika 632: Jaz in moj mentor z Gregorjem

3.10 RAZPRAVA

Paraplegiki so se začeli javno uveljavljati šele v zadnjih nekaj letih, zato so šole, ki so starejše od 20 let, večinoma neprilagojene potrebam le-teh, saj so včasih otroci s paraplegijo obiskovali prilagojene šole (npr. Osnovna šola Glazija) in niso bili sprejeti v navadne šole. Šole, ki pa so mlajše od 20 let, so prilagojene. Takšne šole so osnovna šola Hudinja, osnovna šola Frana Kranjca (3 leta), osnovna šola Ljubečna (13 let), osnovna šola Glazija, IV. osnovna šola, objekt Šolskega centra Celje na naslovu pot na Lavo 22, Poslovno – komercialna šola (15 let), Srednja šola za gostinstvo in turizem (12 let) in Srednja zdravstvena šola (6 let). Vse ostale šole so starejše od 20 let.

Kljub temu pa imajo nekatere šole potencialne možnosti za popolno prilagoditev potrebam paraplegikov. Večina šol ima primeren dostop do šole, le pri vhodu se pojavijo težave, saj v veliko šol, starejših od 10 let vodijo stopnice. Nekatere od teh stopnic je možno nadomestiti s klančinami, nekaterih pa je preveč, da bi bilo to izvedljivo. V tem primeru so edine možnosti razni stranski vhodi, ki se seveda lahko nadgradijo in so povsem primerni za vhod.

Največji problem se pojavi pri dostopu do vseh nadstropij, saj starejše šole nimajo dvigal, ki bi povezovala nadstropja med seboj. Težava povezave med nadstropji je seveda zelo težko rešljiva brez uvedbe dvigala, saj imajo vse šole veliko stopnic, ki so posledično tudi strme in v tem primeru klančine seveda ne pridejo v poštev. Na nekaterih šolah je edina rešitev uvedba zunanjega dvigala, ki pa je seveda pod vprašajem, saj tu oviro predstavlja tudi spomeniško varstvo oz. Zavod za varovanje kulturne dediščine Celje.

Poslanstvo zavoda za varovanje kulturne dediščine je izvajanje javne službe, ki obsega raznovrstne upravne in strokovne naloge na področju varstva nepremične in z njo povezane premične in žive dediščine. Dediščina, ki sooblikuje pomemben del kulturne raznolikosti Slovenije, je tudi neodtujljiv del evropske in svetovne dediščine. Svojega poslanstva ne utemeljuje samo s številnimi postopki, vezanimi na neposredno ohranitev dediščine in preprečevanje škodljivih vplivov nanjo. Izvaja številne ukrepe za vključevanje dediščine v sodobno življenje, predstavljanje dediščine javnosti in razvijanje zavesti o njenih vrednostih. Med osrednjimi ukrepi je tudi omogočanje dostopnosti do dediščine in uživanje v njej sedanjim in bodočim rodovom. (32)

Kljub vsem dobrim stvarim, ki jih omenjeni zavod stori za kulturno dediščino, pa ovira prilagoditev starih objektov potrebam paraplegikov in s tem omejuje njihove sposobnosti dostopa do normalnega izobraževanja.

Primerno širino vrat imajo večinoma vse šole, tudi tiste starejše od 20 let. Manjše težave se pojavijo le pri pragovih, ki pa sicer niso višji od 2 cm, zato ne predstavljajo prevelike ovire. Šole imajo različno prilagojene knjižnice. Nekatere s čisto primerne za dostop z invalidskim vozičkom, v nekaterih pa je prostora med policami premalo, da bi bil dostop z invalidskim vozičkom omogočen. Kljub temu pa menim, da to ne predstavlja prevelike ovire, saj se lahko knjižne police prestavljajo ali pa knjige dijaku

na invalidskem vozičku preprosto nosijo sošolci. Jedilnice šol so vse primerno velike in popolnoma dostopne tudi na invalidskem vozičku. Prav tako je tudi z garderobnimi omaricami na tistih šolah, ki jih imajo. Garderobne omarice so popolnoma dostopne in bi jih lahko uporabljali paraplegiki.

Sanitarije namenjene invalidom, imajo prav tako samo šole mlajše od 20 let, pa še to ne vse. Prilagojene sanitarije imajo samo Osnovna šola Hudinja, Osnovna šola Ljubečna, IV. osnovna šola, Poslovno – komercialna šola in Srednja zdravstvena šola. Ostale šole nimajo sanitarij posebej namenjenih invalidom, zato bi bila prilagoditev sanitarij, če bi izobraževali paraplegika, seveda neizogibna.

Dostop do telovadnice je zagotovljen na Osnovni šoli Hudinja, Osnovni šoli Frana Kranjca, Osnovni šoli Ljubečna, Osnovni šoli Glazija, IV. Osnovni šoli, šoli šolskega centra Celje na Poti na Lavo 22, Srednji šoli za gostinstvo in turizem ter na Srednji zdravstveni šoli. Na drugih šolah dostop do telovadnice ni zagotovljen, saj do telovadnice ne vodi dvigalo ali pa do nje vodijo stopnice, ki se ne dajo nadomestiti s klančino. Pri nekaterih šolah se da problem sicer rešiti z vstopom skozi stranski vhod, kar pa sicer ni najboljša rešitev, saj bi moral učenec v tem primeru ven iz šole in nato ponovno v notranjost telovadnice, kar pa seveda ni niti priročno, ne za zdravega učenca, še manj pa za učenca s paraplegijo. Garderobe so večinoma lepo urejene in dovolj prostorne, tudi v starejših šolah, seveda pa niso dostopne, če ni dostopna tudi telovadnica.

Sanitarije v bližini telovadnice, namenjene invalidom, ima samo Srednja zdravstvena šola Celje, ostale šole imajo v bližini telovadnice navadne sanitarije. Tistim šolam, ki imajo drugače v šoli sanitarije, namenjene samo invalidom, sanitarij v bližini telovadnice seveda ne bi bilo potrebno preurejati. Šole pa, ki nimajo prilagojenih nobenih sanitarij, bi morale prilagoditi vsaj ene sanitarije in zagotoviti dostop do njih.

Dostop do zunanjega igrišča je mogoč na vseh šolah, saj dostopi po večini potekajo kar skozi glavni vhod. Če pa glavni vhod ni primerno prilagojen, bi ob prilagoditvi let tega zagotovili tudi dostop do zunanjega igrišča. Na nekaterih šolah je potrebno le odpraviti nekaj pragov in nekaj zunanjih stopnic spremeniti v klančine, kar seveda ne predstavlja problema, saj so zunanje klančine lahko asfaltne.

Mnenja sem, da se lahko prav vse šole v celjski regiji prilagodijo potrebam paraplegikov, če so le vsi stranski dejavniki pozitivni. Torej, da so delavci šole odprti za nove spremembe, da je dovolj denarnih sredstev in da je Zavod za varstvo kulturne dediščine Celje dovolj razumevajoč za potrebe paraplegikov. Seveda pa je pozitivno naravnanje omenjenih stranskih dejavnikov težko povezati med seboj, jih uskladiti in narediti pozitivne.

Vse šole so se bile pripravljene vključiti v mojo raziskavo. Znova in znova so me presenetili pozitivno naravnani delavci šol, ki so bili meni in mentorju pripravljeni razkazati prostore svojih šol. Šole so med sabo tudi povezane in pripravljene sodelovati. Prilagojene osnovne šole bi tako brez težav sprejele dijaka na invalidskem vozičku iz druge šole, ki prilagoditev za takšnega dijaka nima. Srednje šole te možnosti sicer nimajo, a so vse odprte za spremembe, ki bi jih bilo potrebno uvesti od izobraževanju dijaka na invalidskem vozičku.

4 ZAKLJUČNI DEL

4.1 UGOTOVITVE

Sledijo ugotovitve, ki sem jih povzela po obdelavi slik in končni oceni vsake šole.

1. hipoteza: V raziskavi bo pripravljeno sodelovati večina celjskih osnovnih in srednjih.

V raziskavi je bilo pripravljenih sodelovati vseh 19 celjskih šol, med njimi 10 osnovnih šol, 8 srednjih šol in 1 glasbena šola, zato **je** hipoteza **potrjena**.

2. hipoteza: Večina šol, ki bodo sodelovale v raziskavi, ima prilagojen vhod za učence in dijake s paraplegijo.

Od vseh 19 šol ima prilagojen vhod 8 šol, zato hipoteza **ni potrjena**.

3. hipoteza: Več kot tretjina sodelujočih šol ima na voljo dvigala za učence in dijake s paraplegijo.

Od 19 sodelujočih šol ima dvigalo 8 šol, zato **je** hipoteza **potrjena**.

4. hipoteza: Več kot polovica sodelujočih osnovnih in srednjih šol je že izobraževalo oz. še izobražuje učence/učenke ali dijake/dijakinje s paraplegijo.

Od 19 šol so le 4 celjske osnovne in srednje šole do sedaj izobraževale oz. še izobražujejo učence/učenke ali dijake/dijakinje s paraplegijo, zato hipoteza **ni potrjena**.

4.2 ZAKLJUČEK

*En človek s sanjami
je enakovreden devetindevetdesetim ljudem,
ki jih vodi zgolj interes.
Iz knjige »Share the hope«*

*Ko gledam prihodnost,
je tako svetla,
da bi lahko oslepela.
(Oprah Winfrey)*

Če se vam ponudi možnost, da sedete na invalidski voziček in poskusite narediti nekaj gibov z njim, se prestaviti iz ene sobe v drugo ali v kopalnico, je ne zavrnite. Poskusite in ugotovili boste, da v navadni stanovanjski hiši, šoli ter tudi v javnih ustanovah to ni »mačji kašelj«. Pred vhodi se pojavljajo stopnice, med vrati so pragovi, vrata so preozka, prostor je premajhen, zato manevriranje z invalidskim vozičkom ni mogoče, ni dostopa do vseh nadstropij... To so težave, s katerimi se boste srečali, vendar vam ne bodo predstavljale ovir. Preprosto boste vstali iz vozička, prestopili nekaj stopnic, stopili skozi vrata, po stopnicah prišli do vseh nadstropij in boste ob tem še dobre volje. Ljudje s paraplegijo ne morejo vstati iz invalidskega vozička in ne morejo preprosto prestopiti ovir, ki so jim na poti. Na poti do zelenega cilja se srečajo s številnimi ovirami, zaradi katerih dobijo občutek nesposobnosti in invalidnosti.

K sreči se stvari izboljšujejo. Arhitekti in gradbeniki so začeli razmišljati široko, odprto in invalidom prijazno. Vhodi v novejša stavba imajo klančine, pa tudi starejša stavba se trudijo prilagoditi in stopnice nadomestiti s klančinami, v vse stavbe se trudijo vgraditi dvigala in dovolj široka vrata brez pragov. Prihodnost ljudi na invalidskem vozičkih je svetla.

Tudi osnovne in srednje šole v mestni občini Celje se trudijo slediti potrebam učencev in dijakov na invalidskem vozičkih. Nove šole so popolnoma prilagojene, stare pa se trudijo nadgrajevati. V raziskovalni nalogi sem dokazala, da bi se ob potrebi in seveda, finančnih sredstvih, tudi stare šole dale popolnoma prilagoditi učencem in dijakom s paraplegijo.

Celjske šole so med sabo popolnoma povezane in pripravljene k sodelovanju. Menim, da tako izobraževanje učenca na invalidskem vozičku ne bi predstavljalo težav, saj je kar 5 od 10 osnovnih šol v mestni občini Celje prilagojenih učencem na invalidskem vozičku. Zaradi trdne povezanosti šol sem prepričane, da bi se šole med sabo posvetovale in učencu na invalidskem vozičku zagotovile izobraževanje na šoli, ki mu je popolnoma prilagojena. Pri srednjih šolah je edina težava v tem, da so vse šole različnih smeri, zato tu predstavljane dijaka iz ene šole v drugo ni rešitev. Prepričana pa sem, da bi vsaka šola, ki ni prilagojena potrebam dijakov s paraplegijo, bila pripravljena nuditi eno izmed rešitev, ki bi zagotovila kakovostno izobraževanje dijaka na invalidskem vozičku.

5 VIRI IN LITERATURA

1. Štupnikar, J. 2004 Ljubezen je vez popolnosti: z roko v roki – evropsko leto invalidov: zbornik VI. simpozija zdravstvene pastore. Ljubljana: Družina, str. 20.
2. Gogala, A. 2005. 100 Latinskih izrekov. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 22.
3. Srakar, F. 1994. Ortopedija. Žalec: Sledi, str. 47, 79, 80, 121, 126.
4. Likar, M. 1983. Leksikoni Cankarjeve založbe: medicina. Ljubljana: Cankarjeva založba, str. 79, 158, 231.
5. Smith, T. 1994. Družinska zdravstvena enciklopedija. Ljubljana: Državna založba Slovenije, str. 36, 37.
6. Zavodi, domovi in druge ustanove za nastanitev otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, Slovenija [online]. 2008. [Citirano 25.sept.2010; 10:00]. Dostopno na spletnem naslovu:
http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2378.
7. 3. december, mednarodni dan invalidov [online]. 2008. [Citirano 25.sept.2010; 10:00]. Dostopno na spletnem naslovu:
http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2034.
8. Ohromelost [online]. 2010. [Citirano 25.sept.2010; 10:10]. Dostopno na spletnem naslovu:
<http://sl.wikipedia.org/wiki/Ohromelost>.
9. 3. december - mednarodni dan invalidov [online]. 2009. [Citirano 25.sept.2010; 10:12]. Dostopno na spletnem naslovu:
<http://www.mzz.gov.si/nc/si/splosno/cns/novica/article//26317/>.
10. Mednarodni dan invalidov letos opozarja na ustvarjanje pogojev za neodvisno življenje [online]. 2009. [Citirano 25.sept.2010; 10:12]. Dostopno na spletnem naslovu:
<http://www.dnevnik.si/novice/slovenija/1042320271>.
11. Konvencija o pravicah invalidov [online]. 2009. [Citirano 28. sept. 2010; 9:30]. Dostopno na spletnem naslovu:
http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/konvencija_o_pravicah_invalidov.pdf.
12. Peljhan, Matej. 2009. Šport in gibalna oviranost [online]. [Citirano 2. okt. 2010; 11:20]. Dostopno na spletnem naslovu:
<http://www.3ksport.si/praktini-kotiek/zdravje/120-port-in-gibalna-oviranost.html>.
13. 11. februar – svetovni dan bolnikov [online]. 2008. [Citirano 10. okt. 2010; 9:25]. Dostopno na spletnem naslovu:
http://www.sirol.net/slovenija/aktualno/2008/02/11_februar__svetovni_dan_bolnikov.aspx.
14. Zdravstveni koledarček [online]. 2010. [Citirano 10. okt. 2010; 9:25]. Dostopno na spletnem naslovu:
<http://www.zib.si/S50000/Koledar%C4%8Dek>.
15. Bolečina v hrbtu najpogostejši vzrok za začasno odsotnost z dela [online]. 2008. [Citirano 10. okt. 2010; 9:35]. Dostopno na spletnem naslovu:
http://www.sirol.net/slovenija/zdravje/2008/10/bolecina_v_hrbtu_najpogostejsi_vzrok_za_zacasno_odsotnost_z_dela.aspx.
16. Svetovni dan revmatskih bolezni [online]. 2003. [Citirano 10. okt. 2010; 9:35]. Dostopno na spletnem naslovu:

- <http://www.rtv slo.si/slovenija/svetovni-dan-revmatskih-bolezni/10691>.
17. Fiala, Polonca. 2004. Multipla skleroza [online]. [Citirano 2. okt. 2010; 12:20]. Dostopno na spletnem naslovu:
<http://www.pomurske-lekarne.si/si/index.cfm?id=1676>.
18. Zgodovina organizacije [online]. 2009. [Citirano 24. okt. 2010; 9:45]. Dostopno na spletnem naslovu:
http://www.zveza-paraplegikov.si/index.php?&str=6_slo.
19. O društvu [online]. 2009. [Citirano 24. okt. 2010; 10:00]. Dostopno na spletnem naslovu:
http://www.drustvo-paralj.si/index.php?option=com_content&view=article&id=24&Itemid=53.
20. Članstvo [online]. 2009. [Citirano 24. okt. 2010; 10:13]. Dostopno na spletnem naslovu:
http://www.drustvo-paramb.si/index.php?option=com_content&view=article&id=76&Itemid=70.
21. Članstvo [online]. 2009. [Citirano 24. okt. 2010; 10:15]. Dostopno na spletnem naslovu:
http://dpjzs.zveza-paraplegikov.com/index.php?option=com_content&task=view&id=69&Itemid=163
22. Pozdrav z Gorenjske! [online]. 2009. [Citirano 24. okt. 2010; 10:20]. Dostopno na spletnem naslovu:
<http://www.drustvo-parakr.si/>.
23. Podatki o društvu [online]. 2009. [Citirano 24. okt. 2010; 10:24]. Dostopno na spletnem naslovu:
http://dpdbp.zveza-paraplegikov.com/index.php?option=com_content&view=article&id=47&Itemid=53.
24. Lepo pozdravljeni na spletnih straneh Društva paraplegikov Prekmurja in Prlekije! [online]. 2009. [Citirano 24. okt. 2010; 10:30]. Dostopno na spletnem naslovu:
<http://www.dppp.lrf-pomurje.si/domov/>.
25. Društvo nekoč in danes [online]. 2009. [Citirano 24. okt. 2010; 10:36]. Dostopno na spletnem naslovu:
http://www.drustvo-gopara.si/index.php?option=com_content&view=article&id=365&Itemid=34.
26. Predstavitev [online]. 2009. [Citirano 24. okt. 2010; 10:40]. Dostopno na spletnem naslovu:
http://www.drustvo-parakp.si/index.php?option=com_content&view=article&id=8&Itemid=2.
27. Zveza paraplegikov Slovenije ima devet pokrajinskih društev [online]. 2009. [Citirano 24. okt. 2010; 10:46]. Dostopno na spletnem naslovu:
http://www.zveza-paraplegikov.si/index.php?&str=5_slo.
28. Posledice okvare hrbtenjače vidne na koži, paraplegiki in spolnost [online] 2010. [Citirano 25.10.2010]. Dostopno na spletnem naslovu: http://dpjzs.zveza-paraplegikov.com/index.php?option=com_content&task=view&id=77&Itemid=165.
29. Športne panoge naših športnikov paraplegikov [online]. 2009. [Citirano 25. okt. 2010; 9:30]. Dostopno na spletnem naslovu:

- http://www.zveza-paraplegikov.si/index.php?vie=cnt&str=38_slo&id=2005123013113582.
30. Pregled osvojenih kolajn slovenskih športnikov paraplegikov na dosedanjih paraolimpijskih igrah [online]. 2009. [Citirano 25. okt. 2010; 13:45]. Dostopno na spletnem naslovu:
http://www.zveza-paraplegikov.si/index.php?vie=cnt&str=38_slo&id=2006010320313794.
31. Mednarodni dan invalidov 2010 [online]. 2010. [Citirano 29.1.2011;21.30]. Dostopno na spletnem naslovu: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=3606.
32. Poslanstvo in vizija [online]. 2010. [Citirano 30.1.2011;19.50]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.zvkds.si/sl/o-zvkds/poslanstvo-in-vizija/>.
33. Voglar, F. 2005. Podatki o razvoju okoliške šole. V: Zbornik 130 let I. Osnovne šole Celje: 2005. Celje: I. Osnovna šola Celje, str. 10-13.
34. Publikacija II. Osnovne šole Celje: 2010/2011. Celje: II. Osnovna šola Celje, str. 2, 7, 8.
35. Publikacija III. Osnovne šole Celje: 2010/2011. Celje: III. Osnovna šola Celje, str. 4, 5.
36. Publikacija IV. Osnovne šole Celje: 2010/2011. Celje: IV. Osnovna šola Celje, str. 4-7.
37. Šalej, D. 2010. Beseda ravnateljice. V: Letopis Osnovne šole Frana Kranjca: 2010/2011. Celje: Osnovna šola Frana Kranjca, str. 3-5.
38. Rošev utrip na vrtiljaku časa, 30 let: september 2010. Celje: Osnovna šola Frana Roša, str. 6-8.
39. Lebič, R. Beseda ravnateljice. V: Letopis Osne šole Glazija: 2010/2011. Celje: Osnovna šola Glazija, str. 2, 3.
40. Publikacija Osnovne šole Hudinja: 2010/2011. Celje: Osnovna šola Hudinja, str. 3, 5.
41. Naših 30. let: oktober 2007. Celje: Osnovna šola Lava, str. 2-4, 6-8, 10.
42. Gosek, M. 2008. Šola praznuje 10 let. V: Publikacija Osnovne šole Ljubečna: 1998/2008. Celje: Osnovna šola Ljubečna, str. 7-13.
43. Šepetavc, A. 2010. O času in ljudeh, o poteh in sledih. V: Letopis I. Gimnazije Celje: 2010/2011. Celje: I. Gimnazija Celje, str. 4-6.
44. Letopis Gimnazije Celje - Center: 2010/2011. Celje: Gimnazija Celje – Center, str. 6-11.
45. Četina Žuraj, S. 2009. Zgodovina šole. V: Zbornik Na krilih let: 2009. Celje: Poslovno – komercialna šola Celje, str. 15-21.
46. Letopis Srednje ekonomske šole Celje; 2010/2011. Celje: Srednja ekonomska šola Celje, str. 4, 5.
47. Letopis Srednje šole za gostinstvo in turizem Celje; 2010/2011. Celje: Srednja šola za gostinstvo in turizem Celje, str. 8-14, 16-19.
48. A ti živiš drevo, zbornik ob 60 letnici šole: december 2006. Celje: Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje, str. 5, 6, 7.
49. Nagovor ravnatelja [online]. 2010. [Citirano 5. 2 .2011; 10.30]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.sc-celje.si/predstavitev/Strani/direktor.aspx>.
50. Razvoj Srednje zdravstvene šole v Celju [online]. 2010 [Citirano 5. 2. 2011; 9.45]. Dostopno na naslovu:
<http://www.sccelje.si/predstavitev/Strani/direktor.aspx>.
51. Germadnik, A. 2008. 100 let slovenskega glasbenega šolstva v Celju: 2008. Celje: Glasbena šola Celje, str. 11-20.